

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

วัตถุและร่องรอยในความทรงจำ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THINGS AND TRACES IN MEMORY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2021
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	วัตถุและร่องรอยในความทรงจำ
โดย	นายปฏิพล สุพรรณพงศ์
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ศาสตราจารย์ พัดยศ พุทธเจริญ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ พิษณุ ศุภนิมิตร รองศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสุวรรณ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ปราการ จันทรวชิต)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ศาสตราจารย์ พัดยศ พุทธเจริญ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ พิษณุ ศุภนิมิตร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสุวรรณ)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ศาสตราจารย์ ญาณวิทย์ กุญแจทอง)

60003204 : ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

คำสำคัญ : วัตถุและร่องรอยในความทรงจำ

นาย ปฏิพล สุพรรณพงศ์: วัตถุและร่องรอยในความทรงจำ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
หลัก : ศาสตราจารย์ พัดยศ พุทธเจริญ

วิทยานิพนธ์หัวข้อ “วัตถุและร่องรอยในความทรงจำ” เป็นการสร้างเอกภาพทางสุนทรียภาพแห่งรอยประทับความทรงจำจากประสบการณ์ตรงอันนำมาซึ่งความสะท้อนทางอารมณ์และจิตใจที่ก่อปรกกับทั้งมีนัยเป็นภาษาของอารมณ์ความรู้สึกหรือเป็นภาษาทางจิตใจด้วยนั่นเอง กล่าวในอีกบริบทหนึ่งได้ว่า ธรรมชาติแห่งท้องทะเลที่เคยสร้างความประทับใจให้กับผู้มาเยือนเป็นจุดเริ่มต้นของกิจกรรมความสัมพันธ์ความสุขระหว่างครอบครัวและเพื่อนสนิทมิตรสหาย แต่ทว่าในห้วงขณะหนึ่งได้กลับกลายเป็น “สภาพ” เป็นสถานที่ที่ตราตรึงภาพสะท้อนใจแห่งความทรงจำอันเจ็บปวดโหดร้าย ความตายและการพลัดพรากมีสาเหตุมาจากภัยพิบัติทางธรรมชาติซึ่งได้ลบล้างภาพแห่งความงดงามที่ประทับใจให้แปรเปลี่ยนด้วยผืนน้ำที่ก่อเกิดเป็นมวลรูปของกำแพง “สึนามิ” (tsunami) และรुकคือภาโณมคร่าชีวิตให้มีอันต้องพลัดพรากจากกันไป

ข้าพเจ้าก็เป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติคลื่นยักษ์ในครั้งนี้อย่างไม่หวนคืน และบุคคลอันเป็นที่รักที่ต้องประสบเหตุแห่งความทุกข์และนำมาสู่การจากกันไปอย่างไม่หวนคืน จากวันนั้นจวบจนถึงปัจจุบัน 15 ปีล่วงเลยมาแล้ว หากทว่าร่องรอยความหายนะที่ยังคงตราตรึงประทับอยู่ในความคิดและจิตใจเรื่อยมา ประกอบกับกายภาพพื้นที่และสภาพของวัตถุสิ่งของในบริบทพื้นที่แห่งนั้นยังคงกระตุ้นเร้าความรู้สึกและเผยให้เห็นเค้าลางของความทรงจำที่ค่อย ๆ ปรากฏเป็นรูปลักษณะจากส่วนลึกในจิตสำนึกแห่งความทรงจำ ชากนวัตวิถี “เรือ” ที่หลงเหลือเพียงโครงร่างกระดุกงูกับเศษไม้ที่ไม่สมประกอบซึ่งมีอยู่อย่างดาษดื่นทั่วไปเป็นเสมือนอนุสรณ์สถานแห่งการรำลึกถึงช่วงเวลาอันเศร้าสลด กาลเวลาที่ไม่สามารถเยียวยาจิตใจข้าพเจ้ารวมถึงผู้คนรอบข้างที่ร่วมในประสบการณ์เดียวกันนี้ได้ ทว่าหากเมื่อสำรวจพิจารณาด้วยสติปัญญาอย่ามัวเข้าใจหลักความจริงที่ว่าทุกสิ่งบนโลกใบนี้ล้วนแต่เคลื่อนไปตามกฎแห่งอนิจจัง “ทุกสรรพสิ่งไม่เที่ยง (อนิจจัง) ต้องเปลี่ยนแปลง (ทุกขัง) และไม่มีตัวตน (อนัตตา)” หรือทุกอย่างบนโลกนี้ย่อมเคลื่อนไปสู่การสลายรูปทั้งสิ้น ... ไม่ยึด (ติด) ไม่ทุกข์ ไม่สุข ละได้ยอมสงบหากเราตระหนักรู้ในสิ่งที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นความจริงและเป็นกฎแห่งธรรมชาติรวมถึงไม่ยึดโยงเหนี่ยวรั้งจนปล่อยให้อารมณ์ของจิตจดจ่อถลาลงไปเกี่ยวกระหวัดกับเรื่องราวความทุกข์ในอดีตของชีวิต คือต้องรู้จักหักห้ามและปล่อยวางหรือขัดเกลาสิ่งที่ไร้คุณค่าปราศจากสาระออกไปอันเป็นวิถีทางที่สามารถจะทำให้ทุกอย่างดีขึ้นได้ ประเด็นสาระโดยนัยนี้ย่อมคือ “การยอมรับและเตรียมพร้อมต่อการตั้งรับหรืออยู่ร่วมกับความจริงนั้นให้ได้ด้วยสติปัญญา” อย่าง

รู้เท่าทันซึ่งเป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่ข้าพเจ้าได้น้อมนำ “คติธรรม” แห่งพุทธปรัชญามาเป็นหลักคิดหรือเป็นอนุสติสร้างการยอมรับในพลวัตรแห่งสภาพวัตถุและร่องรอยอดีตเหล่านั้นรวมถึงนำมาเป็นกุศโลบายสู่การปล่อยวางความรู้สึกแห่งทุกข์ในรูปแบบที่สร้างสรรค์หรือนำมาเป็นข้อมูลแรงบันดาลใจถ่ายทอดเป็นจินตภาพภายใต้สำนึกแห่งห้วงความคิดความรู้สึกอันละเอียดและอารมณ์ด้วยการสร้างจินตนาการแห่งรูปลักษณะของร่องรอยจากความทรงจำที่เป็นเสมือนรูปธรรมของกฎแห่งสังขธรรมด้วยกลวิธีทางทัศนศิลป์สร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะภาพพิมพ์ “วัตถุแห่งศิลปะ” รูปแบบเหนือจริง (Surrealism) เพื่อให้เป็นสื่อแห่งศิลปะที่โน้มน้าวเยี่ยวยาจิตใจและเติมเต็มในสิ่งที่ขาดหายจากไป กอปรกับเพื่อทดแทนความรู้สึกที่สูญเสียให้กลายเป็นผลงานซึ่งเป็นการก่อรูปแห่งความหมายทางนามธรรมด้วยเศษซากของ “นวัตวิถี” หรือ “เรือ” วัตถุและร่องรอยในความทรงจำที่ “ลอย” ตระหง่านอยู่บนพื้นที่สมมติเชิงสภาวะแห่งจิตโดยอาศัยกระบวนการพิมพ์ภาพพิมพ์ผิวฉนวน (Relief Printing Process) หรือภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut) เป็นเครื่องมือให้ก่อเกิดเป็นรูปแทนเชิงสัญลักษณ์ของเนื้อหาแห่งรอยประทับในความทรงจำหรืออุปมาอุปไมยเป็นเสมือนอนุสรณ์แห่งอนุสติที่จะโน้มนำไปสู่การปล่อยวางความทุกข์ของชีวิตและให้พึงตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้นล้วนเป็นสังขธรรมที่เราสามารถอยู่ร่วมกับความทุกข์นี้ได้อย่างผู้รู้ตื่น รู้เบิกบาน และแบ่งปันความคิดโดยนัยนี้ไปยังเพื่อนมนุษย์ในสังคมหรือผู้ที่ประสบปัญหา กำลังเผชิญกับความทุกข์เพื่อจักได้มีสติและใช้สติปัญญาเป็นพลังขับเคลื่อนดำเนินชีวิตต่อไปอย่างรู้เท่าทันในปัจจุบันขณะ

60003204 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : Thing and Traces in Memory

MR. PATIPON SUPANPONG : THINGS AND TRACES IN MEMORY THESIS

ADVISOR : PROFESSOR PHATYOS BUDDHACHAROEN

This thesis “Things and Traces in Memory” is based on the concept of creating artwork with a balanced aesthetic harmony that concerns memories of an emotionally disturbing experience that affects the state of mind. The sea and sand that normally brings joy and happiness to families and friends on their holidays had, during the Tsunami incident, suddenly turned into a nightmare as a result of the natural disaster that took away numerous lives of loved ones and brought pains and sorrows while destroying houses, possessions and communities, leaving everything devastated and scattered in all directions.

I was amongst those affected by the disaster and lost loved ones, flushed away by giant waves, never to return. The aftermath left deep scarred traces of ruins, debris, cars and ship wreckages that were swept far inland. Fifteen years have passed since then, but the memory still remains and the place is still a reminder that slowly brings back the disturbing images as if it was only not long ago. Such images are deeply rooted like a memorial monument, and are a constant reminder of the tragic event which time alone is incapable of healing the wounds of all those who were affected. But due to the law of impermanence, instability, and nothingness, everything must disintegrate. So we must “let go” in order to be at peace. If we accept the fact that what happened was a natural phenomenon according to the law of nature and do not allow our minds to become attached to the past, we can then overcome our sorrows and everything shall be better. This means “accept it, face it, and live with it” mindfully. I have taken this as the inspiration for creating my work and express my emotional feelings in the style of surrealism to help heal my wounds in the process. Remains of boats and wreckages from the event that float around in my memory represent the shattered state of mind while woodcut and relief printing process was used to tell the story of the incident. Symbolically, the memorial is like a monument created as a reminder that all phenomena are a fact of

nature and that we can live with suffering as if we have been awakened by joy. It is intended that this notion be shared with other fellow beings in the society or those who are in distress and despair so that they may be encouraged to continue in life with mindfulness.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอน้อมรำลึกและกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้โอกาสทางการศึกษาและคอยสนับสนุนเป็นกำลังใจให้เสมอมา ประกอบกับขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์เกียรติคุณ พิษณุ ศุภนิมิตร, ศาสตราจารย์ปัตยศ พุทธเจริญ และรองศาสตราจารย์ทินกร กาษรสุวรรณ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รวมทั้งคณาจารย์ของภาควิชาภาคพิมพ์ทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในศาสตร์และศิลป์หรือให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางที่นำไปสู่การสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษอันมีคุณค่าต่อการพัฒนาสติปัญญาและสร้างสัมฤทธิผลของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะรวมไปถึงให้อื้ออำนวยประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ชุดนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ข้าพเจ้าขอน้อมกราบขอบพระคุณในทุกๆ ท่านเป็นอย่างสูง

นาย ปฏิพล สุพรรณพงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญรูปภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
สมมติฐานของการศึกษา.....	4
ขอบเขตการศึกษา.....	5
คำนิยามศัพท์.....	6
บทที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์.....	8
อิทธิพลด้านเนื้อหา	8
อิทธิพลจากสภาพแวดล้อมและบริบทของสังคม	9
อิทธิพลจากแนวคิดทางพุทธปรัชญาและลัทธิทางศิลปะ	12
อิทธิพลด้านรูปแบบทางศิลปกรรมและจากศิลปิน.....	16
สรุปผลที่ได้จากการศึกษา	26
บทที่ 3 ขั้นตอนการศึกษาและกระบวนการสร้างสรรค์	28
การศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการสร้างสรรค์	28
วิธีการและเทคนิคในการสร้างสรรค์.....	29
ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลในการสร้างภาพร่างต้นแบบ (Sketch).....	29

ขั้นตอนการสร้างภาพร่างต้นแบบ(Sketch).....	32
วิธีการและขั้นตอนในการสร้างสรรค์.....	38
ขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์.....	38
บทที่ 4 แนวทางและการวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์.....	53
ระยะที่ 1.ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560.....	53
ระยะที่ 2 ผลการก่อนวิทยานิพนธ์ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560.....	58
ระยะที่ 3 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ภาคการศึกษาที่ 1,2 ปีการศึกษา 2561.....	62
ระยะที่ 4 ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ระหว่างปีการศึกษา 2562-2564.....	73
ผลงานชุดวิทยานิพนธ์.....	75
บทที่ 5 บทสรุป.....	81
รายการอ้างอิง.....	83
ประวัติผู้เขียน.....	85

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ภาพถ่ายจากดาวเทียม IKONOS บริเวณ บลูวิลเลจปะการังรีสอร์ท ตำบลคึกคัก อำเภอ ตะกั่วป่าจังหวัดพังงา บันทึกภาพ เมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2546 แสดงพื้นที่ก่อนประสบภัยคลื่น สึนามิ	11
ภาพที่ 2 ภาพถ่ายจากดาวเทียม IKONOS บริเวณ บลูวิลเลจปะการังรีสอร์ท ตำบลคึกคัก อำเภอ ตะกั่วป่าจังหวัดพังงา บันทึกภาพ เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2547 แสดงพื้นที่เดียวกันหลังประสบ ภัยคลื่นสึนามิ	12
ภาพที่ 3 ผลงานของมัคส์ แอร์นสต์ (Max Ernst).....	18
ภาพที่ 4 ผลงานของฮิซาชิ คุราจิ (kurachi hisashi).....	20
ภาพที่ 5 ผลงานของฮิซาชิ คุราจิ (kurachi hisashi).....	21
ภาพที่ 6 ผลงานของเรอเน มากิริต (René Magritte).....	24
ภาพที่ 7 ผลงานของเรอเน มากิริต (René Magritte).....	25
ภาพที่ 8 ภาพแสดงพิพิธภัณฑ์กลางแจ้งเรือเกยต้นธรณีพิบัติภัยสึนามิ หมู่บ้านน้ำเค็ม อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา เข้าถึงเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2562 เข้าถึงได้จาก (www.matichon.co.th).....	30
ภาพที่ 9 ภาพแสดงสภาพพื้นที่หมู่บ้านน้ำเค็ม อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ถ่ายโดยผู้วิจัยสร้างสรรค์ ปี 2558.....	31
ภาพที่ 10 แสดงขั้นตอนการสร้างภาพร่างการโดยจัดวางองค์ประกอบของและค่าน้ำหนักแสงเงาด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์.....	32
ภาพที่ 11 ภาพร่างต้นแบบผลงานก่อนวิทยานิพนธ์	33
ภาพที่ 12 ภาพร่างต้นแบบผลงานก่อนวิทยานิพนธ์	34
ภาพที่ 13 ภาพร่างต้นแบบผลงานวิทยานิพนธ์.....	35
ภาพที่ 14 ภาพร่างต้นแบบผลงานวิทยานิพนธ์.....	36
ภาพที่ 15 ภาพร่างต้นแบบผลงานวิทยานิพนธ์.....	37
ภาพที่ 16 ภาพแสดงขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์	39

ภาพที่ 17	ภาพแสดงขั้นตอนคัดลอกถอดแบบลายเส้นจากภาพร่างต้นแบบลงบนแม่พิมพ์	40
ภาพที่ 18	ภาพแสดงขั้นตอนการแกะสร้างค่าน้ำหนักของแสงและเงา.....	41
ภาพที่ 19	ภาพแสดงขั้นตอนการกลิ้งสี	42
ภาพที่ 20	ภาพแสดงขั้นตอนการนำกระดาษและแม่พิมพ์มาวางเข้าฉากกับตัวแผ่นเครื่องหมายกำหนดตำแหน่งการวางกระดาษรูปตัว (L)	43
ภาพที่ 21	ภาพแสดงขั้นตอนการพิมพ์ผลงานด้วยแทนพิมพ์.....	44
ภาพที่ 22	ภาพอุปกรณ์ในการแกะสร้างร่องรอยแม่พิมพ์.....	46
ภาพที่ 23	ภาพอุปกรณ์ในกระบวนการพิมพ์ผลงาน	46
ภาพที่ 24	ภาพอุปกรณ์บล็อกแผ่นเครื่องหมายตำแหน่งการวางกระดาษรูปตัวแอล (L).....	47
ภาพที่ 25	ภาพแทนพิมพ์ภาพพิมพ์แกะไม้	47
ภาพที่ 26	ภาพแสดงทัศนธาตุจุดและเส้น	48
ภาพที่ 27	ภาพแสดงทัศนธาตุรูปทรง (Form).....	49
ภาพที่ 28	ภาพแสดงทัศนธาตุสีและบรรยากาศ(Color and Atmosphere)	50
ภาพที่ 29	ภาพแสดงทัศนธาตุพื้นที่ว่าง (Space).....	51
ภาพที่ 30	ภาพแสดงทัศนธาตุพื้นผิว (Texture).....	52
ภาพที่ 31	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560	54
ภาพที่ 32	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560	55
ภาพที่ 33	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560	56
ภาพที่ 34	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560	56
ภาพที่ 35	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560	57
ภาพที่ 36	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560	58
ภาพที่ 37	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560	59
ภาพที่ 38	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560	59
ภาพที่ 39	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560	60

บทที่ 1

บทนำ

กล่าวคือด้วยความเชื่อในกฎแห่งธรรมชาติที่ว่า จักรวาลดำรงอยู่และดำเนินไปตามกฎเกณฑ์ที่ตายตัว กฎเกณฑ์ทางธรรมชาติล้วนเป็นเหตุเป็นผลที่เข้าใจได้ มนุษย์คือส่วนหนึ่งของธรรมชาติ ทว่าการกระทำของมนุษย์ควรมีเหตุที่สอดคล้องตามกฎแห่งธรรมชาติหรือเพราะในบริบทของธรรมชาติที่ทุกสรรพและชีวิตสิ่งย่อมเป็นไปตามวิถีทางอันเป็นเหตุเป็นผลกันและกันหรือดำเนินไปตามระเบียบที่ตายตัวทุกอย่างที่เกิดก็ด้วยเพราะจำเป็นต้องเกิดตามเหตุปัจจัย ดังนั้นสิ่งมีชีวิตทุกชนิดย่อมมีวัฏจักรชีวิตคือ ช่วงเวลาที่ดำเนินผ่านไประหว่างจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของชีวิตหรือระหว่าง การเกิดและการดับซึ่งเป็นกฎแห่ง “อนิจจัง” หรือ การเกิด แก่ เจ็บและตาย ล้วนเป็นสัจธรรมของชีวิต ไม่มีสิ่งใดในโลกนี้ที่คงทนถาวรวันใดก็วันหนึ่งที่ต้องดับสลาย ซึ่งนับเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับทุกคนโดยหลีกเลี่ยงไม่ได้เพราะทุกสิ่งทุกอย่างบนโลกใบนี้ล้วนแต่เคลื่อนไปสู่ความเป็น “อนิจจัง” ทุกคนต้องเผชิญหน้าและรับมือกับการสูญเสียชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การสูญเสียจึงสามารถเกิดขึ้นกับเราได้ทุกขณะ บ้างเกิดขึ้นแบบไม่ได้มีการตั้งตัวเตรียมใจ บางคนอาจใช้เวลาไม่นานที่จะทำใจยอมรับกับสิ่งที่เกิดขึ้น ทว่าบางคนต้องใช้เวลาในการเยียวยาจิตใจหรือทำใจปล่อยวางและยอมรับกับเหตุการณ์ ซึ่งเป็นเสมือนแผลที่บาดลึกลงไปในความทรงจำ หรือทุกๆการสูญเสียย่อมนำมาซึ่งความโศกเศร้าเสียใจ ความทุกข์กับการสูญเสียเป็นเรื่องธรรมดาหากเราทุกคนใช้ชีวิตอย่างผู้มีสติพร้อมยอมรับและตั้งรับ หรือเป็นเหมือนการสร้างและการเห็นด้วยปัญญา รวมถึงทำความเข้าใจในสัจธรรมความจริงที่ว่า “จงยอมรับและอยู่ร่วมกับมันให้ได้” อันเป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่จะโน้มน้าวไปสู่การปล่อยวางความรู้สึกแห่งทุกข์ หรือไม่ยึดติดกับเรื่องราวที่เกิดขึ้น

โดยนัยเหล่านี้เป็นเรื่องราวเนื้อหาของความสะท้อนใจสะท้อนอารมณ์หรือเป็นประสบการณ์ตรงของชีวิตที่นำไปสู่แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ให้เป็นไปตามเจตนาความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ ประเด็นสาระและความสำคัญแห่งบริบทของการวิจัยสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัยสามารถวิเคราะห์แตกประเด็นออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาพรอยประทับความทรงจำของทุกคนหรือคนส่วนใหญ่มักเป็นภาพของสิ่งที่ตั้งตามจรจรโลงจิตใจที่โน้มน้าวไปสู่ความปิติแห่งสุขหรือการเป็นกายภาพแห่งรอยประทับใจในสิ่งนั้น ๆ ที่เนื่องด้วยเพราะเป็นประสบการณ์ในทางบวกและพึงพอใจอย่างมากที่ได้เล่าถึงเรื่องราวเหตุการณ์จากความทรงจำที่

ประทับใจเหล่านั้น แต่สำหรับข้าพเจ้าแล้ว หากย้อนเวลากลับไปในช่วงปลายเดือนธันวาคมของ ปี พ.ศ. 2547 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่คนส่วนใหญ่กำลังเตรียมตัวเตรียมใจกับการเฉลิมฉลองงานรื่นเริง อันเป็นช่วงเวลาใกล้วันส่งท้ายปีเก่าและต้อนรับปีใหม่ข้าพเจ้าเองก็เป็นเหมือนกับทุก ๆ คน ที่คาดหวังว่า ในช่วงวันเวลาแห่งการรื่นเริงที่สนุกสนานซึ่งเฝ้ารอมาเกือบทั้งปีนั้นจะเป็นที่จดจำและสร้างความประทับใจเหมือนทุก ๆ ครั้งที่ผ่านมา แต่ทว่าในช่วงเวลานั้นเองทุกคนกลับได้รับข่าวร้ายและเรื่องราวอันสะเทือนจิตใจเป็นอย่างมาก ธรรมชาติแห่งท้องทะเลที่สร้างความพึงพอใจหรือความประทับใจให้กับผู้มาเยือน ผืนน้ำและพื้นทรายพื้นที่อันเป็นจุดเริ่มต้นของกิจกรรมความสัมพันธ์ “ความสุข” ระหว่างครอบครัวและเพื่อนสนิทมิตรสหายให้แน่นแฟ้นกลับเป็นสถานที่ที่กลายเป็นรอยประทับของการถูกทำลาย ความเจ็บปวด ความตายและการพลัดพรากหรือความทุกข์ทั้งหลาย

เหตุการณ์ในเช้าของวันที่ 26 ธันวาคม 2547 เวลาประมาณเกือบ 8 นาฬิกา (ตามเวลาในประเทศไทย) ภาพเหตุการณ์ที่ยังคงประทับอยู่ในความทรงจำเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ธรรมชาติแห่งท้องทะเลในภาคใต้ของประเทศไทยที่เคยมีความสงบและสัมผัสได้ถึงแสงแดดอบอุ่นในยามเช้า แต่ทว่าใครจะรู้หรือคาดการณ์ได้ เพราะผลกระทบจากสถานที่หนึ่งในห้วงแห่งกาลหนึ่งที่ห่างไกลออกไป บริเวณเหนือเกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซีย ด้วยแรงสั่นสะเทือนขนาด 9.0 ริกเตอร์ซึ่งมีศูนย์กลางบริเวณนอกชายฝั่งตะวันตกยังลึกลงไปบนพื้นทะเลประมาณ 30 กิโลเมตร ที่กลายเป็นสาเหตุของหายนะภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงของมนุษย์ชาติทดแทนที่ซึ่งควรจะเป็นภาพแห่งความทรงจำอันพึงประสงค์และน่าประทับใจของใครหลาย ๆ คน ผลกระทบที่เกิดขึ้นไม่เพียงแต่คนในท้องถิ่นเท่านั้น หากทว่าผู้คนต่างถิ่นที่กำลังชื่นชมความงดงามของทัศนียภาพอย่างเปลิดเปล็นก็เช่นกันด้วย ผืนน้ำที่ก่อตัวกลายเป็นมวลรูปกำแพงขนาดใหญ่ที่หลายคนรู้จักกันในนาม “สึนามิ” (tsunami) ที่รุกคืบไหลบ่าถาโถมคร่าชีวิตให้มีอันต้องพลัดพรากจากกันไปคนละทิศละทาง ขยายขอบเขตอาณาบริเวณความเสียหายจากชายฝั่งทะเลขึ้นไปยังบนท้องถนน อาคารบ้านเรือนและชุมชน พิบัติภัยธรรมชาติครั้งนี้ได้ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างไปหลายจังหวัดทางภาคใต้ของประเทศ เช่น จังหวัดภูเก็ต จังหวัดพังงา จังหวัดระนอง จังหวัดตรังและจังหวัดสตูล เป็นต้น

อนึ่งจากการรายงานความเสียหายในครั้งนี้ ส่งผลทำให้มีผู้เสียชีวิตประมาณ 5,400 คน บาดเจ็บกว่า 8,000 คนและสูญหายอีกจำนวนมาก หลาย ๆ ครอบครัวต้องพลัดพรากเพื่อนสนิทมิตรสหายให้มีอันต้องจากกันไป รวมถึงทรัพย์สินและอาคารบ้านเรือนที่เสียหาย ข้าพเจ้าก็เป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติคลื่นยักษ์ในครั้งนี้ด้วย รวมทั้งครอบครัวและบุคคลอันเป็นที่รักที่เคยใกล้ชิดต้องประสบกับสาเหตุแห่งความทุกข์อันเป็นผลเป็นตัวปัญหา เป็นเหตุการณ์ที่ประสบหรืออาจเป็นเพราะเคราะห์กรรมอันเป็นเหตุปัจจัยที่ทำให้ต้องพลัดพรากจากกันไปอย่างไม่หวนคืนกลับ รวมไปถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังจากคลื่นยักษ์ได้สงบลงก็ยังปรากฏร่องรอยความเสียหายจากพลังของกระแสน้ำที่พัดพาเอาตะกอนและสิ่งที่อยู่ใต้ทะเลขึ้นมา รวมถึงทั้งบริเวณพื้นที่ที่ต้องกลับกลายมาเป็น

แหล่งน้ำท่วมขัง ซากอาคารสิ่งปลูกสร้าง เศษซากเรือ และพาหนะประกอบการดำรงชีวิตที่เปรียบเป็นเสมือน “นวัตวิถี” ซึ่งได้รับความเสียหายและพบได้ทั่วไป จากวันนั้นจวบจนถึงปัจจุบัน ซึ่งกาลเวลาได้ล่วงเลยมาประมาณ 15 ปีแล้ว หากแต่ทว่าทุกครั้งที่ได้มีโอกาสกลับไปเยี่ยมเยียนภูมิลำเนาท้องถื่น ร่องรอยความหายนะที่ยังคงประทับอยู่ทั้งในความคิดและจิตใจผนวกกับสภาพภาพพื้นที่และสภาพของวัตถุสิ่งของในพื้นที่แห่งนั้นที่ยังคงกระตุ้นเร้าความเสียใจอันเป็นความสะเทือนอารมณ์และจิตใจหรือเป็นสาเหตุให้ไ้กลางของความทรงจำค่อย ๆ เผยปรากฏเป็นรูปลักษณะจากจิตใต้สำนึกของความทรงจำ เป็นเป็นเสมือนประหนึ่งเหตุการณ์นั้นพึงจะเกิดขึ้นไม่นาน สิ่งที่เราพบเห็นไม่เพียงแต่เศษซากของสิ่งปรักหักพังของอาคารบ้านเรือนเท่านั้น แต่ทว่าซากเรืออันเป็นประจักษ์พยานแห่งนวัตวิถีที่เหลือเพียงแต่โครง (กระดูกงู) กับเศษไม้ชิ้นเล็กชิ้นน้อยที่ไม่สมประกอบที่ยังหลงเหลืออยู่ให้เห็นกลายเป็นเสมือนอนุสรณ์สถานทำให้ต้องทวนรำลึกถึงช่วงเวลาอันน่าเศร้าสลดและกระทบกระเทือนต่อสภาพจิตใจเป็นอย่างมาก กาลเวลาที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงหรือเยียวยาซ้ำพเจ้าได้ หากแต่ในช่วงเวลาที่ดำเนินต่อไปชีวิตที่เหลืออยู่จึงต้องมีสติตั้งมั่นสงบระงับ และยอมรับด้วยการเผชิญหน้ากับ “ความจริง” ที่มีอาจเลี้ยวหลบหรือเปลี่ยนแปลงใดได้ ด้วยเพราะทุกสิ่งทุกอย่างบนโลกใบนี้ ล้วนแต่เคลื่อนไปสู่ความเป็น “อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา” : ทุกอย่างในโลกนี้ ล้วนเคลื่อนไปสู่การสลายตัวทั้งสิ้น ไม่ยึด (ติด) ไม่ทุกข์ ไม่สุข ละได้ยอมสงบ อันเป็นคำสอนเชิงอานูสติของหลวงปู่ทวดที่รับรู้โน้มน้าวให้ฉุ กคิด และตระหนักรู้ถึงในสิ่งที่เกิดขึ้นอัน เป็นความจริงและเป็นกฎแห่งธรรมชาติ และโน้มน้าวไปสู่หลักคิดโดยนัยนี้ได้นำไปสู่การจัดการกับชีวิตให้มีความสุขสงบคือ ด้วยหลักคิดที่ว่า “เราไม่ควรจะใส่เรื่องราวของการยึดติดยึดโยงลงไปในชีวิตมากนัก หากรู้จักการถ่ายเท การปล่อยวาง หรือควรขัดเกลา ระบายบางสิ่งบางอย่างที่ไร้คุณค่าอันปราศจากสาระออกไปจากชีวิตให้มากยอมเป็นวิถีทางเดียวที่จะ ทำให้ทุกอย่างมันดีขึ้น” สิ่งที่เราประทับใจในความทรงจำยอมเป็นเพียงความสุขและความทุกข์ที่ผ่านตัวของเราไปในห้วงแห่งกาลและสถานที่หนึ่งเท่านั้น การยึดโยงที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวพันในสิ่งเหล่านั้นยอมจะทำให้เราร้อนรนมากยิ่งขึ้น หากแต่ทว่าถ้าเมื่อเรายอมปล่อยวางมันออกไปบ้างก็จะทำให้จิตใจของเราสุขสงบเย็นลงได้ ภาพเศษซากไม้ เศษเหล็ก หรือวัตถุอันเป็นประจักษ์พยานแห่งความหายนะเป็นเสมือน ความทุกข์ในกาลเวลาที่ยังหลงเหลือปรากฏโครงร่างที่ได้นำมาสู่การเป็นข้อมูลแรงบันดาลใจหรือนำมาปรับเปลี่ยนบริบทให้ก่อรูปเกิดเป็นรูปลักษณะแห่งนวัตวิถี หรือจินตภาพของเรือที่เหมือนเป็นอนุสรณ์สถานแห่งอนุสติ หรือเป็นเสมือนภาพแทนเชิงอนุสติในบริบทของวัตถุทางศิลปะ ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ที่โน้มน้าวไปสู่การฉุ กคิดและตระหนักรู้ในการใช้ชีวิตแบบรู้ตื่น รู้เบิกบาน อันเป็นรูปแบบของชีวิตอย่างผู้ยอมรับ ตั้งรับ หรือเป็นเหมือนการสร้างและทำความเข้าใจในสัจธรรมความจริงที่ว่า “จงยอมรับและอยู่ร่วมกับมันให้ได้อย่างรู้เท่าทัน” ซึ่งเป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่ข้าพเจ้านำมาเป็นอนุสรณ์ รวมถึงสร้างการยอมรับในสภาพวัตถุเหล่านี้ เป็นกุศโลบายนำมาสู่การปล่อยวางความรู้สึกแห่งทุกข์ในแบบที่สร้างสรรค์หรือนำมาถ่ายทอดเป็นจินตภาพที่เกิดจากสำนักแห่งห้วงความคิดความรู้สึกของ

ความสะเทือนใจสะเทือนอารมณ์ด้วยการจินตนาการสร้างรูปลักษณ์ของ “ร่องรอยชีวิตในความทรงจำ” เสมือนประหนึ่งเป็นการอาศัยการสร้างผลงานศิลปะด้วยกลวิธีทางทัศนศิลป์เพื่อให้เติมเต็มในสิ่งที่ขาดหายไป หรือเพื่อเยียวยาทดแทนความรู้สึกที่สูญเสียให้กลับกลายมาเป็นอนุสติด้วยผลงานที่เป็นการก่อรูปของเศษซากให้ปรากฏเป็นรูปลักษณ์เชิงสัญลักษณ์ของซากนวัตวิถีหรือ “เรือ” วัตถุ ร่องรอยความทรงจำที่หากถ้าทุกคนในที่แห่งนั้นและช่วงเวลาได้โดยสารหรือฟังฟังแล้ว ความทรงจำอันสะเทือนจิตใจโดยนัยนี้ก็คงจะไม่เกิดขึ้นและไม่กลายเป็นรอยประทับอันตราตรึงอยู่แทนที่ความทรงจำที่ควรจะเป็นความจำที่งดงามอันเปี่ยมไว้ด้วยความสุขเรื่อยมาตราบถึงวัน

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ที่อาศัยใช้กระบวนการพิมพ์ภาพพิมพ์ผิววน (Relief Printing Process) หรือภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) เป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์ให้ก่อให้เกิดเป็นรูปแบบหรือรูปแทนเชิงสัญลักษณ์ของเนื้อหาผลงานที่ให้ความหมายทางธรรม หรือเพื่อโน้มไปสู่การสำรวจพิจารณาจิตและความคิดตนเองให้หวนระลึกถึงการสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักและคนใกล้ชิดด้วยสติปัญญา หรือเป็นอนุสติที่ให้ฟังตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้นล้วนเป็นสังขารอันเป็นเรื่องธรรมดาแห่งความจริงของชีวิตที่อยู่ภายใต้กฎธรรมชาติเดียวกันที่ทุกคนต้องพบเจออุปสรรคหรือความทุกข์ ทว่าสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วย่อมมีเวลาเป็นเครื่องกำกับ ดังนั้นเราจึงต้องมีสติและปัญญาเพื่อเตรียมใจยอมรับหรือตั้งรับ และพร้อมเผชิญกับปัญหา รวมถึงการแก้ปัญหา หรือคลายปมแห่งความทุกข์นั้นด้วยสติปัญญาเฉกเช่น ซากของความหายนะที่ยังคงหลงเหลือความหมายทางนามธรรมแห่งสังขารอยู่นั้น อันเป็นเสมือนร่องรอยเชิงสมมติแห่งบาดแผลของความสูญเสียที่จะประทับอยู่เพียงแคในห้วงขณะหนึ่งของความคิดความรู้สึกภายในจิตใจของตนเองเท่านั้น

2. เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาแห่งรอยประทับในความทรงจำที่เจ็บปวดและเศร้าสลดหรืออุปมาอุปไมยเป็นเสมือนอนุสรณ์แห่งอนุสติที่โน้มไปสู่การปล่อยวางความทุกข์ของชีวิตด้วยการยอมรับและอยู่ร่วมกับมันให้ได้อย่างผู้รู้ตื่น รู้เบิกบาน หรือเป็นกรณีศึกษาที่ให้หลักคิดกับชีวิตนำมาสู่การดำเนินชีวิตในวิถีทางแห่งสุขอันเป็นนัยความสุขที่จิตใจที่แผ่แผ่แนวทางและหลักคิดโดยนัยนี้แบ่งปันไปยังผู้ที่เคยประสบปัญหา หรือแม้กำลังเผชิญอยู่กับอุปสรรคเพื่อจักได้มีสติและมีกำลังใจขับเคลื่อนชีวิตต่อไปอย่างรู้เท่าทัน

สมมติฐานของการศึกษา

การสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า ไม่เพียงแต่มีเจตนาถ่ายทอดเรื่องราวทางกายภาพเฉพาะของตนเองเท่านั้น แต่ทว่ายังเชื่อมโยงให้ผู้ชมหรือผู้รับสารภายนอกที่เป็นเพื่อนมนุษย์ในสังคมได้เรียนรู้

ตระหนักถึงภัยพิบัติทางธรรมชาติหรือความทุกข์ของชีวิตที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นได้เสมอกับทุกคน หากแต่ถ้าเราต้องอาศัยปัญญาและสติ หรือความตระหนักหยั่งรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างผู้ยอมรับและพร้อมที่จะปล่อยวางรวมถึงถ่ายทอดสู่ผู้อื่นในแบบที่สร้างสรรค์หรือด้วยการแบ่งปันให้เป็น อานุสติทำให้ความทุกข์ทรมานที่ประทับฝังลึกในจิตใจได้บรรเทาและฟื้นคืนด้วยสภาพแห่งการมี สติปัญญาที่มองเห็นในความจริงด้วยกุศโลบายหรืออุบายวิธีของการสื่อผ่านภาษาของทัศนศิลป์ หรือ ภาษาของอารมณ์ความรู้สึกอันเป็นสัมฤทธิ์ผลแห่งภาษาของศิลปะหรือทัศนธาตุที่ปรากฏเป็น รูปลักษณะจินตภาพด้วยจินตนาการโดยอาศัยกระบวนการทางทัศนศิลป์งานศิลปะภาพพิมพ์เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้เป็นเครื่องมือ

ขอบเขตการศึกษา

การสร้างสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์หรือสร้างเอกภาพทาง สุนทรียภาพสาระนามธรรมแห่งภาษาของอารมณ์ความรู้สึกอันเป็นภาษาของจิตใจ ซึ่งอยู่ภายใต้บริบท แห่งศิลปะร่วมสมัยที่ประกอบด้วยขอบเขตด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา เป็นการสร้างจินตภาพวัตถุในรอยประทับแห่งความทรงจำที่เป็นผลกระทบ ต่อการสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักและคนใกล้ชิด อันเป็นอนุสติต่อตนเองได้ฟังตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้น ล้วนเป็นสังขาร หรือเป็นเรื่องธรรมดาที่ทุกคนต้องพบเจอ ทว่าแตกต่างกันซึ่งเรื่องราวของเหตุการณ์ ประกอบกับสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วย่อมมีเวลาเป็นเงื่อนไขกำกับ แต่เมื่อการสูญเสียนั้นเกิดขึ้นกับเราแบบไม่ ทันทตั้งตัว การเตรียมใจรับย่อมเป็นเรื่องที่ไม่ธรรมดา ดังนั้นจึงต้องอาศัยเวลาและการมีสติปัญญา สำรวจพิจารณาเรื่องราวเนื้อหาจากรอยของเศษซากเรื้ออันเป็นประจักษ์พยานของความหายนะที่ ยังคงหลงเหลือความหมายทางธรรมแห่งสังขารอยู่นั้น หรือเป็นเสมือนอนุสรณ์สถานแห่งอนุสติที่ให้ หลีกเลี่ยงกับชีวิตได้ว่า สิ่งที่เราเห็นหรือความทุกข์แท้จริงเป็นเพียงแค่ร่องรอยบาดแผลที่ประทับฝังอยู่ ชั่วครวญหรือเป็นเพียงสภาวะแห่งการเกี่ยวกระหวัดที่ยึดติดอยู่ในความคิดความรู้สึกภายในจิตใจของ ตนเองอันมีต่อห้วงแห่งการณและสถานที่หนึ่งเท่านั้น

2. ด้านรูปแบบ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ที่เป็นการสร้างมิติลวงตาระนาบ 2 มิติของพื้นภาพ โดยอาศัยใช้ภาษาของศิลปะเป็นเครื่องมือให้ก่อรูปเกิดเป็นรูปแบบแห่งวัตถุทางศิลปะ อันเป็นสิ่งที่หลงเหลือจากความเสียหาย (ซากเรื้อ-นวัตวิถี) ซึ่งเป็นข้อมูลแรงบันดาลใจที่นำมา ปรับเปลี่ยนบริบทให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับโครงสร้างเรื้อ (กระดุกงู) ในมุมมองต่าง ๆ ด้วยการลดทอน รูปทรงให้ปรากฏเป็นรูปลักษณะใหม่เชิงสมมุติ หรือเป็นสัญลักษณ์ทางเนื้อหาตามจินตนาการในแบบ ศิลปะลัทธิเหนือจริง (surrealism) อันก่อร่างหรือก่อรูปเกิดเป็นรูปแบบและให้ความหมายทาง นามธรรมโดยอาศัยจินตภาพในความทรงจำและร่องรอยที่ประทับอยู่ในจิตของตนเอง นำมาสู่

แนวความคิดหรือหลักคิดในการปล่อยวางและถ่ายเทความทุกข์อันเศร้าหมองให้โน้มนำไปสู่การยอมรับในความจริงและอยู่ร่วมกับอุปสรรคหรือความทุกข์ของชีวิตอย่างปกติสุขด้วยสติปัญญาที่สอดคล้องกับสถานการณ์

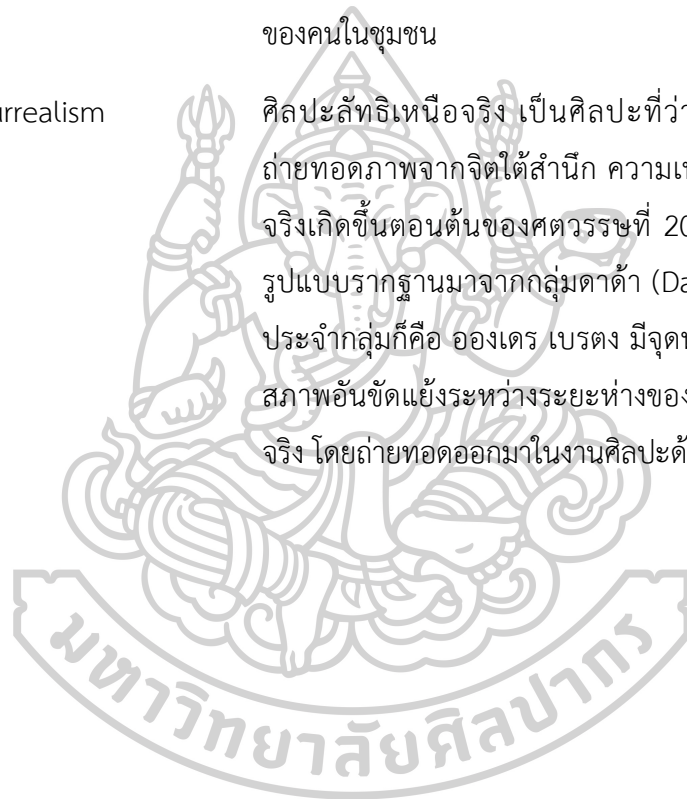
3. ด้านเทคนิควิธีการ สร้างสรรค์ผลงานด้วยกระบวนการทางทัศนศิลป์งานศิลปะภาพพิมพ์ กระบวนการพิมพ์ภาพพิมพ์ผิวขน (Relief Printing Process) หรือภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) ในการสร้างสัมฤทธิ์ผลของผลงานที่กำหนดใช้รูปลักษณ์ของโครงสร้างเรือไม้ให้ก่อรูปเป็นรูปทรงจากเศษซากวัตถุที่หลงเหลือจากความเสียหายในเหตุการณ์คลื่นยักษ์ (สึนามิ)

คำนิยามศัพท์

1. Printmaking ศิลปะภาพพิมพ์ ภาพผลงานอันเป็นสัมฤทธิ์ผลเกิดจากกระบวนการสร้างสรรค์แม่พิมพ์ต้นแบบ แล้วพิมพ์ลงบนกระดาษหรือวัสดุผิวราบด้วยกรรมวิธีการกดหรือประทับจากแม่พิมพ์ ในอีกนัยหนึ่งนิยามว่าศิลปะภาพพิมพ์แบ่งเป็น 4 กระบวนการหลักได้แก่ ภาพพิมพ์ผิวขน (Relief Printing) ภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Intaglio Printing) ภาพพิมพ์พื้นราบ (Planographic Printing) และ ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Serigraphy Printing) เป็นต้น
2. Woodcut เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้เป็นภาพพิมพ์แบบผิวขน วัสดุที่ใช้สร้างแม่พิมพ์ คือ แผ่นไม้เนื้ออ่อนหรือแผ่นกระดาษอัด โดยใช้สิ่วรูปแบบและขนาดต่างๆเป็นเครื่องมือในการสร้างร่องรอยบนแม่พิมพ์ด้วยกรรมวิธีการแกะ ขุด ขีด ลงบนผิวของแม่พิมพ์
3. Relief Printing Process การพิมพ์ภาพพิมพ์ผิวขนเป็นกระบวนการการทำภาพพิมพ์ที่สร้างแม่พิมพ์โดยการแกะให้เป็นร่องลึกเข้าไปบนผิวหน้าแม่พิมพ์ และใช้ผิวขน เป็นส่วนที่สร้างให้เกิดรูปภาพ ซึ่งในการพิมพ์ต้องใช้ลูกกลิ้งที่กลิ้งหมึกแล้วกลิ้งผ่านไปบนผิวหน้าแม่พิมพ์ หมึกพิมพ์จากลูกกลิ้งจะติดสัมผัสเพียงเฉพาะผิวด้านบนของส่วนที่นูนเท่านั้น ส่วนที่ลึกลงไปจะไม่ติดหมึก จากนั้นใช้กระดาษทาบบีบลงไปบนแม่พิมพ์และกดอัดด้วยเครื่องมือ หรือแท่นพิมพ์ หมึกจะติดกระดาษเกิดเป็นรูปภาพขึ้นมา เทคนิคที่ร่วมอยู่ในกระบวนการนี้ได้แก่ ภาพพิมพ์แกะไม้

(Woodcut) ภาพพิมพ์แกะยาง (Linocut) ตรายาง (Rubber Stamp) ภาพพิมพ์วัสดุติดปะ (Collagraph) ภาพพิมพ์จากวัสดุต่างๆ

4. อนุสติ ความระลึถึงถึง ชื่อธรรมหมวดหนึ่ง เรียกว่า อนุสติ ๑๐ มีพุทธานุสติเป็นต้น
5. นวัตกรรมี เกิดจากนำคำว่า “นวัตกรรม” ผสมกับคำว่า “วิถีชีวิต” คือนวัตกรรมที่มาจากอัตลักษณ์ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาวิถีชีวิตของคนในชุมชน
6. Surrealism ศิลปะลัทธิเหนือจริง เป็นศิลปะที่ว่ากันด้วยเรื่องของ การถ่ายทอดภาพจากจิตใต้สำนึก ความเพ้อฝัน ศิลปะลัทธิเหนือจริงเกิดขึ้นตอนต้นของศตวรรษที่ 20 ในประเทศฝรั่งเศส มีรูปแบบรากฐานมาจากกลุ่มดาดา (Dada) โดยนักทฤษฎีหลักประจำกลุ่มก็คือ อองเดร เบรตง มีจุดหมายอยู่ที่การคลี่คลายสภาพอันขัดแย้งระหว่างระยะห่างของความฝันและความเป็นจริง โดยถ่ายทอดออกมาในงานศิลปะด้วยวิธีต่างๆ

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

กล่าวคือในการสร้างสรรค์ผลงานอย่างเป็นระบบนั้นย่อมจะต้องทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลในบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องหรือสอดคล้องกับเรื่องราวเนื้อหา (ความหมาย ความคิด) รูปแบบและเทคนิควิธีการ ด้วยเพราะสาระแห่งนัยเหล่านี้เป็นบริบทของศิลปะร่วมสมัย หรือโดยนัยของประเด็นสาระเหล่านี้มีเจตนา เพื่อลำดับข้อมูลชุดความรู้ต่างๆ ที่สัมพันธ์กับกระบวนการวิจัยสร้างสรรค์หรือนำมาวิเคราะห์ตีความด้วยวิจารณ์ญาณและความรู้สึกนำมาสู่การสร้างสัมฤทธิผลของการสร้างสรรค์ผลงาน รวมถึงให้ เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และลำดับเรียบเรียงเป็นชุดความรู้ หรือองค์ความรู้อย่างเป็นระบบที่อยู่ภายใต้วิถีวิทยาด้วยการสื่อประเด็นสาระข้อมูลความรู้ในบริบทต่าง ๆ ซึ่งได้จากการศึกษาค้นคว้ารวมถึงจากประสบการณ์ตรงที่ได้สัมผัสอันเป็นความสะเทือนใจสะเทือนอารมณ์ที่กลายมาเป็นแรงบันดาลใจหรืออิทธิพลการสร้างสรรค์รวมถึงผลงานศิลปกรรมของศิลปินที่ข้าพเจ้ามีความสนใจด้วย และในอีกนัยหนึ่งคือเจตนาเพื่อให้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานหรือการสร้างสัมฤทธิผลของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปภาพพิมพ์ ชุตวิทยานิพนธ์หัวข้อ “วัตถุและร่องรอยในความทรงจำ” ให้บรรลุตามความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษาหรือการสร้างสรรค์สาระของประเด็นเหล่านี้ สามารถตีความวิเคราะห์ชุดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ ที่อยู่บนพื้นฐานอันมีนัยเป็นบริบทแห่งศิลปะร่วมสมัยในระบบปัจเจก ซึ่งแตกประเด็นออกเป็นอิทธิพลด้านต่างๆ ดังนี้

อิทธิพลด้านเนื้อหา

การสร้างสรรค์ผลงานชุตวิทยานิพนธ์ เป็นการนำข้อมูลเรื่องราวเนื้อหา (ความหมายความคิด) ที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ตรงในชีวิตจริง ผนวกกับการค้นคว้าหาข้อมูลที่สอดคล้องกับประเด็นเรื่องราวและความทรงจำต่างๆที่เกิดขึ้น ซึ่งนำไปสู่การก่อเกิดเป็นรูปแบบหรือสร้างกายภาพแห่งการมองเห็นพื้นที่เชิงสภาวะอันเป็นภาพแทนของเจตนาแนวคิดและเป็นจินตภาพเรื่องราวด้วยการจินตนาการ ดังนั้นความรู้สึกที่เชื่อมโยงกับเรื่องราวของความสะเทือนใจสะเทือนอารมณ์นั้นจึงได้กระตุ้นเร้าให้กลับกลายมาเป็นแรงบันดาลใจและแนวความคิดในการสร้างสรรค์ เป็นความรู้สึกที่ก่อรูปเกิดเป็นภาพแห่งรอยประทับภายในจิตใจที่เราเองสามารถรู้สึกรับรู้ได้ โดยนัยนี้จึงเป็นรูปแบบหรือเป็นกายภาพเชิงสัญลักษณ์ทางเนื้อหาซึ่งเป็นภาษาแห่งอารมณ์ความรู้สึกและภาษาของจิตใจที่ได้รับจากเรื่องราวประสบการณ์ตรง อันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาและสถานที่หนึ่งของชีวิต กอปรกับเป็น

ที่มาของความทรงจำที่เป็นเสมือนภาพแทนแห่งรอยประทับในความทรงจำของจิตใจที่ถ่ายทอดด้วยภาษาของศิลปะหรือทัศนธาตุ (Visual Elements) และเป็นการสร้างเอกภาพทางสุนทรียภาพหรือเจตนาที่ต้องการสื่อสารแห่งเนื้อหาทางสัญลักษณ์ของประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านมา โดยเลือกใช้กระบวนการพิมพ์ภาพพิมพ์ผิวูนูน(Relief Printing Process) หรือเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) เป็นอุบายวิธีในการสื่อแสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึก ความหมาย ความคิด และความงาม ที่ผสมผสานก่อรูปเกิดเป็นรูปแบบกายภาพของผลงานหรือวัตถุทางศิลปะ อันมีเนื้อหาที่สัมพันธ์กับประสบการณ์ของชีวิต หรือเพื่อสร้างสัมฤทธิผลของการสร้างสรรค์ที่นำไปสู่การเป็นเสมือนอนุสรณ์แห่งอนุสติที่จะโน้มน้าวไปสู่การปล่อยวางความทุกข์ของชีวิตด้วยการยอมรับความจริงในสิ่งที่ดำเนินไปล้วนเป็นสัจธรรมและเป็นเรื่องธรรมดาแห่งความจริง ซึ่งเป็นประเด็นสาระ(ประเด็นทางศิลปะ)ของผลงานชุดวิทยานิพนธ์นี้

อิทธิพลจากสภาพแวดล้อมและบริบทของสังคม

จังหวัดภาคใต้ของไทยฝั่งอันดามัน ประกอบด้วย 5 จังหวัด ที่ตั้งอยู่ติดชายฝั่งทะเลอันดามันด้าน มหาสมุทรอินเดีย คือ จังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่และจังหวัดตรัง จังหวัดเหล่านี้ล้วนมีศักยภาพที่โดดเด่นในเรื่องของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลระดับนานาชาติ มีจุดขายทางการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ หาดทราย ชายทะเล หมู่เกาะและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ใต้น้ำ เช่น การดำน้ำ การปีนผา รวมทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก มีมนต์เสน่ห์ของความเป็น “Andaman Paradise หรือ มรกตเมืองใต้ ” โดยมีจังหวัดภูเก็ต เป็นศูนย์กลางที่เปรียบเป็นเสมือน “ไข่มุกอันดามัน” และมีแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่มีชื่อเสียงจำนวนมาก เช่น เกาะพีพี หมู่เกาะสิมิลัน หมู่เกาะสุรินทร์ เป็นต้น อีกทั้งยังมีแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่มีศักยภาพในการพัฒนาที่สร้างความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ แหล่งนิเวศน์ป่าชายเลนและนิเวศน์ธรรมชาติป่าเขาในจังหวัดพังงา กระบี่ ตรังและแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดระนองที่เป็นการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีปัจจัยด้านการบริการพื้นฐานที่เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่ให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลชั้นนำของโลก (World Class) ที่สำคัญ คือ สนามบินนานาชาติ 2 แห่ง ที่จังหวัดกระบี่และภูเก็ต มีท่าเทียบเรือระหว่างประเทศที่มีความสะดวกและทันสมัย ที่จังหวัดภูเก็ตมีสถาบันการศึกษาที่มีหลักสูตรการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการเฉพาะ นอกเหนือจากการยกระดับขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวเชิงรุกรูปแบบเดิมนั้น ทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรม หรือภาคธุรกิจดังกล่าวยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน กล่าวคือ การสร้างสมดุลระหว่างการสร้างรายได้ให้แก่ท้องถิ่น ที่ดำเนินควบคู่ไปกับการรักษาความสวยงามและความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ ไว้ในเวลาเดียวกัน ดังนั้นการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันจึงต้องบูรณะ พร้อมกันไปกับทุกภาคส่วน ทั้ง

หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนรวมถึงความต้องการของภาคประชาสังคม ท้องถิ่นและชุมชนให้ประสานกันอย่างเป็นระบบและเป็นเอกภาพเพื่อประโยชน์สูงสุดในพื้นที่ โดยมุ่งเป้าหมายสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก บนพื้นฐานของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และส่งเสริมพืชเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชน (สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน, 2553) นอกจากนี้ปัจจัยเชิงศักยภาพ ดังกล่าวทำให้พื้นที่ภาคใต้ฝั่งอันดามันเป็นจุดสนใจของผู้คนในทั้งประเทศและต่างประเทศจำนวนมากหลังไหลเข้ามาท่องเที่ยว ประกอบอาชีพและอาศัยอยู่ในพื้นที่ แต่ทว่าเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 ได้เกิดเหตุภัยพิบัติธรรมชาติครั้งร้ายแรงที่เรียกว่า “สึนามิ” ซึ่งส่งผลกระทบทำให้เกิดความสูญเสีย เป็นวงกว้างมาก ประกอบกับประเทศไทยยังไม่มีระบบการเตือนภัยคลื่น สึนามิ และขาดเจ้าหน้าที่ ผู้มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับเหตุการณ์คลื่นสึนามิ เนื่องจากนี้ประเทศไทย ยังไม่เคยเกิดพิบัติภัย คลื่น “สึนามิ” มาก่อนจึงขาดการระมัดระวังป้องกันภัยล่วงหน้า กรมอุตุนิยมวิทยาได้จับสัญญาณความสั่นสะเทือนของแผ่นเปลือกโลกและได้ทราบว่าจะเกิดแผ่นดินไหวขึ้นที่บริเวณนอกฝั่งตะวันตกของเกาะสุมาตราของเช้าวันที่ 26 ธันวาคมจึงได้ออกประกาศแจ้งให้ประชาชนทราบแต่ทว่ามิได้มีการเตือนภัยว่าจะมีคลื่น “สึนามิ” เกิดขึ้นเพราะไม่มีเครื่องมือตรวจวัดความสูงของคลื่นในทะเล ประกอบกับเจ้าหน้าที่เองก็มิได้มีความรู้ความชำนาญ เกี่ยวกับเรื่องคลื่น “สึนามิ” ด้วย

ดังนั้นเมื่อเกิดคลื่น “สึนามิ” ขึ้นที่เกาะสุมาตราและขณะกำลังรุกคืบเคลื่อนตัวเข้ามายังพื้นที่ชายฝั่งภาคใต้ของไทยจึงไม่มีการแจ้งเตือนภัยให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ทราบล่วงหน้า โดยนัยนี้ทำให้เกิดความสูญเสียเป็นอย่างมากเป็นวงกว้างซึ่งบริเวณที่มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บเป็นจำนวนมากอยู่ในพื้นที่ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล ประกอบกับอยู่ในช่วงเวลาเทศกาลจึงทำให้มีจำนวนของนักท่องเที่ยวมากเป็นพิเศษ เมื่อเกิดเหตุการณ์นักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับปรากฏการณ์คลื่นสึนามิมาก่อนจึงขาดการเฝ้าระวังภัยและการหนีภัยดังจะเห็นได้จากกรณีนักท่องเที่ยวจำนวนหนึ่ง เดินลงไปสำรวจที่บริเวณชายหาดซึ่งน้ำลดลงอย่างฉับพลัน ผิดปกติก่อนที่คลื่นจะเคลื่อนตัวถาโถมเข้ามา จึงไม่สามารถหนีภัยเอาตัวรอดได้ทัน รวมไปถึงผู้ที่อาศัยอยู่ในที่พักและร้านอาหารหรือร้านค้าก็ไม่สามารถหนีภัยได้ทันเช่นกัน เนื่องจากคลื่นได้เคลื่อนตัวเข้ามาอย่างรวดเร็วผนวกกับไม่ได้มีการเตรียมแผนรับมือกับเหตุการณ์ไว้ล่วงหน้าการช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากเหตุการณ์นี้จึงเป็นไปด้วยความล่าช้า และยากลำบาก (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม 30, 2548) จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้หลายครอบครัวต้องสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก บุคคลใกล้ชิดรวมไปถึงทรัพย์สินชุมชนบ้านเรือนที่อยู่อาศัยล้วนได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมากเมื่อเหตุการณ์สงบคลี่คลายลง และตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาตราบถึงปัจจุบันหลายคนสามารถทำใจยอมรับกับสภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่ทว่าก็มีอีกหลายคนที่ยังคงนึกถึงและไม่สามารถลืมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้เลย เนื่องด้วยเพราะสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยตามสถานที่ต่างๆที่เกิดเหตุการณ์ ยังคง

ปรากฏร่องรอยของเศษซากปรักหักพังของสิ่งปลูกสร้าง อาคารบ้านเรือน ซากเรือที่ถูกคลื่นหรือพลังของกระแสน้ำพัดพาขึ้นมาบนชายฝั่ง รวมถึงเรื่องราวต่างๆ เช่น วันครบรอบของเหตุการณ์ ที่มักกลายมาเป็นสิ่งกระกระตุ้น “เร้า” จิตใจให้หวนย้อนคิดระลึกถึงภาพจำในช่วงเวลาเหล่านั้นซึ่งโดยนัยนี้จึงกลับกลายเป็นสาเหตุที่ทำให้ข้าพเจ้านำเรื่องราวความสูญเสียของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 1 ภาพถ่ายจากดาวเทียม IKONOS บริเวณ บลูวิลเลจปะการังรีสอร์ท ตำบลศึกคัก อำเภอตะกั่วป่าจังหวัดพังงา บันทึกภาพ เมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2546 แสดงพื้นที่ก่อนประสบภัยคลื่นสึนามิ

เข้าถึงเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2562 เข้าถึงได้จาก [Error! Hyperlink reference not valid.](#)

ภาพที่ 2 ภาพถ่ายจากดาวเทียม IKONOS บริเวณ บลูวิลเลจปะการังรีสอร์ท ตำบลคึกคัก อำเภอ ตะกั่วป่าจังหวัดพังงา บันทึกภาพ เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2547 แสดงพื้นที่เดียวกันหลังประสบ ภัยคลื่นสึนามิ

เข้าถึงเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2562 เข้าถึงได้จาก [Error! Hyperlink reference not valid.](#)

อิทธิพลจากแนวคิดทางพุทธปรัชญาและลัทธิทางศิลปะ

อิทธิพลแนวคิดพุทธปรัชญาทางพระพุทธศาสนา

อนึ่งด้วยกฎแห่งธรรมชาติทุกๆสิ่งที่เกิดขึ้นบนโลกใบนี้ย่อมมีวัฏจักรชีวิตคือ ช่วงเวลาที่ดำเนิน ผ่านไประหว่างจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของชีวิตหรือระหว่างการเกิดและดับซึ่งเป็นกฎแห่ง “อนิจจัง” อันเป็นสัจธรรมของชีวิต ไม่มีสิ่งใดบนโลกนี้ที่จะคงทนถาวรว่าไม่วันใดก็วันหนึ่งที่ต้องดับสลายไปไม่ช้าก็เร็วและเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับเราทุกคน สิ่งที่เกิดขึ้นย่อมโน้มนำไปสู่ความโศกเศร้าเสียใจ เกิดความทุกข์แก่จิตใจของเรา และมีเพียงสาเหตุเดียว นั่นคือ “ทุกข์” เพราะความยึดติด ไม่ยอมปล่อย ไม่ยอมวาง คือสาเหตุหลักที่ทำให้คนเรามีความทุกข์ใจ การยึดติดเรื่องราวในอดีตที่เกิดขึ้น เช่น ความสูญเสีย โดยเฉพาะสูญเสียของรักสูญเสียคนรัก ที่จริงมันผ่านไปนานแล้วแต่พอยึดเอาไว้ที่ใจ ไม่ยอมปล่อยวาง ก็เลยทุกข์ แต่ถ้าหากเข้าใจและยอมรับกับความจริง โดยนัยนี้ย่อมเป็นช่องทางที่จะช่วย

ทำให้เราผ่านพ้นความเศร้าโศกไปได้ด้วยพลังใจและสติปัญญาเป็นเสมือนแสงประทีปนำทางการดำเนินชีวิตไปสู่วิถีทางแห่งความสุขสงบ เพราะ “เมื่อเกิดความพลัดพราก เรามักคิดว่าความพลัดพรากนั้นเป็นสาเหตุแห่งความทุกข์ แต่แท้จริงแล้วใจที่วางไว้ผิดต่างหากที่เป็นตัวการสร้างความทุกข์แก่เรา การสูญเสียคนที่เรารัก แต่ทว่าใจไม่เสียศูนย์นั้น อยู่ในวิสัยที่เราทำได้ นอกจากไม่เสียศูนย์แล้วยังอาจได้สติปัญญาเพิ่มขึ้นด้วย เพราะทุกอย่างสามารถให้ความสว่างแก่เราได้ แม้ในยามที่สูญเสียคนสำคัญในชีวิตก็ตาม (ฉลาดทำใจ)” (พระไพศาล วิสาโล, 2550)

กล่าวได้ว่า ด้วยกฎแห่งธรรมชาติที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับตามหลักธรรมะของพระพุทธศาสนา “ธรรมะ-ธรรมชาติ” คือ สิ่งทั้งหลายทั้งปวงเป็นสิ่งที่ประกอบอยู่ด้วยลักษณะอันเรียกว่า ไตรลักษณ์ หรือลักษณะ 3 ประการ “คำว่าไตรลักษณ์ เราท่านทั้งหลายคงได้ยินได้ฟังกันอยู่ทั่วๆ ไปโดยส่วนใหญ่ คือ คำที่คนเฒ่าคนแก่มักพูดกันติดปากว่า “อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา” อนิจจังลักษณะหนึ่ง, ทุกขังลักษณะหนึ่ง และอนัตตาลักษณะหนึ่ง แต่ความหมายของคำทั้งสามนี้ ออกจะลึกซึ้งและซับซ้อนยากที่จะเข้าใจ หรือเห็นแจ้งสำหรับคนทั่วไปได้ตั้งนั้น จึงจำเป็นจะต้องทำความเข้าใจในเรื่องนี้เป็นพิเศษ เพราะถ้าจะตอบคำถามที่ว่าอะไรเป็นอะไรให้ถูกต้องตรงกันจริง ๆ แล้วสามารถตอบได้ง่ายเหลือเกินว่าทุกอย่างทุกๆ สิ่งล้วนเป็น อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา นั้นแหละ คือความเป็นจริงของสิ่งทั้งปวง

“อนิจจัง” แปลว่า ไม่เที่ยง มีความหมายว่า สิ่งทั้งหลายทั้งปวงประเภทที่เป็นสังขาร คือมีเหตุปัจจัยปรุงแต่งนั้น มีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่มีความคงที่ตายตัว “ทุกขัง” แปลว่า เป็นทุกข์ มีความหมายว่าสิ่งทั้งหลายทั้งปวงประเภทสังขาร มีลักษณะที่เป็นทุกข์ มองดูแล้ว นำสังเวชใจหรือทำให้เกิดความทุกข์ใจแก่ผู้มีความเห็นแจ่มแจ้งในสิ่งนั้นๆ อนัตตา แปลว่า ไม่ใช่ตัวตน มีความหมายว่า ทุกสิ่งทุกอย่างทั้งประเภทที่เป็นสังขารและมิใช่สังขาร ไม่มีความหมายแห่งความเป็นตัวเป็นตน ถ้าเราเห็นอย่างแจ่มแจ้งชัดเจนถูกต้องแล้ว ความรู้สึกที่ว่าไม่มีตัวไม่มีตนจะเกิดขึ้นมาเองในสิ่งทั้งปวงแต่ที่เราไปหลงเห็น หรือหลงสำคัญว่าเป็นตัวเป็นตนนั้น เพราะความไม่รู้ไม่เห็นอย่างถูกต้องตามที่เป็นจริงว่าอะไรเป็นอะไรนั่นเอง ขอให้ทราบว่าลักษณะ 3 ประการ คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา นี้เป็นคำสั่งสอนที่ศาสดาที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงสั่งสอนมากที่สุดและในบรรดาคำสั่งสอนทั้งหลายจะนำมารวบยอดอยู่ที่การเห็น อนิจจัง ทุกขัง และอนัตตา นี้ทั้งนั้น บางทีก็กล่าวตรงๆ ด้วยคำว่า “อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา” บางทีก็พูดด้วยคำหรือโวหารธรรมอย่างอื่น แต่ใจเนื้อหาความก็ย่อมแสดงความจริงอย่างเดียวกันทั้งนั้น คือ แสดงให้รู้ว่าสิ่งทั้งหลายทั้งปวงเป็น อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

“อนิจจัง” ที่แปลว่าไม่เที่ยงคือเปลี่ยนแปลงเสมอ ข้อนี้พอจะเข้าใจได้ไม่ยากนัก ยิ่งการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ในปัจจุบัน อันกล่าวด้วยสภาพที่แท้จริงของสสารและพลังงานด้วยแล้ว ยิ่งช่วยได้มาก คือช่วยให้เข้าใจได้ ช่วยให้เห็นชัดเจนได้ ว่าสิ่งทั้งหลายเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอจริงๆ คำสอนข้อนี้

เป็นคำสอนที่มีสอนกันอยู่ก่อนพระพุทธเจ้าด้วยซ้ำ เป็นแต่ไม่ได้ขยายความหมายของความไม่เที่ยงให้ลึกซึ้งเหมือนพระพุทธองค์เท่านั้น

“ทุกขัง” ซึ่งแปลว่าคู่แล้วสังเวชใจ นี้ก็เหมือนกัน มีการสอนมาแล้วก่อนพระพุทธเจ้า แต่ไม่ลึกซึ้งถึงที่สุด ไม่ประกอบด้วยเหตุ ด้วยสมุฏฐานและไม่ชี้วิธีดับที่สมบูรณ์จริงๆ ให้ได้ เพราะยังไม่รู้จักตัวความทุกข์อย่างเพียงพอ เท่ากับการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า

ส่วนคำสั่งสอนเรื่อง อนัตตา ซึ่งมีความหมายว่า ไร้ตัวตนอันแท้จริงนั้น มีสอนแต่ในพุทธศาสนา คือจะสอนเรื่องอนัตตาแต่เฉพาะพระพุทธเจ้า หรือบุคคลประเภทพระพุทธเจ้าเท่านั้น ข้อนี้เป็นเครื่องรับรองหรือเป็นเครื่องบ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้ที่รู้อะไรว่าเป็นอะไรถึงที่สุดเท่านั้น ที่จะรู้ว่าสิ่งทั้งหลายทั้งปวงเป็นอนัตตา เหตุนี้จึงมีสอนแต่โดยพระพุทธเจ้า ซึ่งเป็นบุคคลที่รู้ว่าอะไรเป็นอะไรได้ถึงที่สุดเท่านั้น

คำสอนเรื่องลักษณะ 3 ประการนี้ มีวิธีที่จะประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เห็นแจ้งมากมาย หลายอย่างหลายวิธีด้วยกัน แต่ถ้าเอาผลของการปฏิบัติจนเห็นแจ้งในสิ่งเหล่านี้เป็นหลักแล้ว เราจะพบว่า มีข้อที่สังเกตได้ง่าย ๆ ข้อหนึ่ง คือ การเห็นอนิจจัง ทุกขัง และอนัตตานั้น ต้องเป็นการเห็นจนรู้สึกว่ามีอะไรที่น่ายึดถือ ไม่มีอะไรที่น่าอยากนำปรารถนาในทางที่จะเอา จะได้ จะมี จะเป็น ซึ่งอาตมาจะขอสรุปสั้น ๆ ว่า “ไม่มีอะไรที่น่าเอา ไม่มีอะไรที่น่าเป็น” นี้ เป็นความหมายที่กะทัดรัดที่สุดของการเห็น อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา แม้คนที่ไม่เคยได้ยินคำว่า “อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา” มาก่อนอย่างท่านทั้งหลายบางท่านเป็นต้น ก็อาจเห็นตัว “อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา” อยู่ได้หรืออยู่แล้วโดยไม่รู้สึกรู้ตัว คือเมื่อท่านได้มองเห็นหรือเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ก็ตาม หรือในความมีความเป็นอย่างใดก็ตาม ว่าเป็นความหลอกหลวงเป็นมายา ไม่น่าเอา ไม่น่าเป็น ด้วยการมองชีวิตจิตใจทั้งหมดทั้งสิ้นจริงๆ ดังนี้แล้ว นั้นแหละคือการเห็น อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา อย่างถูกต้องของท่าน ส่วนคนที่ท่องบ่น “อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา” อยู่ทั้งเช้า เย็น กลางวัน กลางคืนหลายร้อยครั้งหลายพันครั้งมาแล้ว ก็ไม่อาจเห็น อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา จริงๆก็ได้ เพราะไม่ใช่เป็นวิสัยที่จะเห็นได้ด้วยการฟัง ด้วยการท่อง หรือแม้ด้วยการคำนึง คำนวณตามหลักเหตุผล

การคำนวณตามหลักเหตุผลนั้น ไม่ใช่ “การเห็นแจ้ง” อย่างที่เรียกว่า “เห็นธรรม” การคำนวณตามเหตุผลนั้น ต้องอาศัยอยู่กับเหตุปัจจัยผล เมื่อเหตุผลเปลี่ยนแปลงเพราะความไม่เที่ยงเป็นต้น สิ่งนั้นก็พลอยเลื่อนไปด้วย : เลื่อนไปตามเหตุผล หรือโยกเยกไปตามอำนาจแห่งเหตุผล การเห็นธรรม จึงไม่อาจจะเห็นได้ด้วยการคำนวณตามหลักเหตุผล แต่ต้องเห็นแจ้งด้วยความรู้สึกลงใจแท้จริง คือเห็นด้วยใจจริง” (พุทธทาสภิกขุ, 2538)

อิทธิพลลัทธิทางศิลปะ

ลัทธิเหนือจริงหรือเซอร์เรียลลิสม์(Surrealism) เป็น “ลัทธิ” หรือ “ขบวนการ” ทางวรรณศิลป์และทัศนศิลป์ ที่ก่อตั้งขึ้นในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ในปีพ.ศ. 2459ซึ่งพัฒนาต่อเนื่องจากกลุ่มดาดา โดยในปีพ.ศ. 2465สมาชิกในกลุ่มดาดา ผู้สร้างตำนานการต่อต้านขนบศิลปะดั้งเดิมได้แยกตัวออกไปและรวมกันใหม่อีกครั้งที่กรุงปารีสประเทศฝรั่งเศสจากการแถลงการณ์อย่างเป็นทางการหรือเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชื่อว่าแถลงการณ์เซอร์เรียลลิสม์ (Manifeste du Surrealisme) โดยเบรอตง ได้รับการเผยแพร่เมื่อปีพ.ศ. 2467โดยนับเอาจากการรวมตัวกันของบรรดาผู้จัดทำวรรณกรรมที่พวกเซอร์เรียลลิสม์เป็นกองบรรณาธิการ ซึ่งตอนนั้นวารสารฉบับนี้ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของดาดาในฝรั่งเศส อันเป็นที่สนใจเกี่ยวกับทีวอลเทอร์ เบเนจามินได้เสนอไว้ในบทความ Surrealism: The Last Snapshot of the European Intelligentsiaซึ่งเนื้อหาสำคัญในแถลงการณ์คือการขบถต่อค่านิยมของชนชั้นกลางตลอดจนขนบและกฎเกณฑ์ทุกชนิด หรือการหักล้างที่สำคัญและชัดเจนอย่างหนึ่งคือ จิตินภาพที่เปลี่ยนแปลงไปจากบรรทัดฐานทางความงามที่คุ้นเคยเพื่อให้ได้มาซึ่งเสรีภาพในการแสดงออกซึ่ง “ตัวตนภายใน” หรือ “ความคิดบริสุทธิ์” หรือ “จิตไร้สำนึก” ที่ถูกเก็บกดไว้ต้องการแสวงหรือบรรลุถึงความจริงสูงสุดอันเกิดจากการผสมรวมของความฝันกับความจริงแห่งโลกภายนอก กล่าวคือ ต้องการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดภายในออกมาอย่างเสรีในทุกรูปแบบ โดยปราศจากการควบคุมใด ๆ ทั้งสิ้น

อ็องเดร เบรอตง เป็นผู้ริเริ่มเผยแพร่แนวคิดของกลุ่มเซอร์เรียลลิสม์ เขาเคยเป็นนักเรียนแพทย์ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 ซึ่งทำให้ได้มีโอกาสศึกษาแนวคิดของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ที่เซอร์เรียลลิสม์ต่างเห็นว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับจิตไร้สำนึกของฟรอยด์มีความสำคัญยิ่งต่อชีวิตและการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของมนุษย์ เบรอตงและพรรคพวกได้นำเอาวิธีการเชื่อมโยงเสรี(Free association) ของฟรอยด์มาประยุกต์ใช้กับศิลปะ โดยให้ศิลปินวาดรูปหรือเขียนสิ่งที่ลอยเข้ามาในความคิดโดยไม่ต้องสนใจเหตุผลเชิงตรรกะใด ๆ งานศิลปะของเซอร์เรียลลิสม์จึงเป็นทั้งเนื้อหาและสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ผุดบังเกิดจากจิตไร้สำนึก (หรือกล่าวในอีกนัยหนึ่งคือ เป็นการสร้างสรรค์จากโลกภายในของศิลปินและโลกที่อยู่เหนือกฎเกณฑ์ของโลกทางกายภาพ)

เอกลักษณ์ของเซอร์เรียลลิสม์

เอกลักษณ์ของศิลปะเซอร์เรียลลิสม์ คือ การใช้สิ่งที่ไม่ยามว่า “ความบังเอิญ” (Chance) มาเป็นส่วนหนึ่งในการนำเสนอผลงานโดยเฉพาะการหยิบเอาสิ่งของสองอย่างหรือมากกว่านั้นซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องกันมาวางไว้ด้วยกัน เหมือนเป็นการพบกันโดยบังเอิญที่ก่อให้เกิดความหมาย แม้แต่ละอย่างจะไม่มีมีความเกี่ยวเนื่องกันเลย แต่เมื่อมาอยู่ร่วมกันในพื้นที่เดียวกัน ก็ย่อมจะกระตุ้นเร้าให้ผู้ชม

เกิดจินตนาการและความรู้สึกถึงเอกภาพทางสุนทรียภาพแบบใหม่ ซึ่งไม่ขึ้นกับเหตุผลหรือตรรกะใด ๆ ในโลกกายภาพ รูปแบบผลงานศิลปะจะใช้วิธีการนำเอาสิ่งที่เป็นสภาวะปกติวิสัยตั้งแต่ 2 สิ่งที่อยู่เข้ากันได้มาจัดรวมประกอบกัน และแต่งเติมผสมผสานให้ดูเป็นสิ่งเดียวกันอย่างกลมกลืน รวมถึงการเชื่อมโยงความรู้สึกสัมผัสและประสบการณ์ทางการเห็นให้สอดคล้องกับความคิด เชื่อมโยงให้เป็นเรื่องใหม่ (จิระพัฒน์ พิตรปรีชา, 2552)

กล่าวได้คือ รายละเอียดเรื่องราวของผลงานรวมถึงการใช้รูปแบบทางสัญลักษณ์ มีความเชื่อมโยงกับรูปแบบผลงานศิลปะลัทธิเหนือจริงที่นำโครงสร้างวัตถุที่มีอยู่จริงผนวกกับ ความคิดและจินตนาการ ซึ่งอาศัยทฤษฎีประกอบศิลป์หรือหลักการทางศิลปะ ที่สร้างสัมฤทธิผลของการสร้างสรรค์เป็นรูปลักษณะใหม่เชิงสมมติตามจินตนาการในแบบเหนือจริง อันก่อรูปเกิดเป็นรูปแบบที่ให้ความหมายทางนามธรรมโดยอาศัยจินตภาพในความทรงจำและร่องรอยที่ประทับอยู่ภายในจิตของตนเอง ซึ่งมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ชุดวิทยานิพนธ์

อิทธิพลด้านรูปแบบทางศิลปกรรมและจากศิลปิน

อิทธิพลทางด้านรูปแบบศิลปกรรมของศิลปิน ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงาน โดยนัยนี้จะต้องศึกษาค้นคว้าประวัติและวิเคราะห์ผลงานของศิลปินในบริบทต่างๆที่มีความเชื่อมโยงหรือสอดคล้องกัน ทั้งในด้านแนวความคิด รูปแบบและเทคนิควิธีการในการแสดงออกอันเป็นลักษณะเฉพาะตนที่คิดค้นขึ้น และเป็นข้อมูลเชิงทบทวนวรรณกรรม(ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์)ที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งดังกล่าวประกอบไปด้วยผลงานศิลปกรรมของศิลปิน ดังนี้

ผลงานของแม็กซ์ แอร์นสต์(Max Ernst)

แม็กซ์ แอร์นสต์เกิดเมื่อ 2 เมษายน ค.ศ. 1891 ณ เมืองบรูทส์ เมืองเล็กๆของแคว้นไรน์ประเทศเยอรมันนี่เป็นผู้บุกเบิกแนวทางผลงานลัทธิเหนือจริงและคติาดาที่มาจากแนวความคิดและรูปแบบผลงานศิลปะของแอร์นสต์มีความเกี่ยวพันร่วมกับขบวนการกลุ่มดาตาจวบจนถึงยุคของ เซอร์เรียลลิสต์ คือ จากแนวความคิดที่จะขุดรากถอนโคนศิลปะแบบขนบเดิมที่มีมาก่อนหน้านี้ให้กลายเป็นการเน้นถึงบางสิ่งบางอย่างที่แฝงอยู่ในจิตใจ และสิ่งนั้นที่ทำให้ศิลปะแบบใหม่ล่องผ่านสู่การยอมรับในวัฒนธรรมของมวลมนุษยชนั้นไม่เพียงการต่อต้านต่อธรรมเนียมชั้นสูงเท่านั้น ศิลปะแบบลัทธิเหนือจริงยังได้แสดงออกถึงความปรารถนาที่ซ่อนเร้นและสนองต่อความต้องการของมนุษย์ทุกเพศทุกวัยด้วยความไร้เดียงสาของวัยเยาว์ซึ่งง่ายต่อการยอมรับสำหรับทุกคน ลัทธิเหนือจริงเป็นการปฏิวัติเชิง

รูปแบบของวัฒนธรรมตะวันตก ที่สามารถทำให้ผู้คนชะงักงันมองโลกในแงุ่มใหม่อีกครั้งหนึ่ง ด้วยรูปแบบที่เหนือจริง

นอกจากผลงานด้านจิตรกรรมแล้ว แอร์นสต์ ยังได้สร้างผลงานทั้งประเภทภาพพิมพ์ ประติมากรรม สื่อผสมและที่สร้างชื่อเสียงให้แก่เขามากที่สุดคือ ภาพปะติดในยุคดาดา ผลงานจิตรกรรมอันเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นคือ เทคนิคภาพพิมพ์หรือการพิมพ์ การปะติด (Collage) ประกอบภาพต่อเศษชิ้นส่วนต่างๆ ของวัตถุให้กลายเป็นศิลปะชิ้นมาตามทฤษฎีที่เชื่อว่า สรรพสิ่งทั้งหลายในโลกนี้ล้วนเป็นมายาหรือเป็นภาพลวงตาทั้งสิ้น จากลักษณะการทำงานของแอร์นสต์นั้น เขาไม่ได้ใช้แบบอย่างของเทคนิคที่เป็นที่นิยมในสมัยนั้น แต่ทว่าเกิดจากแนวคิดของเขาและกลุ่มลัทธิเหนือจริงที่ต่อต้านความเป็นจริงจากโลกของแบบที่มีอยู่ในโลกปัจจุบัน ให้เป็นโลกแห่งความฝันหรือโลกแห่งจินตนาการที่มีการเชื่อมโยงกันอย่างเสรีทางความคิด

เทคนิคการสร้างภาพพิมพ์ (Rubbing) ของแอร์นสต์ โดยใช้กระดาษปิดทับผิวหน้าวัตถุแล้ว ฝนจนกระดาษให้เกิดเป็นภาพขึ้นมา รวมถึงเทคนิคการชุบเซาะสีด้วย ซึ่งตลอดทั้งปี ค.ศ. 1920 จนถึงช่วงปี ค.ศ. 1931 เพื่อล้อเลียนสรรพสิ่งที่เป็นอยู่แบบแปลก ๆ และจากประเด็นความบังเอิญที่เกิดขึ้น ไม่สามารถคาดเดาได้ว่าจะเกิดผลอย่างไรของกระบวนการกดทับ ชัปสี การถ่ายโอนลวดลายสีจากกระดาษไปยังไม้ โลหะ เครื่องเคลือบ หรือเครื่องแก้วอื่น ๆ เทคนิคของแอร์นสต์เป็นแบบอัตโนมัตี กล่าวคือ ผลลัพธ์เกิดจากความบังเอิญโดยลักษณะวิธีการของตัวเอง เขาเพียงแค่เพ่งพิจารณาด้วยจินตนาการ และใช้เทคนิคการระบายสีเข้าไปเสริมเพียงเล็กน้อย เพื่อขับเน้นรูปทรงจากจินตนาการให้ชัดเจนขึ้นด้วยเส้นและสีเท่านั้น (สี แสงอินทร์, 2551) ข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจเชิงอิทธิพลจากผลงานของมัคส์ แอร์นสต์โดยเฉพาะประเด็นในด้านรูปแบบของการจัดองค์ประกอบภาพที่อาศัยใช้รูปทรงของวัตถุสิ่งของบริบทต่างๆ มาผนวกกับจินตนาอันเป็นนัยแห่งการผสมผสานให้ก่อรูปเกิดเป็นรูปทรงใหม่ได้อย่างน่าสนใจรวมถึงการจัดแสงเงา ที่ตกกระทบ บนวัตถุ ซึ่งเป็นกลวิธีที่นำมาปรับใช้ในการสร้างสรรค์ที่สื่อสารนามธรรมแห่งเนื้อหาของผลงานผ่านวัตถุในเชิงสัญลักษณ์

ภาพที่ 3 ผลงานของแมกซ์ แอร์นสต์ (Max Ernst)

ชื่อผลงาน Ubu Emperor

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 100 x 81 เซนติเมตร

ปีที่สร้าง ค.ศ 1923

เข้าถึงเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2562 เข้าถึงได้จาก (www.thesketchline.com)

ผลงานของ ฮิซาชิ คุราจิ (kurachi hisashi)

ฮิซาชิ คุราจิ เกิดเมื่อปี ค.ศ 1961 เป็นศิลปินระดับแนวหน้าของญี่ปุ่นอีกรวมทั้งเป็นอาจารย์ประจำสอนที่มหาวิทยาลัย Aichi University of The Arts. ผลงานของเขาเป็นผลงานภาพพิมพ์เทคนิคผสมที่อาศัยใช้กระบวนการเทคนิคภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio) กรรมวิธีกัดกรด (Etching) และเทคนิคภาพพิมพ์หิน (Lithography) วิธีการสร้างแม่พิมพ์ในช่วงแรกๆของการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์คุราจิจะเขียนภาพต้นแบบลงบนแม่พิมพ์โดยตรงจากนั้นก็พัฒนาทวิของการสร้างสรรค์มาสู่การใช้กระบวนการพิมพ์ภาพพิมพ์ลายฉลุหรือวิธีการStencil ทับซ้อนลงบนภาพพิมพ์ดิจิทัลและค่อยๆวาดเส้นที่ละเอียดด้วยเครื่องมือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ทั้งเส้นสีขาวและดำพิมพ์ทับซ้อนกันไปมาจนเกิดรูปเป็นรูปทรงที่มีพื้นผิวและน้ำหนักที่สร้างมิติให้ดูสมจริง

ผลงานของ ฮิซาชิ คุราจิ มีรูปแบบลักษณะเป็นงานศิลปะแนวเหนือจริงและเหมือนจริง ที่มีการนำรูปทรงสิ่งของและวัตถุในบริบทต่างๆ รวมไปถึงรูปทรงของสิ่งมีชีวิตมาสร้างสรรค์ที่ผนวกเข้ากับจินตนาการให้เป็นรูปทรงในการแสดงออกแบบใหม่ที่ดูแปลกตา โดยผลงานเป็นภาพพิมพ์ สีโมโนโครม ที่มีพื้นหลังทั้งมืดและสว่าง ส่วนใหญ่แล้วคุราจิจะใช้สีดำเป็นหลักในภาพ ภายใต้กรอบแนวความคิดที่สัมพันธ์เกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงรวมถึงความไม่มั่นคงในบริบทของมิติต่างๆและการดำรงชีวิตในปัจจุบันด้วย (ฮิซาชิ คุราจิ, 2557)

กล่าวคือผลงานศิลปะภาพพิมพ์ชุดวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจเชิงอิทธิพลด้านรูปแบบทางศิลปกรรมจากศิลปินลัทธิศิลปะเหนือจริง โดยเฉพาะในประเด็นการใช้สีแบบโมโนโครมเพื่อสร้างบรรยากาศที่สื่อเนื้อหาสาระความหมายและความรู้สึกในแบบนามธรรมของผลงานรวมไปถึงเทคนิควิธีการที่เจตนาเลือกใช้เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ ด้วยเพราะเป็นวิธีการที่สามารถแกะแม่พิมพ์เพื่อสร้างรายละเอียดและสามารถพิมพ์ทับซ้อนกันได้หลายครั้งหรือให้ แสดงค่าน้ำหนักของแสงเงา รูปทรงและพื้นผิว โดยนัยนี้ย่อมคือการสื่อสารสาระเนื้อหาที่ตรงตามเจตนาของแนวความคิดผ่านวัตถุในเชิงสัญลักษณ์อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะในแบบของตนเอง

ภาพที่ 4 ผลงานของฮิซาชิ คูราจิ (kurachi hisashi)

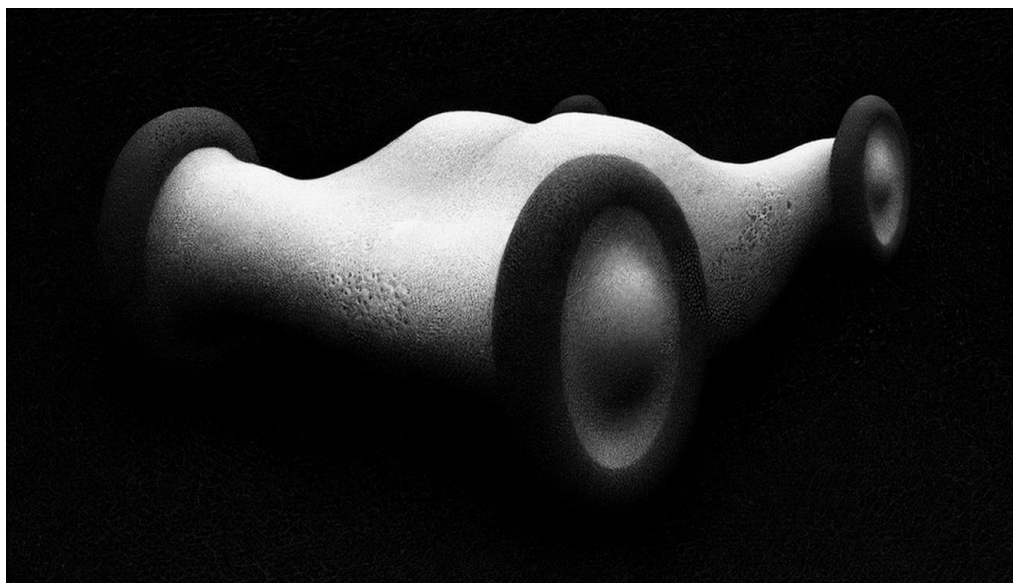
ชื่อผลงาน Wheel

เทคนิค digital print stencil light fastness coating

ขนาด 66.4 x 92.7 เซนติเมตร

ปีที่สร้าง 2009

เข้าถึงเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2562 เข้าถึงได้จาก www.era.su.ac.th/artlinet

ภาพที่ 5 ผลงานของฮิซาชิ คุราจิ (kurachi hisashi)

ชื่อผลงาน refined type

เทคนิค digital print stencil light fastness coating

ขนาด 20 x 39 เซนติเมตร

ปีที่สร้าง 2014

เข้าถึงเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2562 เข้าถึงได้จาก www.era.su.ac.th/artlinet

ผลงานของ เรอเน มากริต (René Magritte)

“เมื่อใครคนหนึ่งเห็นภาพของฉัน เขาจะถามฉันด้วยประโยคง่าย ๆ ว่า ‘สิ่งนี้หมายความว่าอะไร’ ความจริงแล้วมันไม่มีความหมายอะไรเลย เพราะความลึกลับก็คือความว่างเปล่า มันเป็นสิ่งที่เกินจะรับรู้ได้”

René Magritte

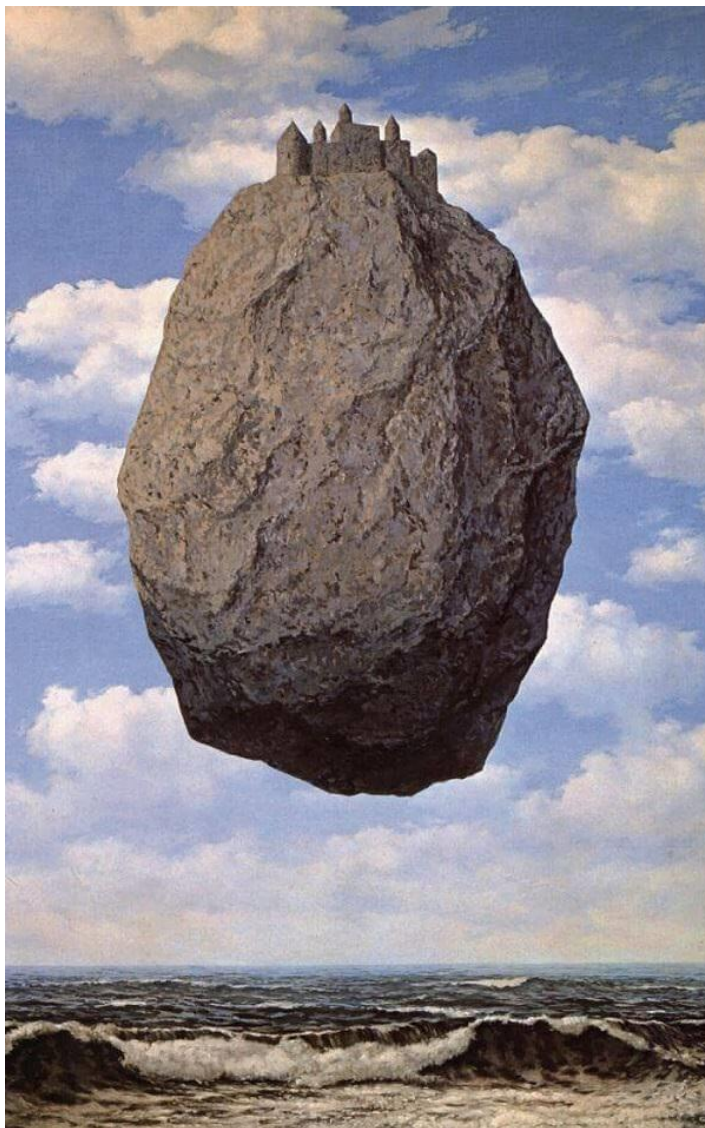
เรอเน มากริต (René Magritte) คือศิลปินเซอร์เรียลลิสม์ชั้นแนวหน้าที่ฝากผลงานศิลปะไว้มากมาย ความลึกลับระหว่างจินตนาการกับสิ่งของใกล้ตัวที่คุ้นเคย ถูกนำมาวางในตำแหน่งที่ผิดไปจากการรับรู้เดิม จนไม่ว่าใครได้เห็นเป็นต้องประหลาดใจไปตาม ๆ กัน มากริตเล่นแร่กับสิ่งที่เรียกว่า ‘ความหมาย’ อย่างต่อเนื่องในผลงานของเขา เบื้องหลังภาพวาดแต่ละชิ้น กลายเป็นพื้นที่ปริศนาที่เปิดกว้างให้ผู้ชมได้ถกเถียงกันอย่างเป็นอิสระเรื่อยมา เพราะภาพวาดเหล่านั้นไม่ได้มีความหมายตายตัว แม้แต่ผู้สร้างงานอย่างมากริตเองก็ตอบไม่ได้เช่นกันว่าภาพวาดของเขาหมายความว่าอะไร

แม้ว่าเส้นทางชีวิตของมากริตในฐานะศิลปิน จะตะกุกตะกักและผ่านช่วงทดลองสไตล์ภาพมาหลายครั้ง เนื่องจากบริบททางการเมืองและสังคม แต่ท้ายที่สุดแล้ว สิ่งต่าง ๆ ซึ่งประกอบรวมกันเป็นภาพวาดหนึ่ง ต่างเกิดขึ้นผ่านปลายพู่กันทั้งสิ้น เขายังคงยืนยันแนวคิดในการสร้างงานโดยบอกว่า ไม่มีใครจำเป็นต้องวัดถุบนพื้นผ้าใบได้โดยแท้จริง มากริตยังกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดความคิดเหนือความจริงเพิ่มขึ้นอีกชั้นในผลงานหลาย ๆ ชิ้น ด้วยการตั้งชื่อภาพขัดแย้งกับตัวภาพอีกทีหนึ่ง จนสร้างได้รับการตอบรับทั้งในเชิงบวกและลบไม่น้อยตลอดการทำงาน แต่ไม่ว่าเสียงวิพากษ์วิจารณ์จะเป็นอย่างไร สิ่งหนึ่งซึ่งการันตีความสามารถของเขาได้คือ งานของเขามักกลายมาเป็นกระแสข้อถกเถียงเสมอ (ชลนิภา วัชรสินธุ์, 2564)

เพราะภาพวาดเหล่านั้นไม่ได้มีความหมายตายตัว แม้แต่มากริตเองก็ตอบไม่ได้เช่นกันว่าภาพวาดของเขาหมายความว่าอะไร อย่างเช่น ภาพผลงาน *Clear Ideas* ภาพวาดแสดงให้เห็นห้องฟ้าที่โดยมีเมฆก้อนใหญ่ก้อนหนึ่งและทะเลค่อนข้างจะตื้นสงบ ระหว่างห้องฟ้ากับทะเลมีหินก้อนใหญ่ลอยอยู่ บ่อยครั้งที่ห้องฟ้าเป็นสัญลักษณ์ของความชัดเจน เมื่อเรามองขึ้นไปบนฟ้าเราสามารถที่จะปลดปล่อยปัญหาต่างๆ ได้ ในทำนองเดียวกัน ทะเลที่ค่อนข้างสงบสามารถบอกได้ว่าเป็นสิ่งกระตุ้นที่ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย แต่หินก้อนใหญ่ดูเหมือนสามารถใช้เป็นสัญลักษณ์ของอุปสรรคหรือสิ่งกีดขวาง ยิ่งไปกว่านั้น

เมฆก้อนเดียวที่อยู่ข้างบนนั้นยังเพิ่มความสับสนอีกด้วย บางคนอาจโต้แย้งว่ามากริดต้องการให้โลกรู้ว่าความหมายอาจจะอยู่ในความคิดของผู้รับรู้ถึงภาพวาดนั้น หากเป็นกรณีนี้ ก็อาจเถียงได้ว่ามากริดกำลังทำให้การทำความเข้าใจภาพวาดของเขายากขึ้น เนื่องจากหลายคนต้องการคำตอบที่ชัดเจนหรือแนวคิดที่ชัดเจนเกี่ยวกับความหมายเบื้องหลังภาพวาดของเขา มากริดใช้สัญลักษณ์นี้เพื่อเสริมความแข็งแกร่งให้กับชิ้นงานของเขา มันทำให้ผู้ชมสงสัยว่าข้อความประเภทใดที่ มากริดกำลังพรรณนาและเป็นที่น่าสงสัยว่า มากริด กำลังแสดงอุปสรรคและปัญหาในชีวิตของเขาหรือบางสิ่งบางอย่างในสังคมหรือไม่ผลงานชิ้นนี้มีเสน่ห์อย่างยิ่งและช่วยให้ผู้ชมได้มีส่วนร่วมกับงานศิลปะแนวเซอร์เรียลลิสต์ ("Clear Ideas ", 2560) ผลงานของมากริดที่ได้เข้าพเจ้าได้รับอิทธิพล ทั้งในด้านรูปแบบของการจัดวางองค์ประกอบที่มีวัตถุที่ล่องลอยอยู่ในอากาศที่เป็นจุดเด่นของภาพ วัตถุที่มากริดนำมาใช้นั้นกับเป็นก้อนหินที่มีน้ำหนักมากแต่กลับลอยอยู่เหนือพื้นผิวทะเลได้อย่างง่ายดาย ซึ่งย้อนแย้งกับหลักของกฎฟิสิกส์ ซึ่งทำให้เกิดความสงสัยว่าทำไมมากริดต้องการสื่อความหมายว่าอย่างไร ซึ่งเป็นกลวิธีที่น่าปรับใช้ในผลงานวิทยานิพนธ์ในชุดนี้ที่สื่อสารความหมายผ่านวัตถุในเชิงสัญลักษณ์ในรูปแบบผลงานเหนือจริง

ภาพที่ 6 ผลงานของเรอเน มากิริต (René Magritte)

ชื่อผลงาน The Castle of the Pyrenees

เทคนิค oil on canvas

ขนาด 200 x 145 เซนติเมตร

ปีที่สร้าง ค.ศ 1959

เข้าถึงเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2562 เข้าถึงได้จาก <https://www.researchgate.net>

ภาพที่ 7 ผลงานของเรอเน มากริต (René Magritte)

ชื่อผลงาน Les Idées claires

เทคนิค oil on canvas

ขนาด 50 x 60 เซนติเมตร

ปีที่สร้าง ค.ศ 1955

เข้าถึงเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2562 เข้าถึงได้จาก www.artnet.com

สรุปผลที่ได้จากการศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์และได้วิเคราะห์ตีความข้อมูลด้วย วิจารณ์ญาณและความรู้สึกเพื่อสังเคราะห์สรุปประเด็นสาระแห่งข้อมูลแห่งคุณค่าทางทัศนศิลป์ที่ เอื้ออำนวยประโยชน์ทั้งต่อการสร้างสรรค์และเอกสารประกอบผลงานชุดวิทยานิพนธ์หัวข้อ “วัตถุ และร่องรอยในความทรงจำ” ซึ่งมีแรงบันดาลใจจากสภาพแวดล้อมของสังคมชุมชนบ้านเกิดหรือเนื่อง ด้วยเพราะบริบทสภาพแวดล้อมที่ยังคงปรากฏร่องรอยความหายนะของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (พ.ศ. 2547) ผนวกกับการค้นคว้าข้อมูลที่สอดคล้องกับประเด็นเรื่องราวความทรงจำต่างๆและสัมพันธ์กับ ความรู้สึกอันเป็นความสะเทือนจิตใจ และนำไปสู่การก่อรูปสร้างกายภาพของภาพจำด้วยความรู้สึกที่ เป็นเสมือนภาพแทนของจินตภาพเรื่องราวในจินตนาการที่ให้ความหมายทางธรรมเชื่อมโยง ความรู้สึก โดยนัยเหล่านี้จึงเป็นการสื่อสารประเด็นสาระนามธรรมของสังขธรรมธรรมชาติด้วยรูปแบบ เชิงสัญลักษณ์อันเป็นภาษาแห่งจิตใจที่อยู่ในความทรงจำจากประสบการณ์ตรง หรือภาพแห่งรอย ประทับในของจิตใจที่ก่อรูปเกิดเป็นรูปแบบของผลงานด้วยกลวิธีการใช้ภาษาของศิลปะหรือทัศนธาตุ ซึ่งเป็นการสร้างเอกภาพทางสุนทรียภาพแห่งนามธรรมความรู้สึกอันเป็นเนื้อหาทางสัญลักษณ์ โดย อาศัยใช้กระบวนการทางทัศนศิลป์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ เป็นเครื่องมือ และอุบายวิธีในการสื่อสารที่แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึก ความหมาย ความคิด และเป็นกายภาพ ของผลงาน หรือในอีกนัยหนึ่งเป็นวัตถุทางศิลปะ ซึ่งก็คือสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ เป็นเสมือน อนุสรณ์สถานแห่งอนุสติที่จะโน้มน้าวไปสู่การปล่อยวางความทุกข์ของชีวิตด้วยการยอมรับในสิ่งที่ เกิดขึ้นและดำเนินไปล้วนเป็นสังขธรรมรวมไปถึงเป็นเรื่องธรรมดาของความจริง อันเป็นกฎแห่ง ธรรมชาติที่สอดคล้องกับสาระแห่งข้อพุทธปรัชญาทางพระพุทธศาสนาหรือนิยามว่าเป็นกฎแห่ง “อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา” นั้นเอง

อนึ่งการวิเคราะห์รูปแบบผลงานศิลปะย่อมเป็นในอีกนัยหนึ่งช่องทางสำคัญแห่งความสัมฤทธิ์ ของการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานอย่างเป็นระบบ ทั้งในประเด็นเรื่องราวเนื้อหาความหมาย ความคิดและกระบวนการทางเทคนิคในการแสดงออก ซึ่งนัยเหล่านี้ที่ได้รับอิทธิพลด้านรูปแบบทาง ศิลปกรรมจากศิลปินลัทธิเซอร์เรียลลิสต์ เช่น ผลงานของ มัคซ์ แอร์นสต์ ของ ฮิวาซี คุราจิ รวมถึง ผลงานเรอเน มากริตด้วย กล่าวคือประเด็นสาระที่ได้รับอิทธิพลหรือแรงบันดาลใจจากผลงานของมัคซ์ แอร์นสต์ นั้นคือด้านรูปแบบที่ให้ความสำคัญกับการสร้างรูปลักษณ์เชิงสัญลักษณ์จากวัตถุสิ่งของต่างๆ ที่ผสมกับจินตนาการสร้างสรรค์ให้ก่อรูปเกิดเป็นรูปทรงใหม่ที่สอดคล้องกับเจตนาของแนวความคิด หรือเป็นผลลัพธ์แห่งความสัมฤทธิ์จากการวิจัยสร้างสรรค์รวมทั้งกลวิธีการจัดแสงเงา ที่ตกกระทบบน วัตถุและพื้นที่เชิงสภาวะ ซึ่งนัยดังกล่าวเป็นเหมือนการสร้างแนวทางแห่งการสร้างจินตภาพที่ เปลี่ยนแปลงไปจากบรรทัดฐานทางความงามที่คุ้นเคยประกอบกับเจตนาเพื่อสร้างรูปลักษณ์ที่สื่อสาร

ทางเนื่อหานั้นเองสำหรับผลงานของ คุราจินั้นประเด็นที่ให้อิทธิพลคือ การใช้สีแบบโมโนโครมอันเป็น กลวิธีของการสร้างบรรยากาศที่สื่อความหมายและความรู้สึกในแบบนามธรรมของผลงานผนวกกับ เทคนิควิธีการที่เลือกใช้เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ ด้วยเพราะเป็นกระบวนการเทคนิคที่สามารถแกะ แม่พิมพ์เพื่อสร้างรายละเอียดทางทัศนธาตุได้ตรงตามเจตนามากที่สุดรวมถึงการพิมพ์ทับซ้อนกันได้ หลายครั้งที่ให้ผลสัมฤทธิ์ผล แสดงค่าน้ำหนักของแสง เงา รูปทรงและพื้นผิวที่พิเศษและผลงานเรอเน มากริตให้อิทธิพลทางด้านรูปแบบการจัดองค์ประกอบภาพที่มีวัตถุล่องลอยอยู่ห้วงบรรยากาศเป็น จุดเด่นของภาพ โดยนัยเหล่านี้อันเป็นเจตนาและกลวิธีของการสื่อสารสาระความหมายทางนามธรรม ที่สอดคล้องตามแนวความคิดของการสื่อภาษาแห่งอารมณ์ความรู้สึกหรือเป็นภาษาของจิตใจผ่าน รูปลักษณ์เชิงสัญลักษณ์ซึ่งเป็นสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานและเป็นอัตลักษณ์ในแบบของ ตนเอง

บทที่ 3

ขั้นตอนการศึกษาและกระบวนการสร้างสรรค์

ความหมายของของศิลปะตามทัศนะของนักปรัชญา ที่ว่า ศิลปะและความฝันล้วนเป็นการแสดงออกของความปรารถนาที่ถูกเก็บไว้ในจิตไร้สำนึก ความปรารถนาบางอย่างเราไม่สามารถจะทำให้สมหวังได้ในความเป็นจริง เพราะอาจขัดต่อระเบียบประเพณี มนุษย์จึงหาวิถีทางออกด้วยการแสดงออกในความฝันและในผลงานศิลปะ เป็นการแสดงออกที่แฝงอยู่ในเหตุการณ์หรือรูปทรงที่เป็นสัญลักษณ์ ไม่ใช่แสดงออกอย่างตรงไปตรงมา ศิลปินใช้ความปรารถนาที่ซ่อนเร้นของเขาสร้างความคิดฝันและจินตนาการที่น่าตื่นตาตื่นใจ แล้วแปลความหมายออกมาเป็นผลงานศิลปะ ทัศนะที่ว่า ศิลปะคือความสมปรารถนาหรือความฝันนี้เป็นของซิกมุนด์ ฟรอยด์ นักจิตวิทยาชาวออสเตรีย

การแสดงออกของความฝันและจิตไร้สำนึกนี้ เป็นความพยายามที่จะแสดงโลกภายในของจิตออกมาในรูปของโลกรภายนอก โดยปราศจากการควบคุมด้วยเหตุผล ศิลปินอาจแสดงรูปคน สิ่งของ หรือเหตุการณ์ในลักษณะที่ผิดไปจากสภาพความเป็นจริงทั่วไป (ชลูต นิมเมสมอ, 2559)

อนึ่งผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวประสบการณ์ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่ส่งผลต่อความรู้สึกสะท้อนใจสะท้อนอารมณ์ ภายในจิตใจ โดยนำมาวิเคราะห์ตีความ และแสดงออกในรูปแบบวัตถุทางศิลปะให้ปรากฏเป็นรูปสัญลักษณ์ใหม่เชิงสมมติ โดยมีบริบทขั้นตอนและกระบวนการที่ประกอบด้วย การศึกษาค้นคว้าข้อมูล กระบวนการเทคนิคในการสร้างสรรค์และการวิเคราะห์องค์ประกอบทางทัศนธาตุในผลงาน ดังนี้

การศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการสร้างสรรค์

การศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อนำไปสู่การสร้างสัมฤทธิผลของการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ที่เริ่มจากการสำรวจพิจารณาความคิด อารมณ์ความรู้สึกและจินตนาการ เพื่อสร้างพื้นที่ใหม่ให้ปรากฏเป็นรูปสัญลักษณ์รูปสัญลักษณ์ “รูปแทน” เชิงสมมติ ผนวกกับการสำรวจสภาพพื้นที่ร่องรอยของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ที่ยังคงทิ้งร่องรอยของซากปรักหักพังให้เห็น หากผู้คนในพื้นที่หรือผู้ที่สัญจรไปมาได้เห็นภาพร่องรอยเหล่านั้นคงจะเป็นภาพที่ชินตา แต่ทว่าสำหรับข้าพเจ้าเป็นภาพที่ส่งผลต่อความรู้สึกภายในจิตใจ สิ่งเหล่านี้ได้ถูกกลั่นกรองจากความคิด ความรู้สึกสู่กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน การหาข้อมูลในการสร้างภาพร่างต้นแบบ จากหนังสือ สภาพพื้นที่ที่เกิดเหตุการณ์ ก่อนถ่ายทอดสู่กระบวนการทางเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) ของผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้

วิธีการและเทคนิคในการสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดได้อาศัยกระบวนการทางทัศนศิลป์ เจตนาต้องการสื่อสารความรู้สึกที่ให้ความหมายทางนามธรรม อันก่อเกิดเป็นรูปแบบเชิงสัญลักษณ์ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แห่งด้วยภาษาของศิลปะ หรือทัศนธาตุๆ หรือให้เป็นเอกภาพทางสุนทรีย์ภาพของวัตถุทางศิลปะ “รูปแบบ” อันเป็นสัญลักษณ์และทางเนื้อหา โดยนัยนี้อาศัยกระบวนการทางทัศนศิลป์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ ซึ่งเป็นกลวิธีของสร้างแม่พิมพ์ ด้วยการใช้เครื่องมือประเภทสิ่วแกะไม้ ในบริบทรูปแบบและขนาดต่างๆสำหรับแกะ ขุด ชีด เพื่อสร้างพื้นผิว ค่าน้ำหนักแสงเงาของวัตถุในผลงานให้ก่อเกิดเป็นมวลรูปหรือปริมาตร สร้างมิติลวงตาบนระนาบสองมิติของพื้นภาพอันเป็นรูปแบบเชิงกายภาพของผลงานหรือรูปแทนของสัญลักษณ์ทางเนื้อหานั้นเอง ซึ่งนัยนี้สามารถลำดับออกเป็นขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลในการสร้างภาพร่างต้นแบบ (Sketch)

ในการสำรวจพิจารณาเลือกลักษณะกายภาพของพื้นที่ สภาพแวดล้อมที่เกิดเหตุการณ์และลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับเรื่องราวเนื้อหา ที่ใช้เป็นสื่อ “ข้อมูล” สนามเชิงโดยอาศัยใช้วิธีการบันทึกภาพพื้นที่ที่ประสบเหตุการณ์สีนามิ บริเวณหมู่บ้านน้ำเค็ม อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา เช่น ซากเรือ ซากปรักหักพัง สิ่งปลูกสร้าง อาคารที่ยังเหลือให้เห็นได้ ณ ปัจจุบัน เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปตีความวิเคราะห์ใช้เป็นข้อมูลที่สื่อถึงเนื้อหาทางสัญลักษณ์ในแสดงออก ในขั้นตอนการสร้างภาพร่างต้นแบบ

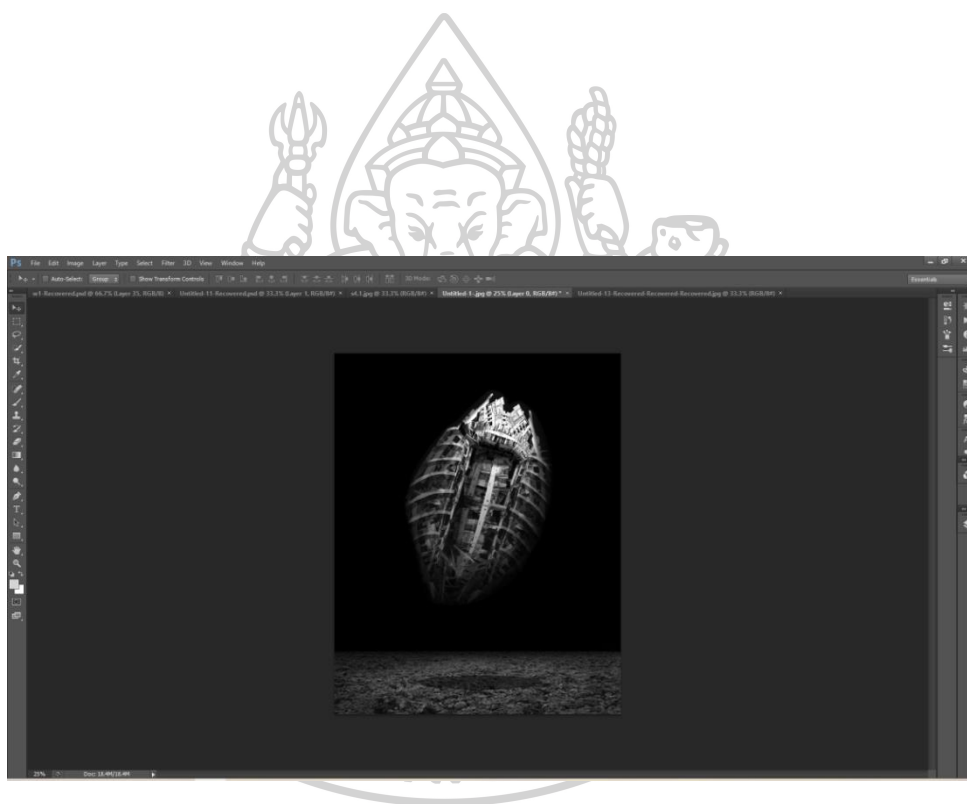
ภาพที่ 8 ภาพแสดงพิพิธภัณฑ์กลางแจ้งเรือเกยตื้นกรณีพิบัติภัยสึนามิ หมู่บ้านน้ำเค็ม อำเภอดงตาล
ป่า จังหวัดพังงา เข้าถึงเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2562 เข้าถึงได้จาก (www.matichon.co.th)

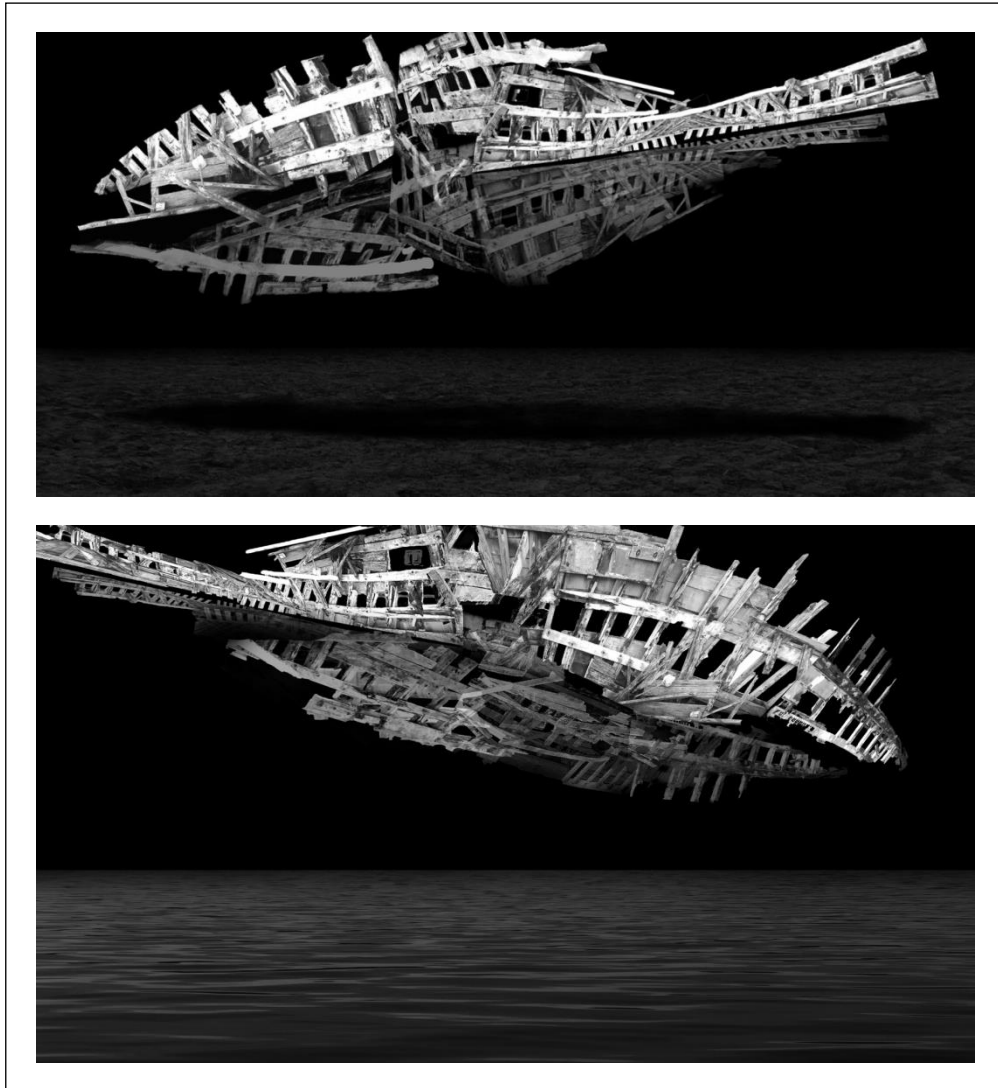
ภาพที่ 9 ภาพแสดงสภาพพื้นที่หมู่บ้านน้ำเค็ม อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ถ่ายโดยผู้วิจัยสร้างสรรค์
ปี 2558

ขั้นตอนการสร้างภาพร่างต้นแบบ(Sketch)

ในขั้นตอนการสร้างภาพร่างต้นแบบลำดับแรกต้องได้นำภาพถ่ายข้อมูลในบริบทต่างๆที่ได้จากการสำรวจมาพิจารณา ตีความวิเคราะห์เพื่อใช้เป็นภาพร่างของผลงาน โดยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Adobe Photoshop) ซึ่งได้ตัดต่อลดทอนรูปทรง และจัดองค์ประกอบแห่งภาษาทางทัศนศิลป์ขึ้นมาใหม่ โดยกำหนดค่าน้ำหนักแสงเงา จุดเด่น จุดรอง เพื่อให้กลายเป็นสัญลักษณ์ทางเนื้อหาที่สอดคล้องเป็นไปจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์รวมถึงเจตนาของแนวความคิดด้วย ก่อนนำเข้าสู่กระบวนการขั้นตอนการสร้างแม่พิมพ์

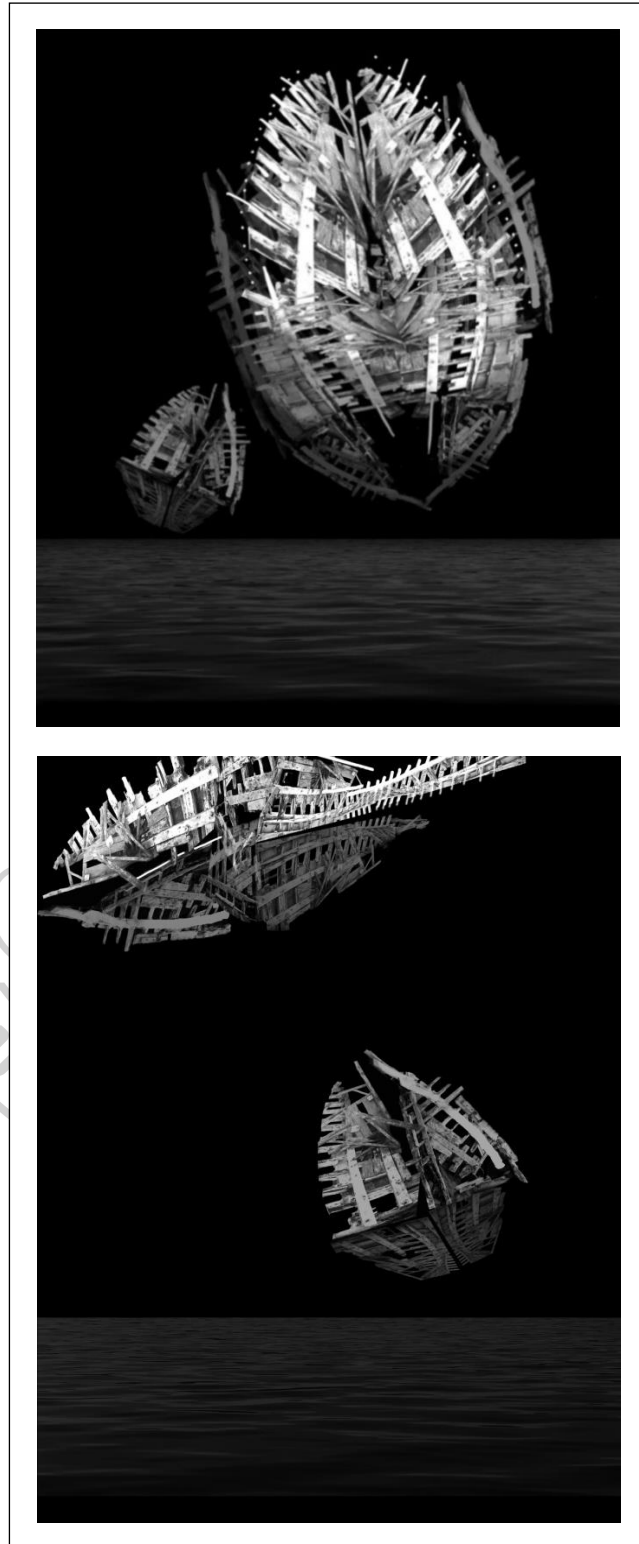

ภาพที่ 10 แสดงขั้นตอนการสร้างภาพร่างการโดยจัดวางองค์ประกอบของและค่าน้ำหนักแสงเงาด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

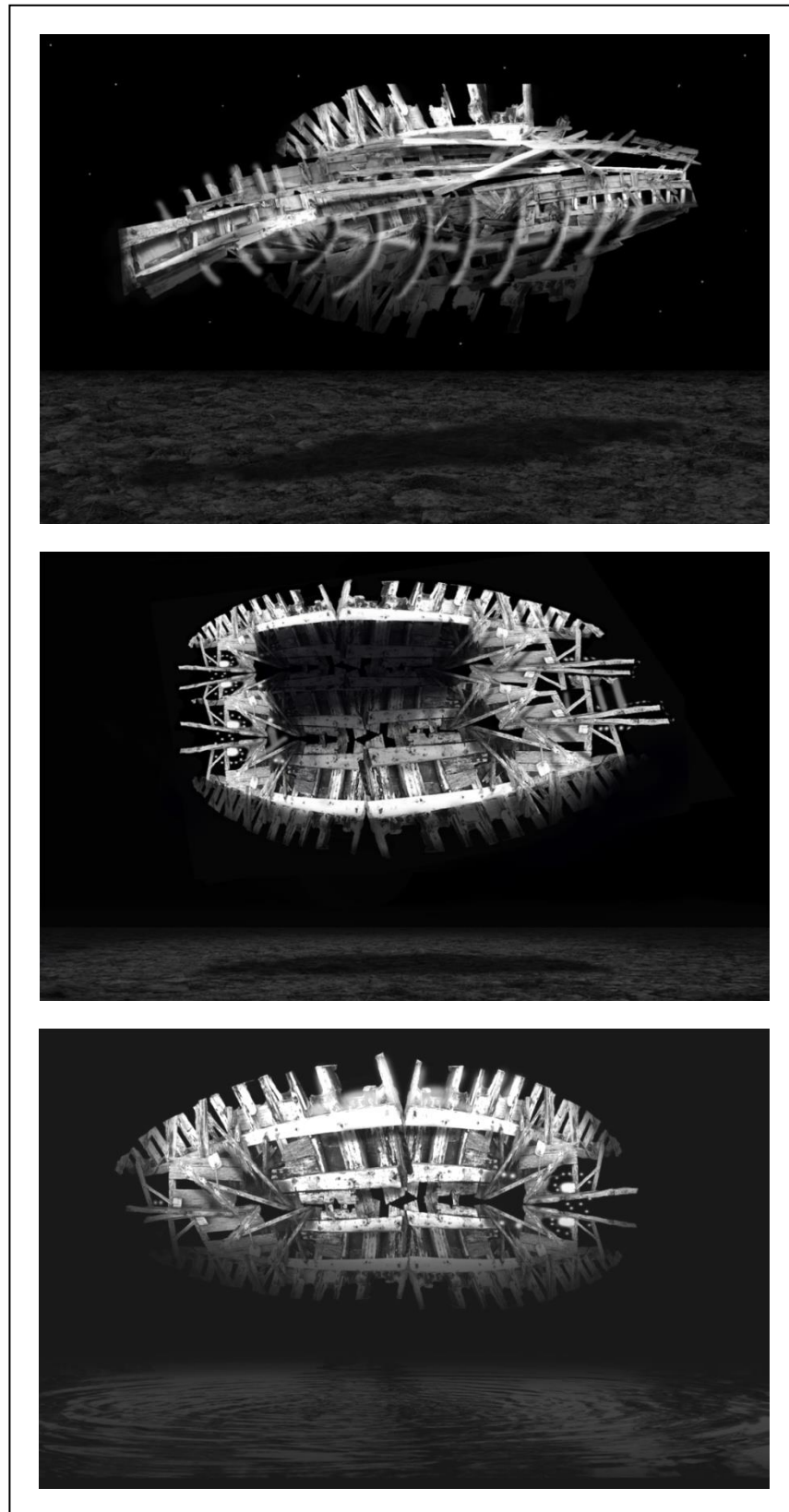

ภาพที่ 11 ภาพร่างต้นแบบผลงานก่อนนิตยานิพนธ์

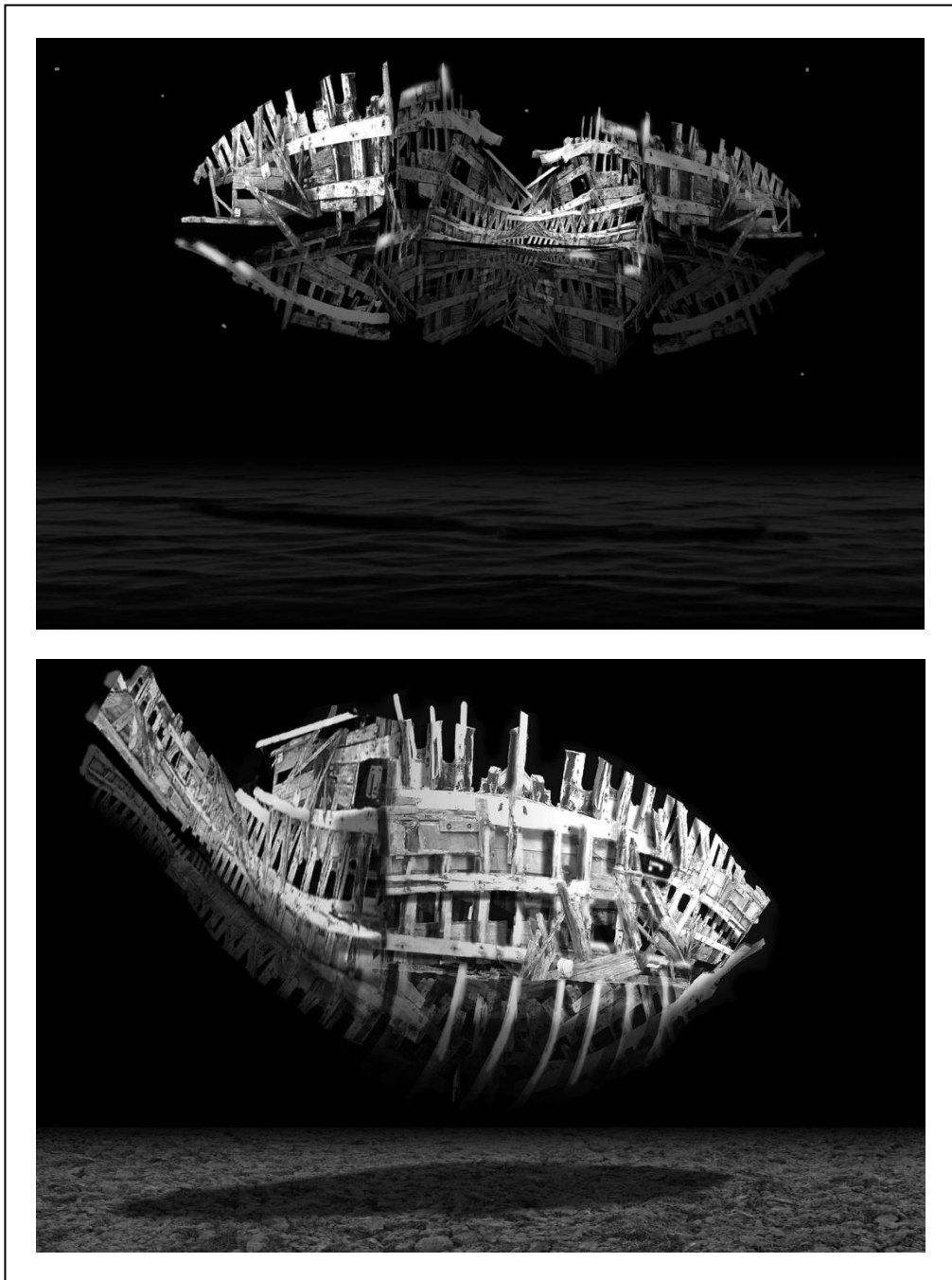

ภาพที่ 12 ภาพร่างต้นแบบผลงานก่อนนิตยานิพนธ์

ภาพที่ 13 ภาพร่างต้นแบบผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 14 ภาพร่างต้นแบบผลงานวิทยานิพนธ์

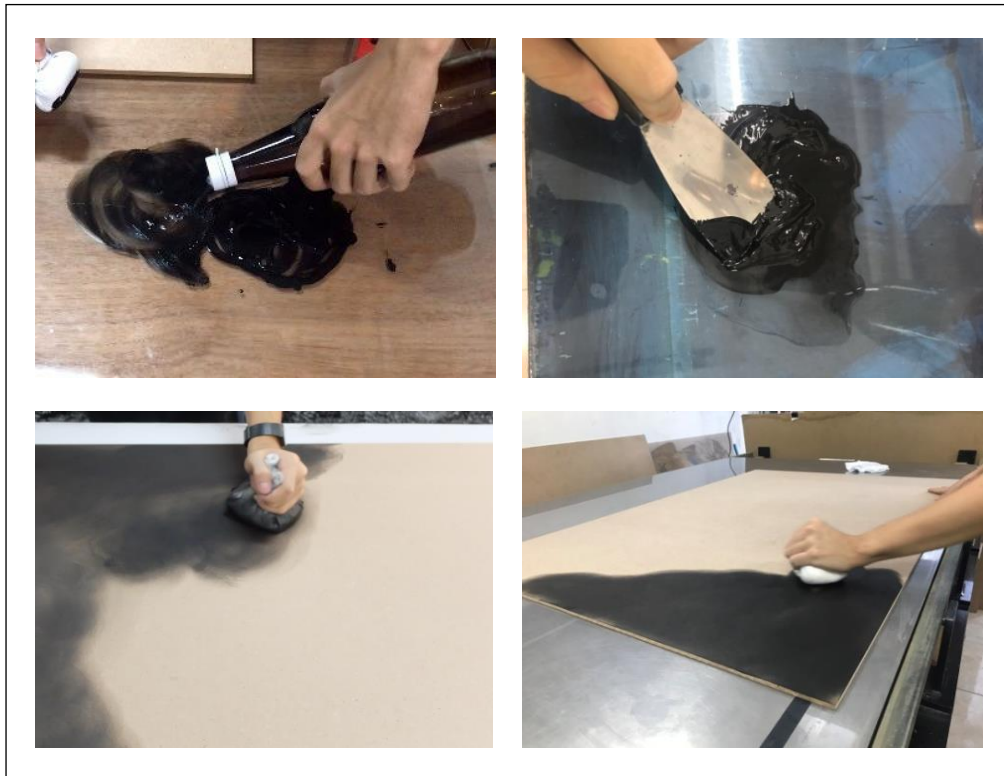
ภาพที่ 15 ภาพร่างต้นแบบผลงานวิทยานิพนธ์

วิธีการและขั้นตอนในการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าเจตนาเลือกใช้เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ หรือภาพพิมพ์ผิวฉนวน (Relief Printing) เป็นงานภาพพิมพ์แบบขาว-ดำ ด้วยเฉพาะเป็นเทคนิควิธีการที่มีความถนัดและชำนาญผนวกกับความอิสระในการกำหนดขนาดของผลงาน รวมไปถึงมีขั้นตอนกระบวนการที่เรียบง่ายไม่ซับซ้อน และสามารถแสดงร่องรอยของไม้ พื้นผิว โดยใช้สีและไม้ขนาดต่างๆเป็นเครื่องมือแกะลงบนผิวไม้ให้เกิดเป็นค่าน้ำหนักของแสงและเงาในส่วนที่ต้องการจะพิมพ์ เมื่อพิมพ์ออกมาในส่วนที่ถูกแกะภาพก็จะปรากฏเป็นสีขาว และส่วนที่ไม่ได้แกะ จะมีระดับสูง-ต่ำกับพื้นผิวไม้ก็จะปรากฏเป็นค่าน้ำหนักเข้มหรือดำ อันเป็นเทคนิควิธีการที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับเรื่องราว เนื้อหา แนวความคิด และรูปแบบของผลงาน ที่ให้สัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์สร้างเอกภาพทางสุนทรียภาพของรูปแบบให้ก่อเกิดเป็นวัตถุทางศิลปะที่สื่อความหมายทางนามธรรมเด่นชัดมากยิ่งขึ้น ซึ่งการพิมพ์ภาพพิมพ์วิธีการดังกล่าวนี้สามารถลำดับรายละเอียดเป็นขั้นตอนกระบวนการในบริบทต่างๆได้ดังนี้

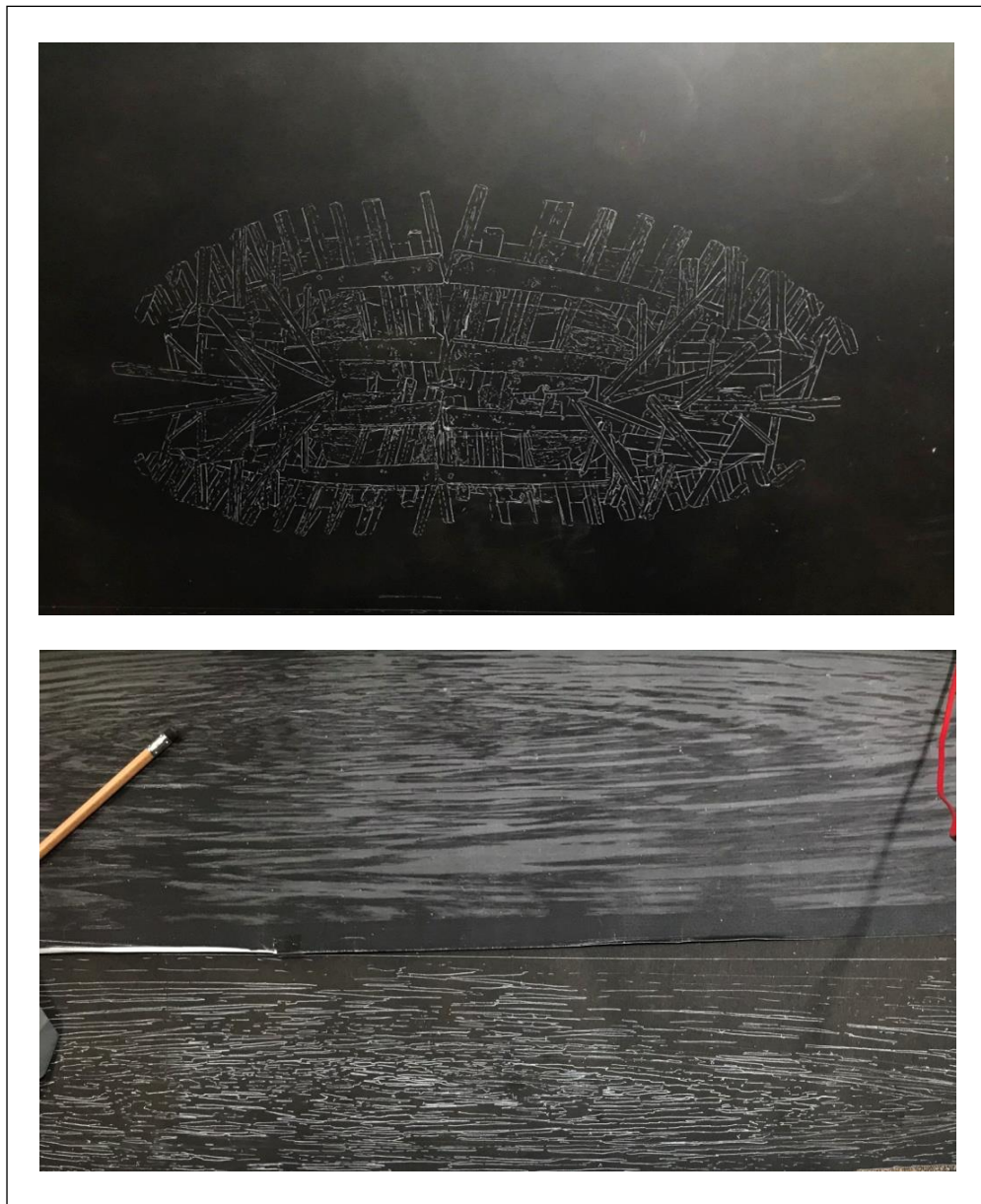
ขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์

ลำดับแรกต้องเตรียมแม่พิมพ์ที่ใช้ซึ่งเป็นสื่อกลางประเภทหนึ่งที่ยามเรียกว่าเป็นไม้แต่ทำมาจากวัสดุกระดาษหรือที่เรียกกันทั่วไปว่ากระดาษอัด (MDF) ขนาดความหนา 6 มิลลิเมตร เป็นขนาดที่เหมาะสม เพราะเนื้อจะไม่แข็งมาก ถ้าหากมีขนาดที่หนาเกินไป จะทำให้เนื้อมีความแข็งมากขึ้นและมีน้ำหนักที่มากขึ้นด้วย แต่ถ้ามีขนาดที่บางจนเกินไป เมื่อสัมผัสโดนอากาศที่มีความชื้นหรือความร้อนมากๆจะเป็นสาเหตุทำให้แผ่นไม้มีการบิดตัวและโค้งงอ ซึ่งจะเป็นปัญหาในขั้นตอนกระบวนการพิมพ์และการเก็บรักษา เมื่อได้แผ่นแม่พิมพ์ตามขนาดที่ต้องการแล้ว จากนั้นทำความสะอาดผิวไม้ด้วยการใช้ผ้าชุบน้ำมันทินเนอร์และเช็ดลงผิวด้านส่วนบนของแผ่นจากนั้นถึง นำหมึกพิมพ์สีดำผสมกับน้ำมันสน เพื่อให้เนื้อหมึกพิมพ์มีความเหลวพอประมาณจากนั้นใช้เศษผ้าที่ปั่นให้เป็นลูกประคบชุบหมึกพิมพ์ที่เตรียมไว้ถูลงบนผิวแม่พิมพ์ให้ทั่ว เพื่อให้มีสภาพที่พร้อมไปใช้ในขั้นตอนการแกะแม่พิมพ์เพราะรายละเอียดในขั้นตอนดังกล่าวจะเอื้ออำนวยต่อการเห็นค่าน้ำหนักแสงและเงา ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นจากนั้นนำภาพร่างต้นแบบมาคัดลอกถอดลายแบบลายเส้นลงบนแม่พิมพ์ โดยใช้กระดาษคาร์บอนขาววางซ้อนปิดทับระหว่างภาพร่างต้นแบบกับแม่พิมพ์และใช้ปากกาถูกลิ้นเขียนลงบนเส้นรอบนอกตามแบบร่าง

ภาพที่ 16 ภาพแสดงขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์

ภาพที่ 17 ภาพแสดงขั้นตอนคัดลอกถอดแบบลายเส้นจากภาพร่างต้นแบบลงบนแม่พิมพ์

ขั้นตอนการสร้างแม่พิมพ์

เมื่อได้แผ่นแม่พิมพ์ที่มีสภาพพร้อมต่อการนำไปเข้าสู่ขั้นตอนของการใช้เครื่องมือแกะไม้ประเภทสิ่วแล้ว จากนั้นค่อยๆ แกะไล่ค่าน้ำหนักแสงและเงา เพื่อสร้างมิติของน้ำหนักรวมไปถึงลักษณะพื้นผิวตามที่ต้องการ โดยจะเริ่มทำการแกะน้ำหนักที่สว่างที่สุดหรือขาวและไล่น้ำหนักไปจนถึงส่วนที่มีน้ำหนักที่เข้มที่สุดคือดำเป็นลำดับสุดท้าย ซึ่งขั้นนี้เจตนา ก็เพื่อให้ง่ายต่อการควบคุมน้ำหนักเชิงบรรยากาศในภาพรวมของผลงาน ทว่าหากในขั้นตอนของการแกะ ถ้าเริ่มแกะในส่วนที่มีน้ำหนักเข้มที่สุดหรือดำก่อนแล้วจึงแกะไล่น้ำหนักไปหาอ่อนหรือสว่างซึ่งผลลัพธ์ของขั้นตอนการแกะที่ย้อนแย้งกันนี้จะส่งผลเชิงปัญหาที่อาจตามมาได้คือทำให้อยากต่อการควบคุมน้ำหนักของผลงานและยากต่อการแก้ไขด้วย

ภาพที่ 18 ภาพแสดงขั้นตอนการแกะสร้างค่าน้ำหนักของแสงและเงา

ขั้นตอนการพิมพ์ผลงาน

เมื่อเสร็จขั้นตอนการแกะที่ได้รายละเอียดค่าน้ำหนักแสงและเงาของรูปทรงบนแม่พิมพ์เสร็จสมบูรณ์ตามต้องการแล้ว ใช้กระดาษทรายเบอร์ 1000 - 1500 ขัดบนผิวของแม่พิมพ์อย่างเบามือ เพื่อให้มีความเรียบเนียนและยังเป็นการกำจัดเศษเสี้ยนไม้ที่เกิดจากแกะและยังคงหลงเหลืออยู่ไปพร้อมกันด้วย ลำดับต่อไปถึงใช้เศษผ้าเช็ดทำความสะอาดเศษไม้และฝุ่นที่เกิดจากการแกะบนแม่พิมพ์ จากนั้นนำลูกกลิ้งเกลี่ยหมึกพิมพ์บนโต๊ะกระจกกลิ้งหมึกแล้วจึงนำมากลิ้งลงบนแม่พิมพ์ให้ทั่ว ซึ่งขั้นนี้ต้องกลิ้งหมึกพิมพ์ในปริมาณที่เหมาะสมคือไม่หนาหรือบางมากเกินไป ถ้าหากหมึกพิมพ์หนามากจะเป็นสาเหตุทำให้หมึกพิมพ์ลงไปอุดตันในบริเวณส่วนที่แกะไว้และจะทำให้เกิดความเสียหายแก่แม่พิมพ์ได้ โดยนัยดังกล่าวจึงต้องใช้ความรู้สึกและสายตาในการสำรวจพิจารณาความพอดีหรือเป็นเหมือนการคาดคะเนการคำนวณด้วยความรู้สึกมองปริมาณหมึกบนแม่พิมพ์

ภาพที่ 19 ภาพแสดงขั้นตอนการกลิ้งสี

เมื่อกลิ้งหมึกลงบนแม่พิมพ์เสร็จแล้ว นำกระดาษมาเข้าฉากกับตัวบล็อกกระดาษรูปตัว(L) แล้วจึงยกกระดาษขึ้น จากนั้นนำแม่พิมพ์มาวางเข้ากับตัวบล็อก และวางกระดาษปิดทับลงบนแผ่นแม่พิมพ์ ถึงนำเข้าแท่นพิมพ์ (Woodcut Printmaking Heavy Machine) แล้วหมุนแท่นเพื่อออกกระดาษให้ลงไป ดูดซับหมึกที่อยู่บนผิวแม่พิมพ์ เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนการพิมพ์บนแท่นพิมพ์และได้ชิ้นผลงานภาพพิมพ์ออกมาแล้ว จึงดึงกระดาษพิมพ์ออกจากผิวด้านบนของตัวแม่พิมพ์จากนั้นนำชิ้นผลงานไปตากที่ราวแขวนผลงาน เป็นอันเสร็จสิ้นขั้นตอนการพิมพ์ผลงาน

ภาพที่ 20 ภาพแสดงขั้นตอนการนำกระดาษและแม่พิมพ์มาวางเข้าฉากกับตัวแผ่นเครื่องหมาย กำหนดตำแหน่งการวางกระดาษรูปตัว (L)

ภาพที่ 21 ภาพแสดงขั้นตอนการพิมพ์ผลงานด้วยแท่นพิมพ์

อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในกระบวนการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut)

ประกอบด้วย

1. กล้องถ่ายภาพ
2. คอมพิวเตอร์
3. ไม้กระดาดอัด (MDF)
4. กระดาษทรายน้ำเบอร์1000 - 1500 (Sand Paper)
5. กระดาษคาร์บอนขาว
6. สิวเครื่องมือแกะไม้รูปแบบขนาดต่างๆ (Woodcut tool)
7. กระดาษสำหรับพิมพ์ผลงาน (FABIANO Printing Paper)
8. น้ำมันสน (Turpentine)
9. ทินเนอร์ (Thinner)
10. เศษผ้า (Rag)
11. คัตเตอร์ (Cutter)
12. หมึกพิมพ์ (Offset Printing Ink)
13. เกรียงผสมสี (Painting Knife)
14. ลูกกลิ้งยาง (Rubber Brayer)
15. กระดาษปู้ฟ (Proof Paper)
16. น้ำมันลินสีด (Linseed Oil)
17. ตัวล๊อคคอกเนกประสงค์ (C-Clamp)
18. บล็อกแผ่นเครื่องหมายตำแหน่งการวางกระดาษรูปตัวแอล (L)
19. ผ้าสักหลาด (Woolen fabric)
20. แท่นพิมพ์ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut Printmaking Heavy Machine)

ภาพที่ 22 ภาพอุปกรณ์ในการแกะสร้างร่องรอยแม่พิมพ์

ภาพที่ 23 ภาพอุปกรณ์ในกระบวนการพิมพ์ผลงาน

ภาพที่ 24 ภาพอุปกรณ์บล็อกแผ่นเครื่องหมายตำแหน่งการวางกระดาษรูปตัวแอล (L)

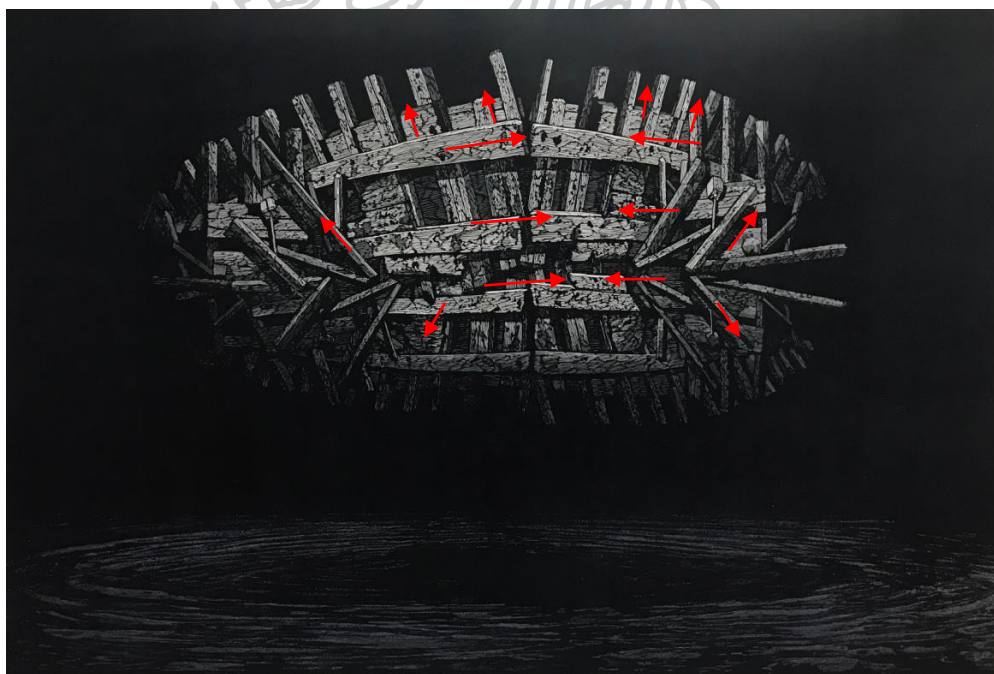
ภาพที่ 25 ภาพแท่นพิมพ์ภาพพิมพ์แกะไม้

องค์ประกอบในการสร้างสรรค์

ในการสร้างสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานในศิลปะภาพพิมพ์ชุดวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้อาศัยหลักองค์ประกอบของทัศนธาตุ “ภาษาศิลปะ” ที่เป็นการสร้างเอกภาพทางสุนทรียภาพอันก่อรูปเกิดเป็นรูปแบบหรือกายภาพของผลงาน “ภาษาแห่งทัศนศิลป์” สร้างมิติลวงตาบนระนาบ 2 มิติของพื้นภาพและสอดคล้องเชื่อมโยงกับเจตนาของแนวความคิดในประเด็นสาระแห่งการสื่อสารสัญลักษณ์ทางเนื้อหาหรือที่ให้ความหมายทางนามธรรม โดยนัยนี้ประกอบด้วย

1. จุดและเส้น (Dot and line)

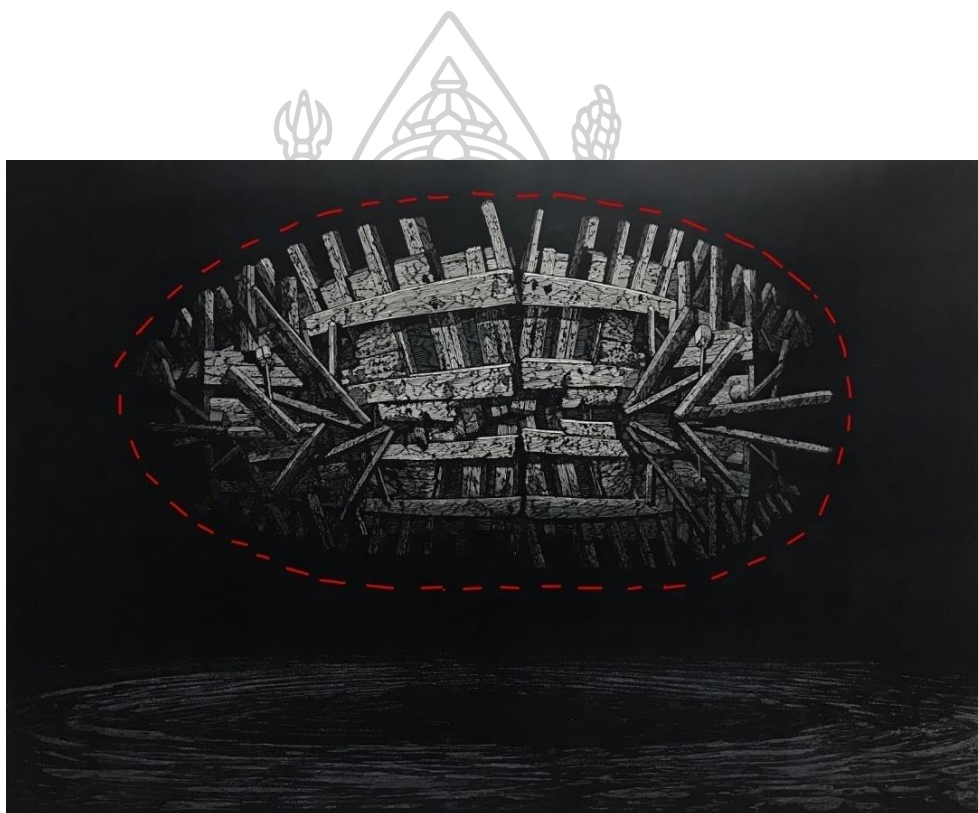
การเลือกใช้จุดและเส้นที่แสดงลักษณะเชิงกายถึงโครงสร้างของวัตถุ “สัญลักษณ์” ในผลงานรวมไปถึงและเป็นการกำหนดขอบเขตของค่าน้ำหนักแสงและเงาที่สร้างมิติลวงตาบนพื้นระนาบ โดยผ่านกรรมวิธีการใช้เครื่องมือสีวักแฉะไม้ในการแกะเป็นเส้นที่มีขนาดที่ต่างๆ รวมทั้งระยะห่างของจุด เส้นที่ผสมกันและส่งผลต่อค่าน้ำหนักที่แตกต่างกันด้วย

ภาพที่ 26 ภาพแสดงทัศนธาตุจุดและเส้น

2. รูปทรง (Form)

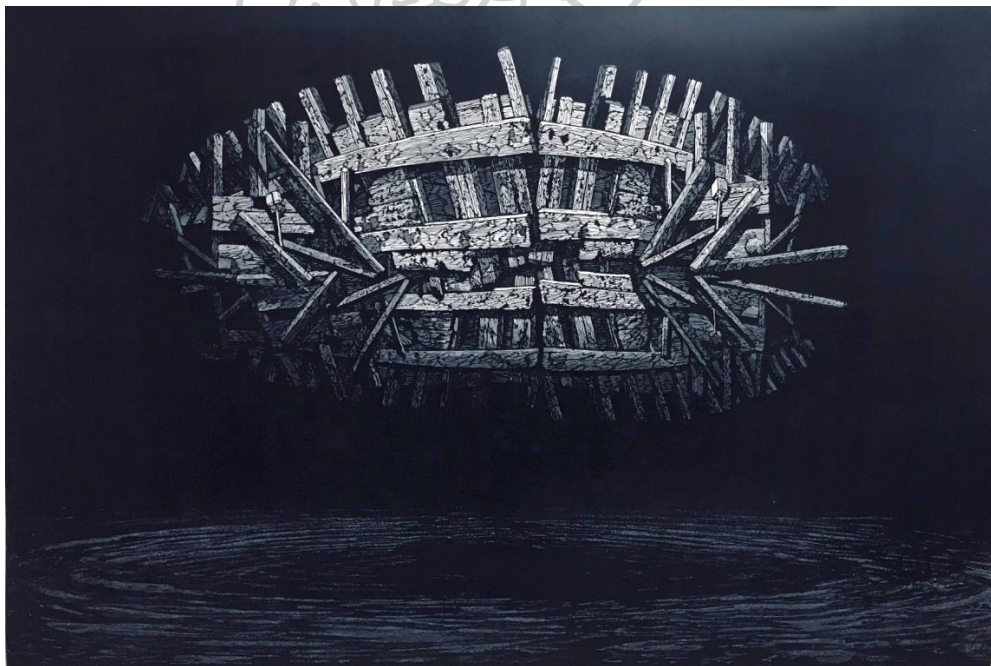
การแสดงความหมายทางรูปทรงในผลงาน ที่อาศัยใช้กลวิธีของการผสมผสานให้ก่อเกิดเป็นโครงสร้างทางวัตถุในลักษณะของรูปอิสระ (Free Form) ที่สื่อความหมายถึงเป็นรูปทรงของสิ่งที่ไม่มีชีวิต และความหมายนัยนี้ คือ โครงสร้างเรือ (กระดุกงู) พื้นน้ำและพื้นดิน ซึ่งมาประกอบสร้างสรรค์ให้ปรากฏกลายเป็นรูปลักษณะใหม่เชิงสมมุติ หรือเป็นสัญลักษณ์ทางเนื้อหาตามจินตนาการและ ที่เป็นจุดเด่นที่สื่อแสดงความหมายทางนามธรรมอันเป็นสาระสำคัญในผลงาน

ภาพที่ 27 ภาพแสดงทัศนธาตุรูปทรง (Form)

3. สีและบรรยากาศ (Color and Atmosphere)

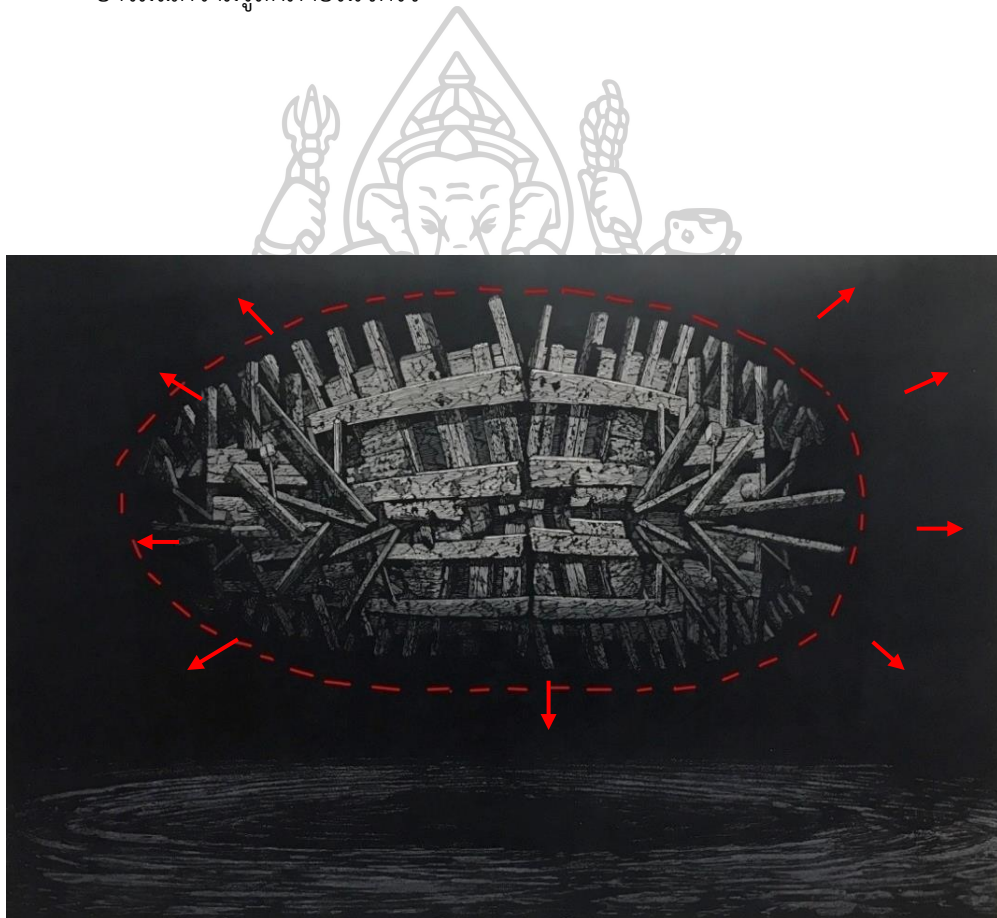
เมื่อพิจารณาโดยนัยตามเจตนาแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ จะเห็นความสอดคล้องเชื่อมโยงถึงการเป็นพื้นที่และวัตถุเชิงสภาวะจึงอาศัยใช้ค่าน้ำ น้ำหนักอ่อนสว่างหรือขาวและเข้มหรือดำเป็นเหมือนการขบเน้นความหมายทางรูปธรรม บนพื้นที่เชิงสภาวะนามธรรมของบรรยากาศ เจตนาเพื่อโน้มน้าวความรู้สึกถึง ความทรงจำ อันสะเทือนใจสะเทือนอารมณ์ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตเป็นสาเหตุที่ ใช้พื้นหลังของรูปทรงเป็นสีดำและสีขาวที่ตกกระทบให้เป็นเสมือนแสงสว่างแก่รูปทรงวัตถุทางสัญลักษณ์รวมไปถึงการเป็นลายละเอียดทางกายภาพและการแฝงนัยยะแห่งความรู้สึกถึง การขัดเกลา ปล่อยางความทุกข์ภายในจิตใจ โดยนัยนี้จึงเป็นกลวิธีการทางทัศนศิลป์ ที่สร้างเอกภาพทางสุนทรียภาพหรือช่วยขบเน้นการแสดง ความหมายทางรูปทรงให้กลายเป็นจุดเด่นของผลงานด้วย

ภาพที่ 28 ภาพแสดงทัศนธาตุสีและบรรยากาศ(Color and Atmosphere)

4. พื้นที่ว่าง (Space)

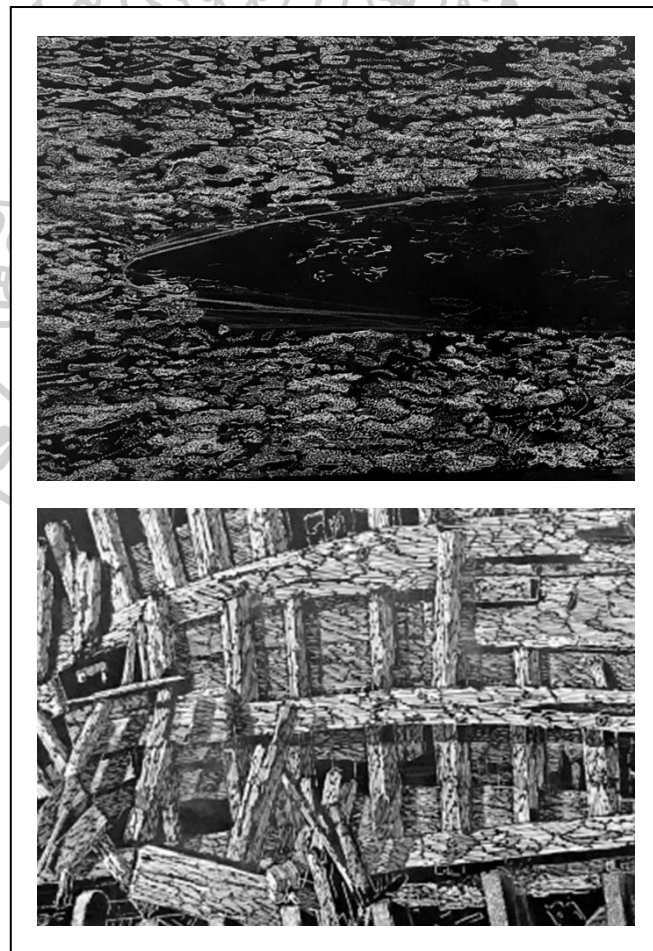
พื้นที่ว่างภายในผลงาน มีความสำคัญที่เป็นการสื่อความหมายของเนื้อหา แนวความคิดรวมถึงบรรยากาศหรือเป็นพื้นที่ว่างเชิงสภาวะนามธรรมที่ระคนผสมอยู่ใน รูปทรงทางสัญลักษณ์และในบริบทต่างๆของผลงานรวมถึงที่ว่างในอากาศหรือพื้นที่ รอบๆรูปร่างรูปทรงด้วย ในอีกนัยหนึ่งเป็นรูปแบบของรูปทรงวัตถุแห่งรอยประทับที่ ล่องลอยอยู่ท่ามกลางบรรยากาศที่สงบนิ่ง ณ ห้วงแห่งกาลและสถานที่หนึ่ง “สภาวะธรรม” อันเป็นเสมือนภาพแห่งรอยประทับที่ลอยเคว้างอยู่ในห้วงแห่งสภาวะ อารมณ์ความรู้สึกภายในจิตใจ

ภาพที่ 29 ภาพแสดงทัศนธาตุพื้นที่ว่าง (Space)

5. พื้นผิว (Texture)

กล่าวคือการสร้างคุณลักษณะพิเศษของพื้นผิวภายในผลงานที่สื่อแสดงสาระ ความหมายอันเป็นความสำคัญ ด้วยเพราะรายละเอียดพื้นผิวสามารถโน้มน้าวกระตุ้น อารมณ์ความรู้สึกที่เจตนาสื่อความหมาย ด้วยคุณลักษณะของพื้นผิวรายละเอียดที่ ประณีตและหยาบกระด้างระคนผสมผสานกันไป โดยขึ้นอยู่กับบริบททางกายภาพของ วัตถุเชิงประจักษ์ในพื้นที่นั้นๆ กอปรทั้งการการสื่อแสดงออกถึงระยะของมิติความตื้นลึก รวมไปถึงค่าน้ำหนักของผลงานซึ่งเป็นผลลัพธ์แห่งความสัมฤทธิ์ของร่องรอยเครื่องมือไม้ แม่พิมพ์และการทับซ้อนน้ำหนักด้วยกลวิธีการพิมพ์ภาพพิมพ์แกะไม้หรือการพิมพ์ ภาพพิมพ์ผิวนูน ที่เอื้อประโยชน์ต่อการก่อรูปเกิดเป็นรูปแบบหรือกายภาพของวัตถุทาง ศิลปะที่สื่อสาระแห่งความหมายทางนามธรรมให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 30 ภาพแสดงทัศนธาตุพื้นผิว (Texture)

บทที่ 4

แนวทางและการวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

อนึ่งกล่าวได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานที่โน้มน้าวไปสู่ผลลัพธ์แห่งความสัมฤทธิ์ของศิลปะหรือเป็นของหรือสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานนั้น หรือเป็นนัยแห่งการก่อรูปเกิดเป็นรูปแบบของผลงานอันเป็นกายภาพแห่งวัตถุทางศิลปะ ที่ผนวกด้วยไว้เรื่องราวเนื้อหา (ความหมาย ความคิด) รูปแบบและเทคนิควิธีการ โดยนัยเหล่านี้จะต้องอาศัยทักษะในศาสตร์และศิลป์ประกอบกับประสบการณ์ของผู้สร้างสรรค์ในบริบทช่องทางต่างๆ รวมไปถึงการและเทคนิคที่เลือกใช้เครื่องมือเชิงกลวิธีหรือเทคนิควิธีการที่สอดคล้องกับเนื้อหาหรือประเด็นที่ทางศิลปะที่ต้องการสื่อสารนำเสนอ แต่ทว่าบริบทของการสร้างสรรค์นั้นย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุปัจจัยหรือตามระยะเวลา วุฒิสภาพแวดล้อม รวมทั้งค้นหาแนวคิดวิธีการแบบใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์นั้นๆ เช่น ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ชุดนี้ที่ปรับเปลี่ยนรูปแบบเนื้อหา รวมถึงเทคนิควิธีการเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนาของแนวความคิด ซึ่งในการดำเนินงานสร้างสรรค์ผลงานได้กำหนดกรอบของแนวความคิดที่นำไปสู่การก่อรูปเกิดเป็นรูปแบบเชิงสัญลักษณ์ของเนื้อหาที่สื่อความหมายทางนามธรรม อันมีองค์ประกอบของความเป็นไปได้ รวมถึงการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบที่ เริ่มตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2561 – 2562 ประกอบกับการค้นคว้าศึกษาหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์และ วิเคราะห์ตีความข้อมูลบริบทต่างๆ ด้วยวิจาร์ณญาณและความรู้สึก รวมทั้งการพัฒนาทักษะ และการทดลองวิธีการทางเทคนิคภาพพิมพ์หรือวิธีการทางทัศนศิลป์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นระบบแนวทางที่เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์ผลงานหรือการสัมฤทธิ์ผลของผลงานศิลปะภาพพิมพ์ตามความมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยนัยนี้เหล่านี้สามารถวิเคราะห์แตกประเด็นแนวทางของการสร้างสรรค์และการพัฒนาอย่างเป็นระบบออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1. ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560

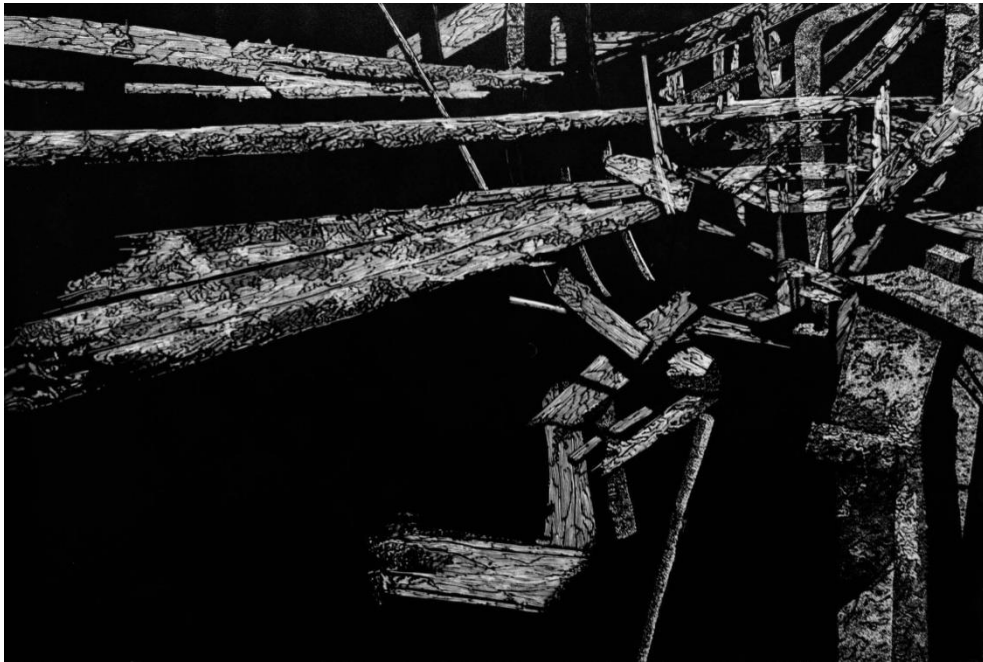
ในการสร้างสรรค์ผลงานในระยะแรกนั้น ได้มุ่งเน้นการนำเสนอประเด็นสาระเรื่องราวจากประสบการณ์ เหตุการณ์ “สินามิ” ที่เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2547 โดยอาศัยสภาพพื้นที่และร่องรอยของเศษซากปรักหักพังที่ยังคงปรากฏหลงเหลืออยู่และสภาพจำของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นจุดแรงบันดาลใจเชิงรูปสัญลักษณ์ของเนื้อหาที่สื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งนัยนี้ได้นำเสนอผ่านมุมมองเชิงสภาพของซากปรักหักพัง ร่องรอยโครงสร้างเรือที่เป็นวัตถุพยานความเสียหายจากเหตุการณ์อันเป็นข้อมูลทางเรื่องราวในห้วงแห่งกาลและสถานที่หนึ่ง ซึ่งนำมาวิเคราะห์ตีความด้วยวิจาร์ณญาณและ

ความรู้สึกและอาศัยใช้กระบวนการทางทัศนศิลป์การพิมพ์ภาพพิมพ์ผิววนหรือกรรมวิธี เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้(ขาว – ดำ) เป็นเครื่องมือสร้างร่องรอย รายละเอียดของค่าน้ำหนักแสงเงา หรือการให้ผลลัพธ์ของค่าน้ำหนักขาว-ดำ เป็นการสร้างสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ด้านรูปแบบที่สอดคล้องกับเรื่องราวเนื้อหาและแนวความคิด โดยนัยดังกล่าวนี้เปรียบเป็นเสมือนการได้ย้อนคิดและความรู้สึกกลับไป ณ เหตุการณ์เรื่องราวขณะนั้น ซึ่งเป็นเหมือนกับการตอกย้ำความรู้สึกของการสูญเสียที่เกิดขึ้น แต่ทว่าผลงานในช่วงระยะนี้ยังเป็นช่วงของการทดลองค้นหาอัตลักษณ์ในแบบปัจเจกของรูปแบบ ดังนั้น ผลงานจึงยังไม่สามารถสื่อสารความหมายได้ตรงตามเจตนาอย่างชัดเจน โดยเฉพาะด้านรูปแบบผลงานที่ยังสื่อสารสาระเป็นรูปแทนเชิงสัญลักษณ์ทางเนื้อหาที่ให้ความหมายในประเด็นสาระแห่งการถ่ายทอดบรรยากาศของอารมณ์และความรู้สึกซึ่งเป็นสาระสำคัญที่ให้ความหมายทางนามธรรม

ภาพที่ 31 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560

ชื่อผลงาน ร่องรอยแห่งความทรงจำ หมายเลข 1
 ขนาด 60 x 120 เซนติเมตร.
 เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut)
 ปีที่สร้าง พ.ศ.2560

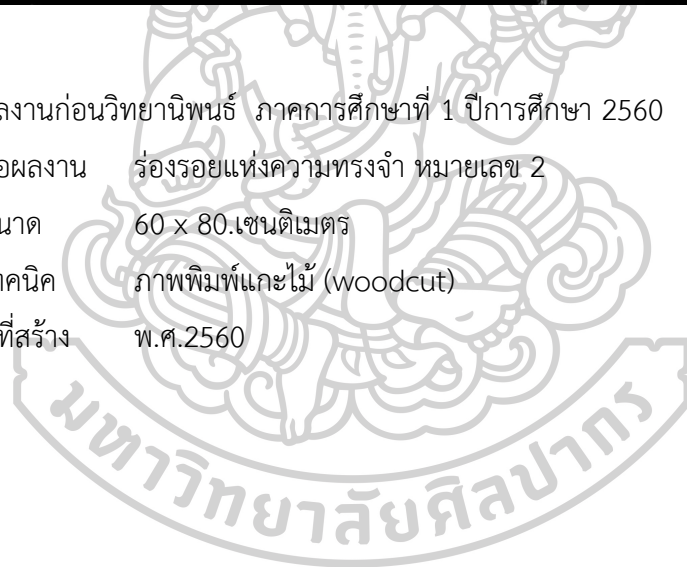
ภาพที่ 32 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560

ชื่อผลงาน ร่องรอยแห่งความทรงจำ หมายเลข 2

ขนาด 60 x 80.เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut)

ปีที่สร้าง พ.ศ.2560

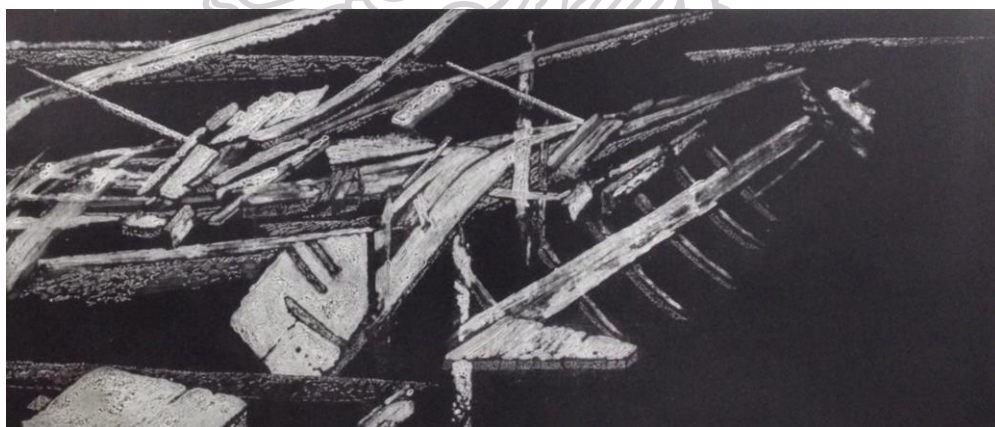
ภาพที่ 33 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560

ชื่อผลงาน ร่องรอยแห่งความทรงจำ หมายเลข 3

ขนาด 60 x 140 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut) , collograph

ปีที่สร้าง พ.ศ.2560

ภาพที่ 34 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560

ชื่อผลงาน ร่องรอยแห่งความทรงจำ หมายเลข 4

ขนาด 60 x 140 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut) , collograph

ปีที่สร้าง พ.ศ.2560

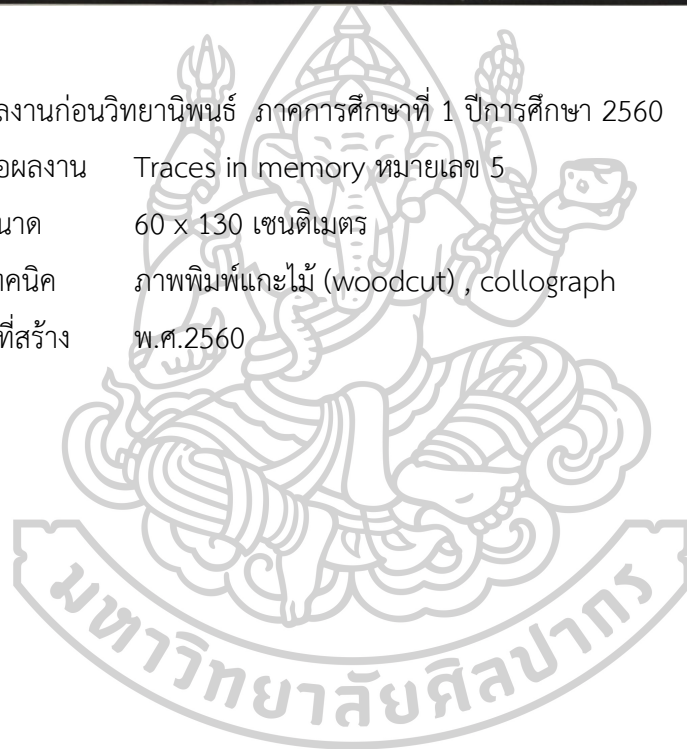
ภาพที่ 35 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560

ชื่อผลงาน Traces in memory หมายเลข 5

ขนาด 60 x 130 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut) , collograph

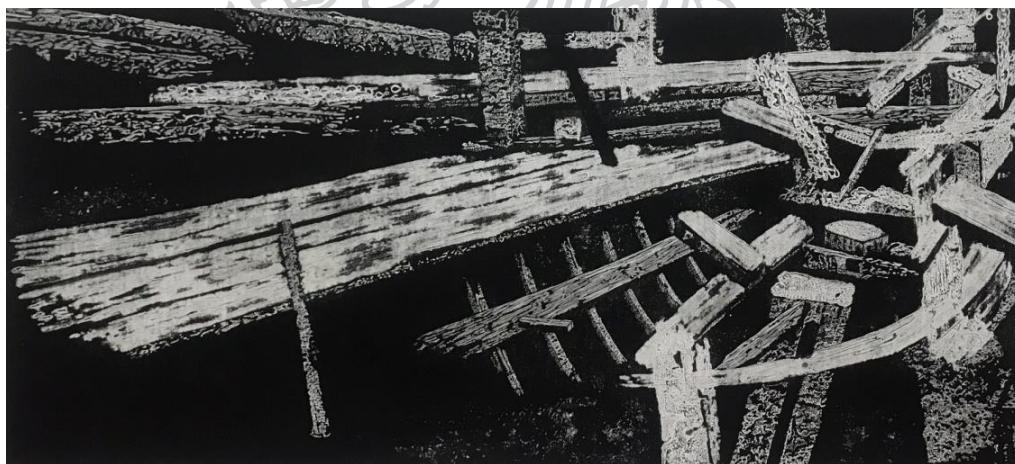
ปีที่สร้าง พ.ศ.2560

ระยะที่ 2 ผลการก่อนวิทยานิพนธ์ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560

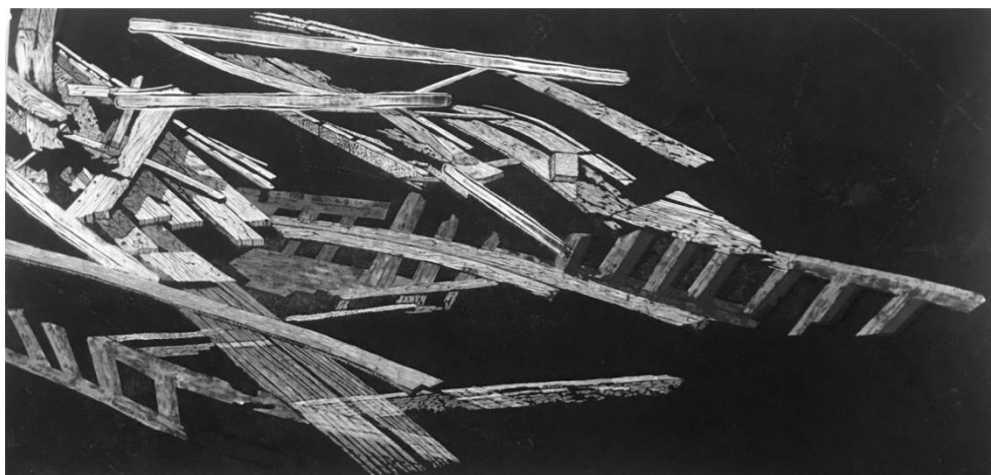
การสร้างสรรค์ผลงานในระยะที่ 2 ยังคงเชื่อมโยงกับผลงานในระยะแรก หรือภายใต้กรอบแนวความคิดเดิม ซึ่งผลงานในระยะนี้ได้พยายามปรับเปลี่ยนเชิงพัฒนาการด้วย ทดลองหาวิธีด้านเทคนิควิธีการโดยการผสมผสานกระบวนการเทคนิคภาพพิมพ์ระหว่างกรรวิธีเทคนิค woodcut และเทคนิค collograph ที่ให้ผลลัพธ์ด้านค่าน้ำหนักดำในดำและสามารถแสดงพื้นผิวที่เสมือนจริงกับตัววัตถุโครงสร้างเรือรวมถึงพื้นหลัง (background) เพื่อต้องการสร้างมิติภายในผลงานให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

แต่ทว่าปัญหาที่พบในผลงานระยะนี้เสมือนเป็นการทดลองค้นหาเทคนิควิธีการแสดงออกแบบใหม่จึงเป็นเหมือนการสร้างสรรคในแบบเชิงทดลองและต้องปรับปรุงแก้ไขอยู่ตลอดเวลา รวมถึงการจัดองค์ประกอบของผลงานยังไม่ให้ผลลัพธ์ที่เป็นการสร้างเอกภาพทางสุนทรียภาพ ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้ผลสัมฤทธิ์ของผลงานที่ออกมาจึงยังไม่ตอบสนองตรงตามเจตนาความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

ภาพที่ 36 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560

ชื่อผลงาน	ร่องรอยแห่งความทรงจำ หมายเลข 6
ขนาด	56 x 122 เซนติเมตร
เทคนิค	ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut) , collograph
ปีที่สร้าง	พ.ศ.2561

ภาพที่ 37 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560

ชื่อผลงาน ร่องรอยแห่งความทรงจำ หมายเลข 7
 ขนาด 62 x 120 เซนติเมตร
 เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut) , collograph
 ปีที่สร้าง พ.ศ.2561

ภาพที่ 38 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560

ชื่อผลงาน ร่องรอยแห่งความทรงจำ หมายเลข 8
 ขนาด 55 x 120 เซนติเมตร
 เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut) , collograph
 ปีที่สร้าง พ.ศ.2561

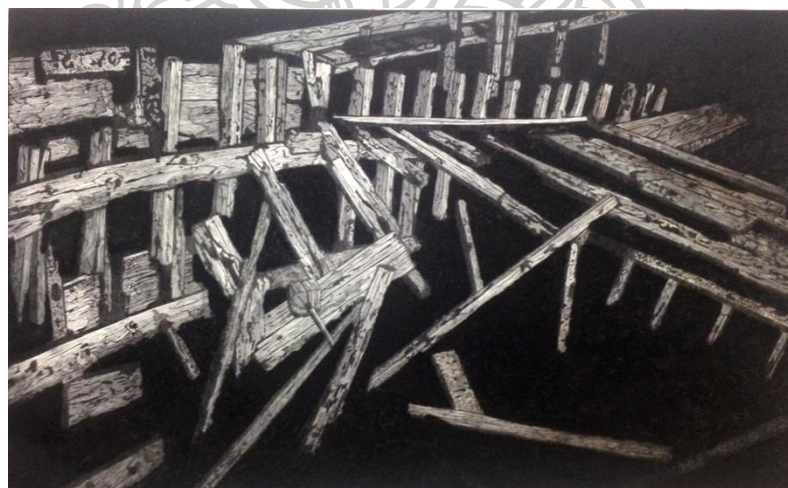
ภาพที่ 39 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560

ชื่อผลงาน ร่องรอยแห่งความทรงจำ หมายเลข 9

ขนาด 56 x 120 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut) , collograph

ปีที่สร้าง พ.ศ.2561

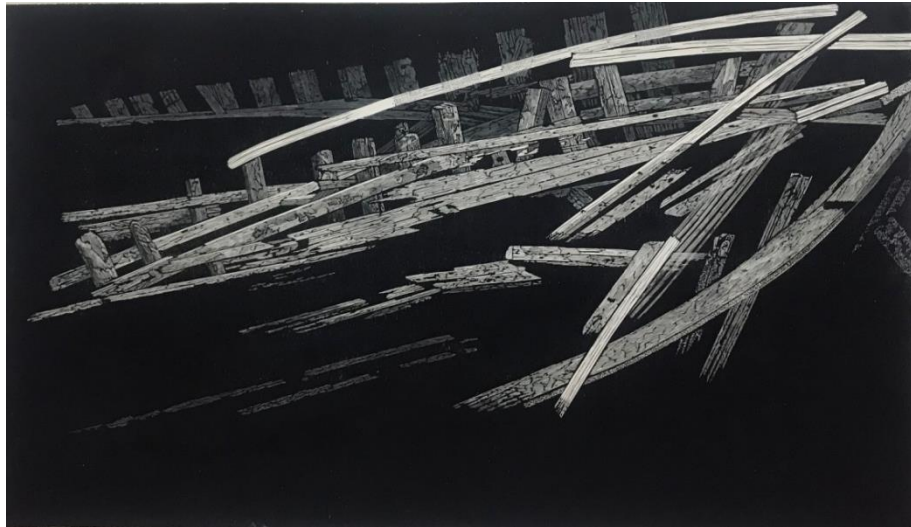
ภาพที่ 40 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560

ชื่อผลงาน ร่องรอยแห่งความทรงจำ หมายเลข 10

ขนาด 60 x 80 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut) , collograph

ปีที่สร้าง พ.ศ.2561

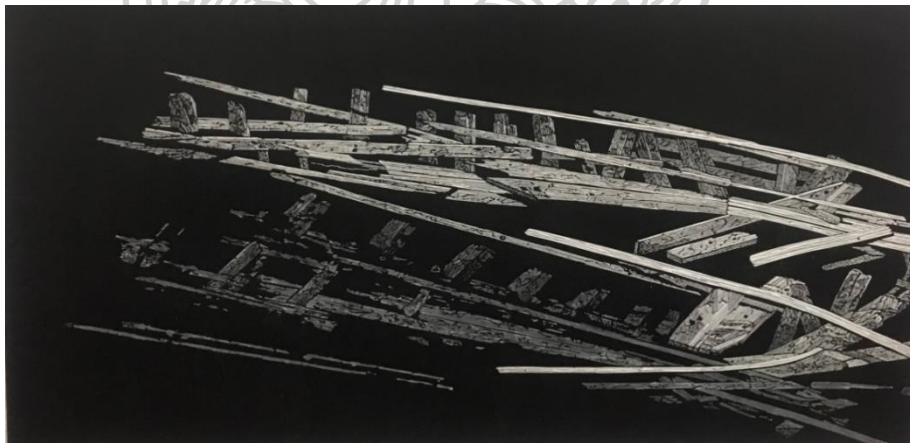
ภาพที่ 41 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560

ชื่อผลงาน ร่องรอยแห่งความทรงจำ หมายเลข 11

ขนาด 72 x 122 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut)

ปีที่สร้าง พ.ศ.2561

ภาพที่ 42 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560

ชื่อผลงาน ร่องรอยแห่งความทรงจำ หมายเลข 12

ขนาด 60 x 120 เซนติเมตร

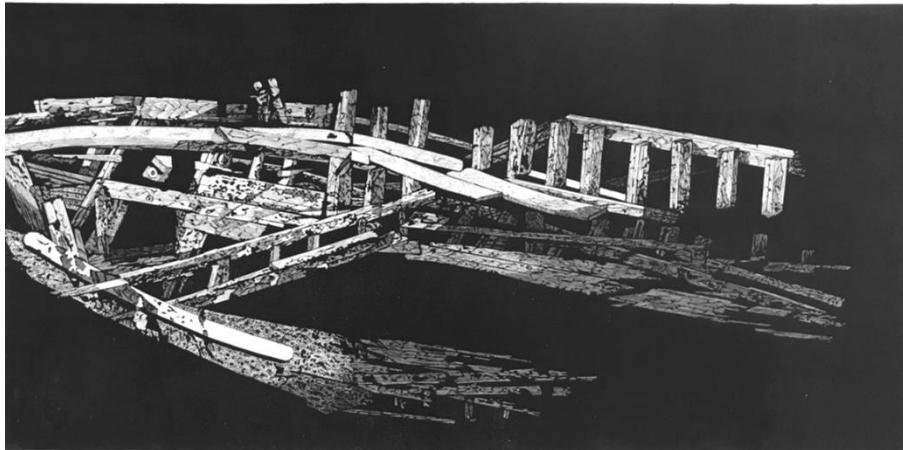
เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut)

ปีที่สร้าง พ.ศ.2561

ระยะที่ 3 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ภาคการศึกษาที่ 1,2 ปีการศึกษา 2561

ผลงานในระยะที่ 3 นี้ผลลัพธ์แห่งความสัมฤทธิ์ที่เริ่มให้สัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์มีความชัดเจนลงตัวมากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหา โดยเฉพาะประเด็นด้านรูปแบบผลงานที่ได้ลดทอนรายละเอียดเชิงสภาพทางรูปทรง ให้กลับกลายมาเป็นการก่อรูปเกิดเป็นวัตถุทางศิลปะในบริบททางนามธรรมมากยิ่งขึ้น อันสะท้อนนัยถึงเป็นสิ่งที่หลงเหลือจากความเสียหายหรือให้สอดคล้องกับโครงสร้างเรือในบริบทต่างๆที่ปรากฏรูปลักษณะใหม่เชิงสมมุติหรือมีความคล้ายที่เชื่อมโยงกับรูปร่างของสัตว์ที่ไม่มีชีวิตซึ่งลอยลอยในห้วงอากาศ “สภาวะจิต” โดยอาศัยจินตภาพในจินตนาการและความรู้สึกสะท้อนใจสะท้อนอารมณ์ที่ประทับอยู่ภายในจิตใจ

ทว่าผลงานในระยะนี้ได้มีการปรับเปลี่ยนกลวิธีทางทัศนศิลป์หรือเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ โดยเลือกใช้กรรมวิธีเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้เพียงเทคนิคเดียวเพื่อง่ายต่อการควบคุมค่าน้ำหนัก (แสงเงา) ที่ให้ผลลัพธ์ตรงตามเจตนา รวมไปถึงยังได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบด้วยการเพิ่มพื้นที่ว่างทางกายภาพและพื้นที่ว่างเพื่อขับเน้นรูปทรงเชิงสัญลักษณ์ที่สื่อสาระความหมายทางนามธรรม ซึ่งโดยนัยนี้ได้กำหนดรูปทรงสัณฐานของวัตถุที่เสมือนขณะลอยลอยอยู่บนพื้นที่ว่างของอากาศหรือกำลังลอยลอยอยู่ในห้วงสภาวะพื้นที่เชิงสมมุติที่ว่างเปล่าเพื่อสร้างความเป็นเด่นหรือให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เปรียบเป็นเสมือนการสร้างวัตถุรูปลักษณะใหม่เชิงสมมุติให้กลายเป็นซากของวัตถุพยานแห่งร่องรอยความทรงจำในบริบทวัตถุแห่งจิตวิญญาณเพื่อเติมเต็มในสิ่งที่ขาดหายไป หรือเพื่อทดแทนความรู้สึกที่สูญเสียซึ่งยังลอยลอยอยู่ในความทรงจำถึงแม้ว่าผลงานในระยะนี้จะมีความน่าสนใจมากขึ้นแต่ทว่าก็ยังไม่สามารถให้ผลลัพธ์หรือเป็นสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานตรงตามเจตนาที่ตั้งใจไว้ ดังนั้นจึงต้องวิเคราะห์แก้ไขปัญหาในการแสดงออกด้วยการ พัฒนากลวิธีทางเทคนิคเพื่อโน้มน้าวไปสู่การสื่อความหมายทางนามธรรมตามความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ที่กำหนดไว้

ภาพที่ 43 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561

ชื่อผลงาน ร่องรอยแห่งความทรงจำ หมายเลข 13

ขนาด 60 x 120 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut)

ปีที่สร้าง พ.ศ.2561

ภาพที่ 44 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561

ชื่อผลงาน ร่องรอยแห่งความทรงจำ หมายเลข 14

ขนาด 80 x 120 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut)

ปีที่สร้าง พ.ศ.2561

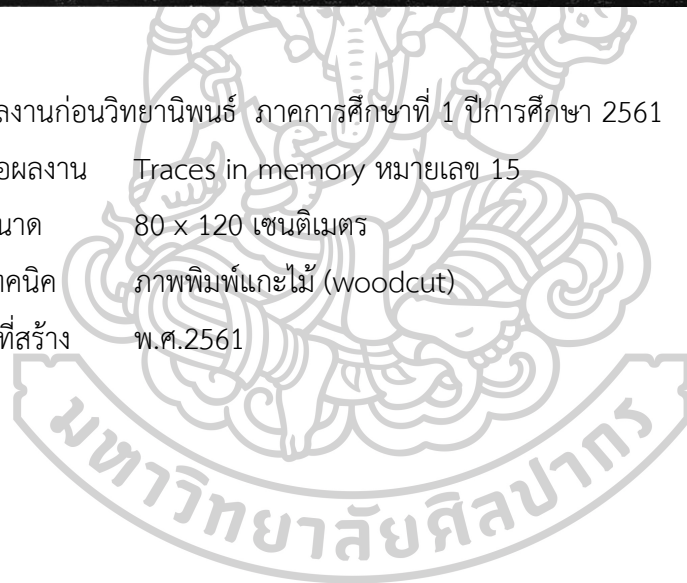
ภาพที่ 45 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561

ชื่อผลงาน Traces in memory หมายเลข 15

ขนาด 80 x 120 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut)

ปีที่สร้าง พ.ศ.2561

ภาพที่ 46 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561

ชื่อผลงาน Traces in memory หมายเลข 16

ขนาด 80 x 120 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut)

ปีที่สร้าง พ.ศ.2561

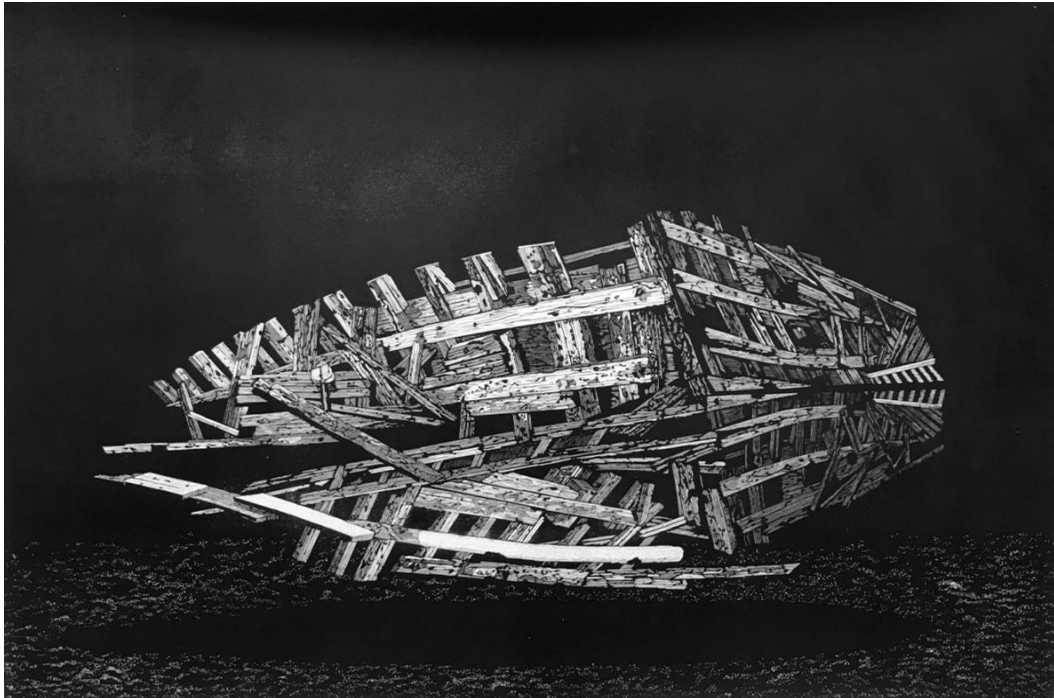
ภาพที่ 47 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561

ชื่อผลงาน Traces in memory หมายเลข 17

ขนาด 80 x 120 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut)

ปีที่สร้าง พ.ศ.2561

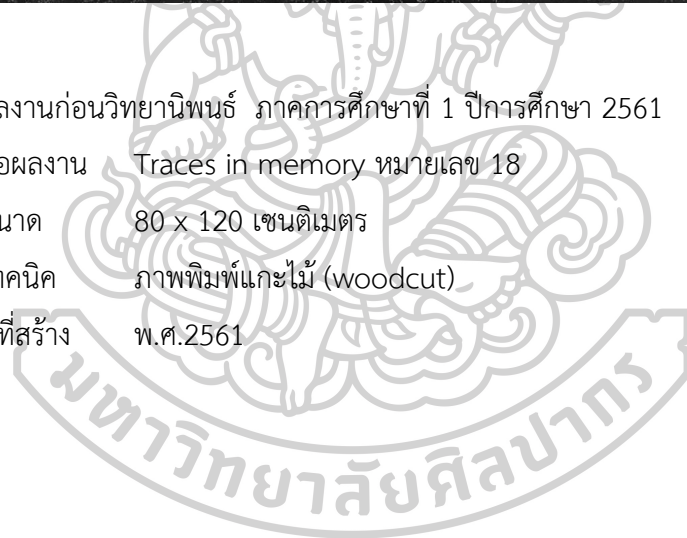
ภาพที่ 48 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561

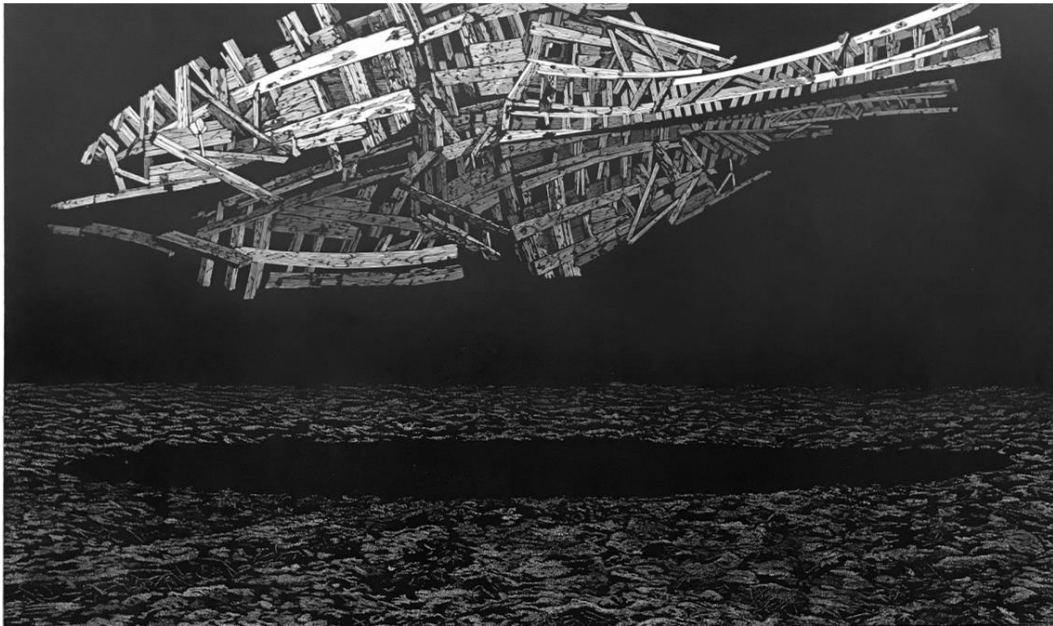
ชื่อผลงาน Traces in memory หมายเลข 18

ขนาด 80 x 120 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut)

ปีที่สร้าง พ.ศ.2561

ภาพที่ 49 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2561

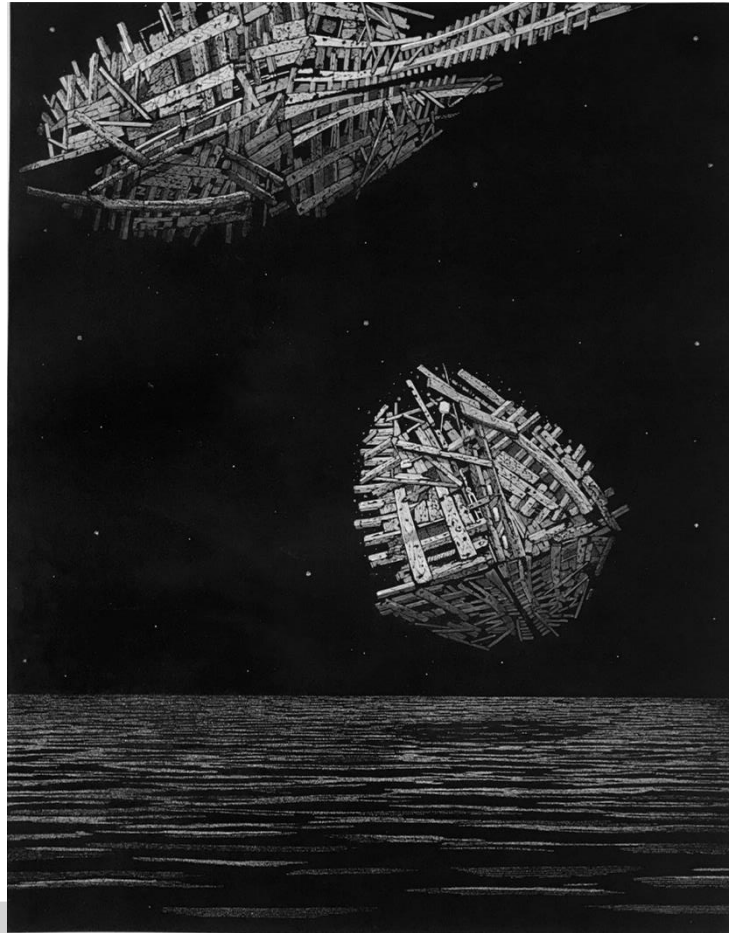
ชื่อผลงาน Traces in memory หมายเลข 19

ขนาด 80 x 120 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut)

ปีที่สร้าง พ.ศ.2562

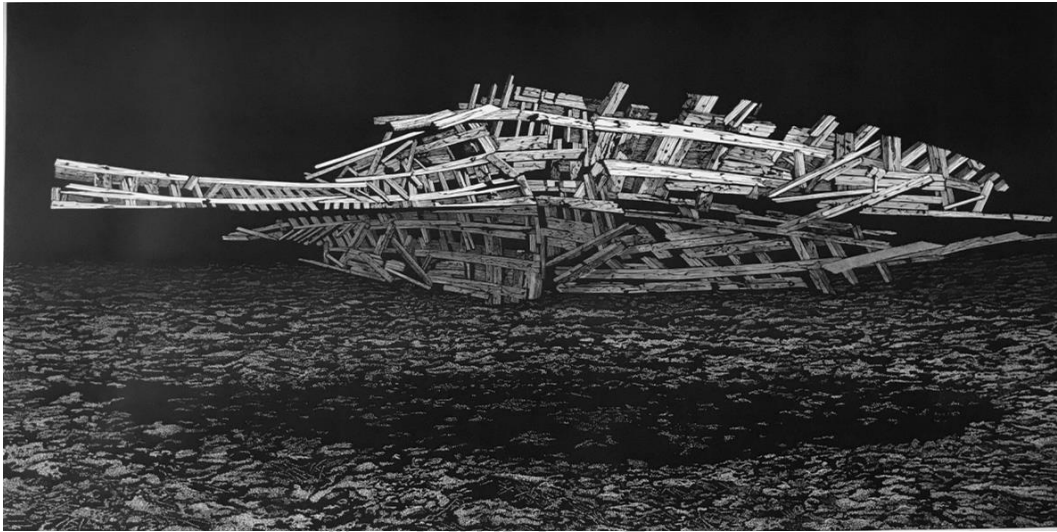
ภาพที่ 50 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2561

ชื่อผลงาน Traces in memory หมายเลข 20

ขนาด 120 x 80 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut)

ปีที่สร้าง พ.ศ.2562

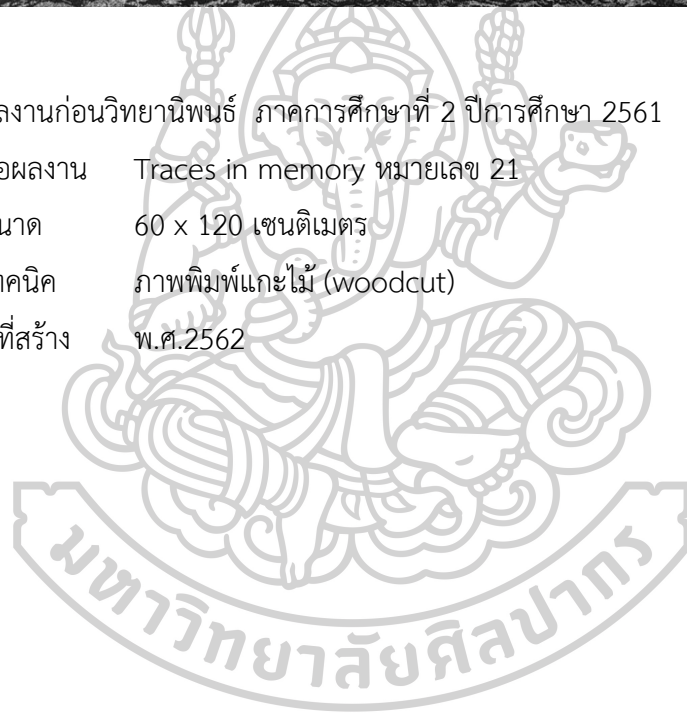
ภาพที่ 51 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2561

ชื่อผลงาน Traces in memory หมายเลข 21

ขนาด 60 x 120 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut)

ปีที่สร้าง พ.ศ.2562

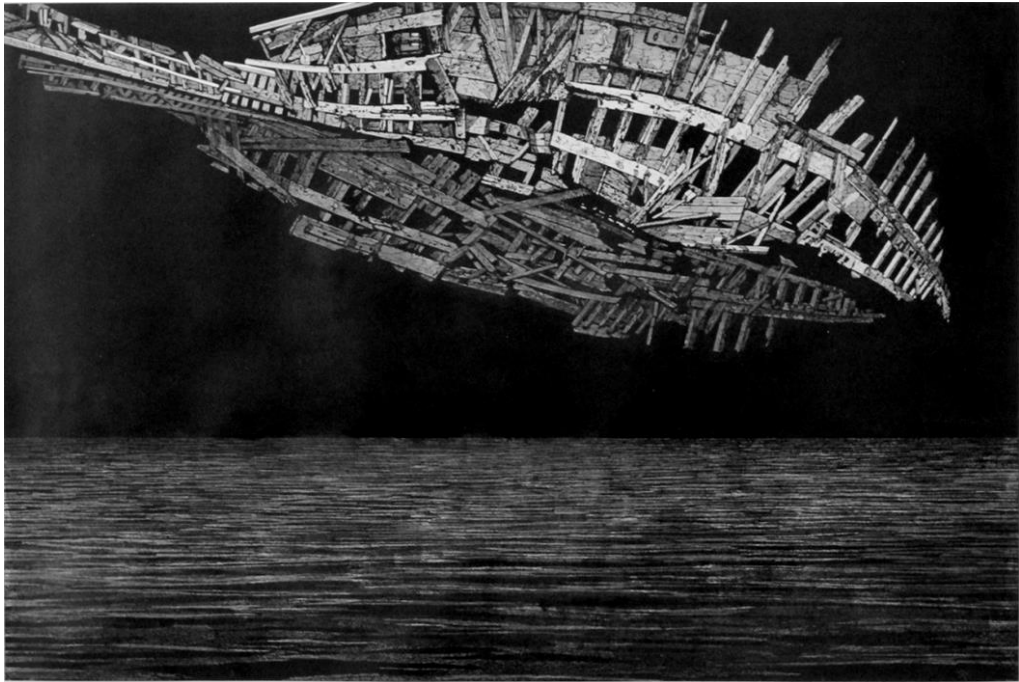
ภาพที่ 52 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2561

ชื่อผลงาน Traces in memory หมายเลข 22

ขนาด 100 x 140 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut)

ปีที่สร้าง พ.ศ.2562

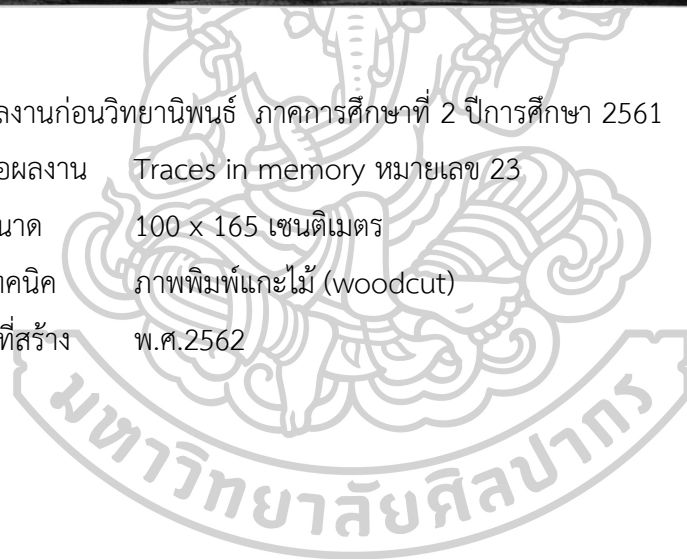
ภาพที่ 53 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2561

ชื่อผลงาน Traces in memory หมายเลข 23

ขนาด 100 x 165 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut)

ปีที่สร้าง พ.ศ.2562

ระยะที่ 4 ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ระหว่างปีการศึกษา 2562-2564

การสร้างสรรคผลงานผลงานชุดวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “วัตถุและร่องรอยในความทรงจำ” เป็นสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ จากการพัฒนาต่อยอดการสร้างสรรคอย่างเป็นระบบในระยะต่างๆ ด้วยกระบวนการเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ อันเป็นบทสรุปด้านแนวความคิด เนื้อหา รูปแบบและเทคนิควิธีการภายใต้บริบทของการวิจัยและสร้างสรรค์ โดยนัยนี้ได้นำข้อชี้แนะก่อปรทั้งคำแนะนำ คำวิจารณ์ของคณาจารย์ที่ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาวิเคราะห์ตีความด้วยวิจรรย์ญาณและความรู้สึก เพื่อนำไปสู่การเป็นแนวทางที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงรวมไปถึงวิธีการแก้ไขปัญหา ที่ให้ผลลัพธ์หรือสัมฤทธิ์ผลตรงตามเจตนาความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ โดยนั้นเหล่านี้สามารถสรุปการวิเคราะห์ตีความและแตกประเด็นแนวทางการพัฒนาผลงานออกเป็นบริบทด้านต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

ด้านเนื้อหา แนวความคิดและความหมายทางสัญลักษณ์

จากการนิยามกำหนดประเด็นสาระความมุ่งหมายด้วยของการสร้างสรรค์ด้วยการสื่อแสดงออกผ่านรูปลักษณ์เชิงสัญลักษณ์ของชากนวัตวิถีหรือ “เรือ” ซึ่งปรากฏจินตภาพในจินตนาการที่ล่องลอยอยู่ในห้วงบรรยากาศหรือห้วงสภาวะเชิงสมมติแห่งความรู้สึก ที่แสดงเนื้อหาความหมายทางธรรมกอปรทั้งยังเหมือนเป็นการสำรวจพิจารณาจิตและความคิดตนเองเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาแห่งรอยประทับในความทรงจำที่เศร้าสลดของการสูญเสียในอดีตและอุปมาอุปไมยเป็นเสมือนอนุสรณ์สถานแห่งอนุสติที่โน้มไปสู่การปล่อยวางความทุกข์ของชีวิตในประเด็นสาระที่ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นล้วนเป็นสังขารอันเป็นเรื่องธรรมดาภายใต้กฎธรรมชาติที่ทุกคนต้องพบเจอ ซึ่งความทุกข์ที่แท้จริงนั้นเป็นเพียงร่องรอยบาดแผลที่ประทับฝังอยู่ชั่วคราวเป็นเพียงการเกี่ยวกระหวัดยึดติดอยู่ในความคิดความรู้สึกภายในจิตใจของตนเอง ดังนั้นเราต้องดำเนินชีวิตอย่างมีสติและปัญญาเพื่อเตรียมใจให้พร้อมต่อการยอมรับหรือการตั้งรับ และพร้อมเผชิญกับปัญหา รวมถึงการแก้ปัญหา หรือคลายปมแห่งความทุกข์นั้นด้วยสติปัญญา อันเป็นหลักคิดกับชีวิตที่จะโน้มนำไปสู่การดำเนินชีวิตในวิถีทางแห่งสุขสงบและยั่งยืน

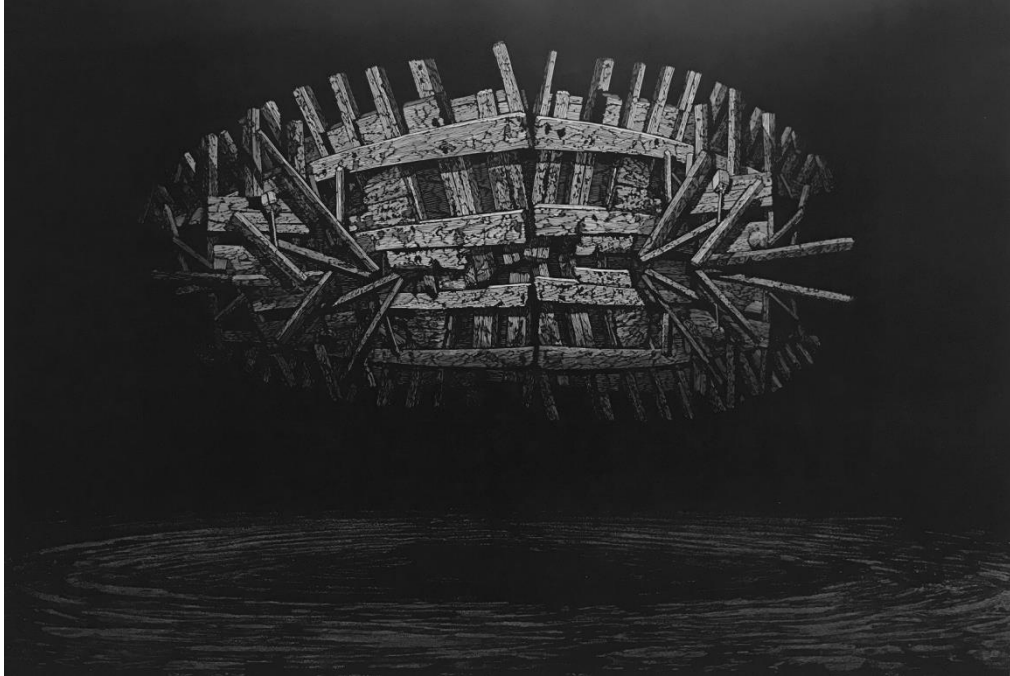
ด้านกระบวนการทางเทคนิค

กล่าวคือผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้อันมีนัยเป็นรูปแบบของผลงานหรือเป็นกายภาพแห่งวัตถุทางศิลปะที่ให้ความสอดคล้องเชื่อมโยงกันทั้งในด้านเรื่องราวเนื้อหา ความหมาย ความคิด รูปแบบ

รวมถึงเทคนิควิธีการ ที่เป็นผลลัพธ์แห่งความสัมฤทธิ์ของการพัฒนาปรับปรุงในช่วงระยะต่าง ๆ ที่ผ่านมา จึงกล่าวได้ว่าการสร้างสัมฤทธิผลของการสร้างผลงานชุดวิทยานิพนธ์ที่ให้ความหมาย ความสำคัญต่อการสร้างค่าน้ำหนักแสงและเงา หรือสร้างมิติแห่งพื้นที่เชิงสภาวะผ่านกระบวนการ พิมพ์ภาพพิมพ์ผิวอนุกรมวิธีเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ โดยอาศัยกลวิธีของการแกะสร้างรายละเอียด แบบไล่ค่าน้ำหนักขาว เทาและดำ ซึ่งทำให้ผลงานมีความสมบูรณ์ตรงตามวัตถุประสงค์หรือเจตนา ความมุ่งหมายที่ตั้งไว้

อนึ่งในการวิจัยสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์อย่างเป็นระบบจากระยะเวลาช่วงต่างๆ ได้พบปัญหา ที่หลากหลาย จึงนำมาสู่การพิจารณาวิเคราะห์ตีความและประมวลผลสรุปเพื่อหาแนวทางในการแก้ไข ปัญหา และนัยดังกล่าวทำให้เกิดการพัฒนารูปแบบผลงานในบริบทด้านต่าง ๆ ที่สะท้อนความเป็น อัตลักษณ์เฉพาะตน รวมไปถึงทำให้ได้ผลลัพธ์แห่งความสัมฤทธิ์ของผลงานที่มีความประณีตและสร้าง ดุลยภาพของความกลมกลืนหรือให้มีมิติแห่งความลงตาบนพื้นระนาบมากยิ่งขึ้น ในอภินัยหนึ่งผลงานชุด วิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “วัตถุและร่องรอยในความทรงจำ” ที่สื่อความหมายผ่านสัญลักษณ์ทาง เนื้อหาหรือให้ความหมายทางนามธรรมในรูปแบบเหนือจริงนั้นยังเสมือนประหนึ่งเป็นการอาศัยใช้ กลวิธีทางทัศนศิลป์ในการสร้างสัมฤทธิผลของการสร้างสรรค์ผลงาน ให้เป็นกุศโลบายแห่ง “สื่อ” ที่ โน้มไปสู่การเติมเต็มในสิ่งที่ขาดหายไป หรือเพื่อทดแทนความรู้สึกที่สูญเสียให้กลับกลายมาเป็น ภาพแทนของอนุสติในบริบทศิลปะร่วมสมัยที่โน้มน้าวสู่การชกคิดและตระหนักรู้ถึงการยอมรับ “ความจริง” ผ่านสุนทรียภาพเชิงสภาวะในบริบทวัตถุทางศิลปะ อันเป็นนัยแห่งรูปแบบของหลักคิด เพื่อการใช้ชีวิตอย่างผู้มีความสุขคือ ผู้ยอมรับ ตั้งรับ หรือเป็นเหมือนการสร้างและการทำความเข้าใจใน สัจธรรมความจริงที่ว่า “จงยอมรับและอยู่ร่วมกับมันให้ได้อย่างรู้เท่าทัน”

ผลงานชุดวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 54 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 1
ชื่อผลงาน Things and Traces in memory No.1
ขนาด 80x115 เซนติเมตร
เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut)
ปีที่สร้าง พ.ศ.2562

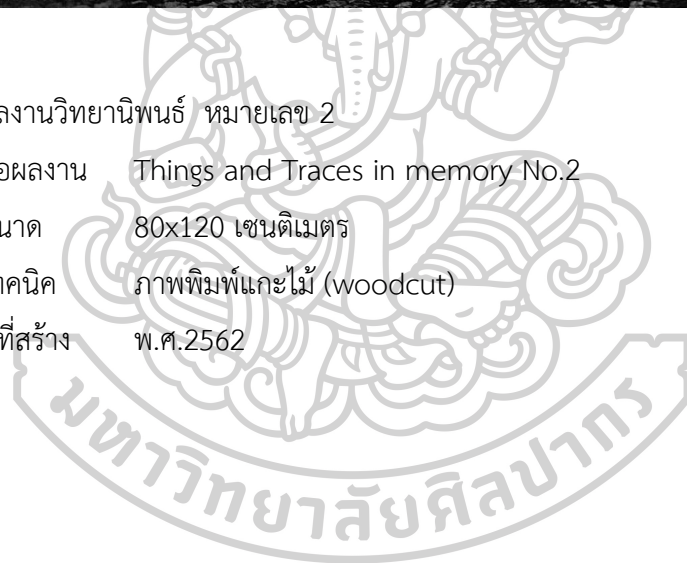
ภาพที่ 55 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 2

ชื่อผลงาน Things and Traces in memory No.2

ขนาด 80x120 เซนติเมตร

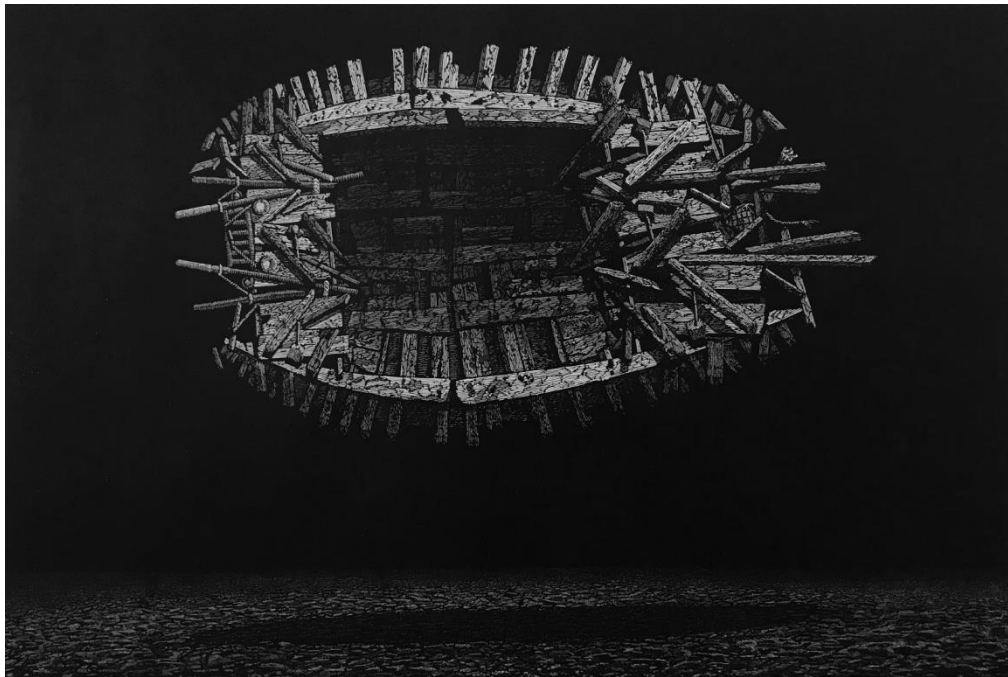
เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut)

ปีที่สร้าง พ.ศ.2562

ภาพที่ 56 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 3
ชื่อผลงาน Things and Traces in memory No.3
ขนาด 80x105 เซนติเมตร
เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut)
ปีที่สร้าง พ.ศ.2562

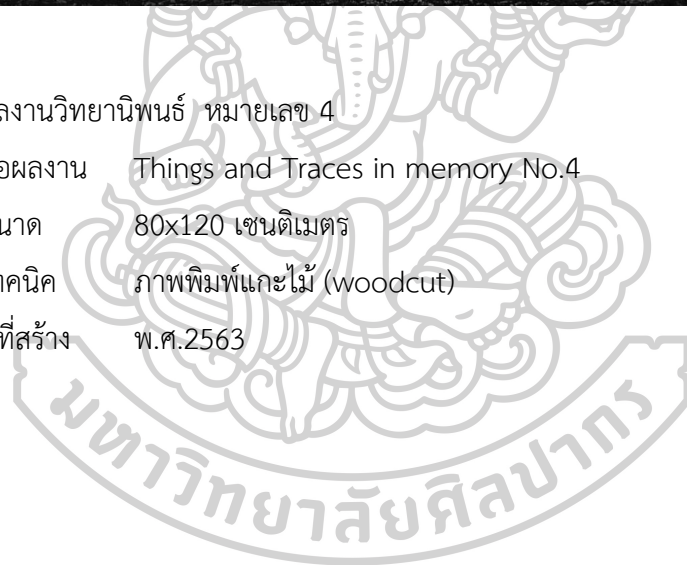
ภาพที่ 57 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 4

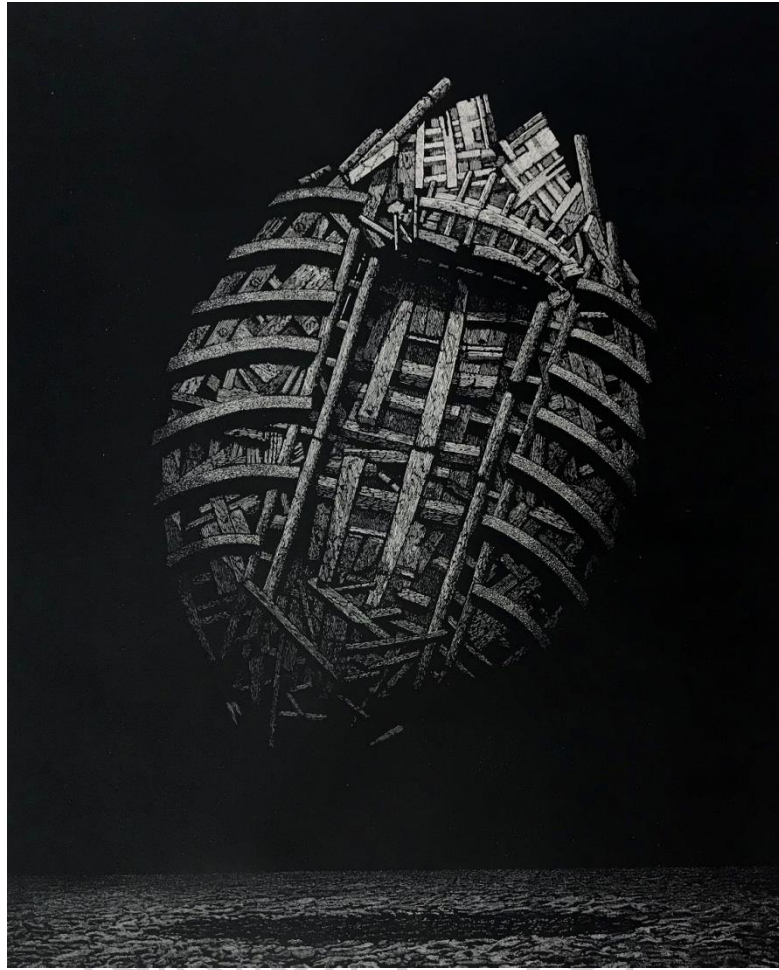
ชื่อผลงาน Things and Traces in memory No.4

ขนาด 80x120 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut)

ปีที่สร้าง พ.ศ.2563

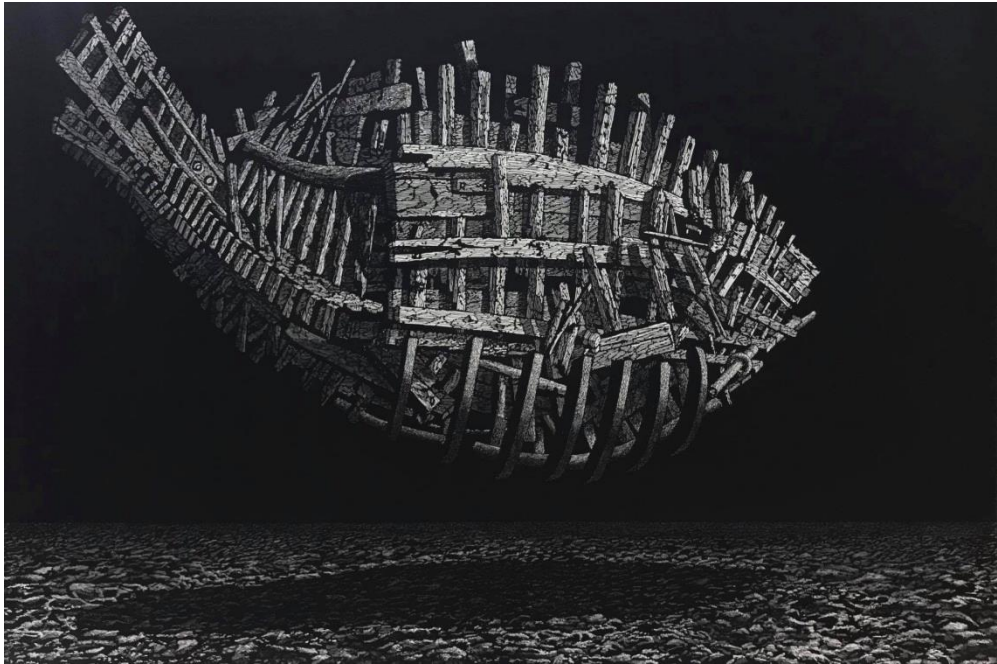
ภาพที่ 58 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 5

ชื่อผลงาน Things and Traces in memory No.5

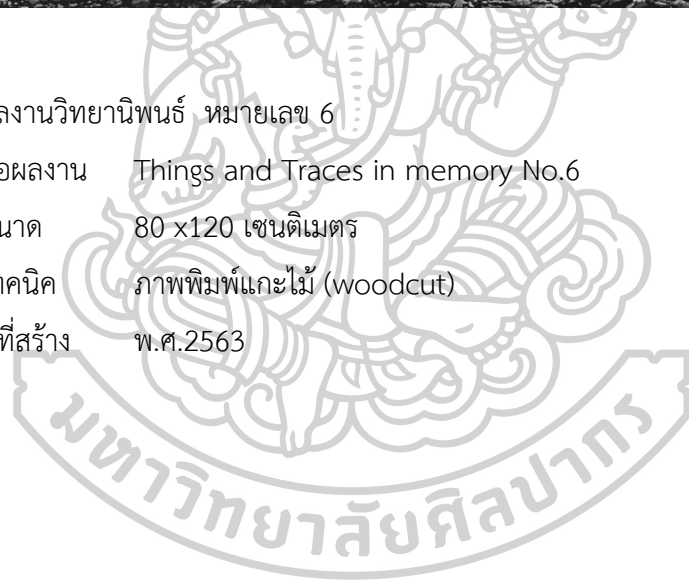
ขนาด 100x80 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut)

ปีที่สร้าง พ.ศ.2563

ภาพที่ 59 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 6
ชื่อผลงาน Things and Traces in memory No.6
ขนาด 80 x120 เซนติเมตร
เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut)
ปีที่สร้าง พ.ศ.2563

บทที่ 5

บทสรุป

วิทยานิพนธ์หัวข้อเรื่อง “วัตถุและร่องรอยในความทรงจำ” เป็นสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ กระบวนการพิมพ์ภาพพิมพ์ผิวนูน หรือกรรมวิธีเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ ตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กล่าวในอีกนัยหนึ่งได้ว่าความสัมฤทธิ์ของผลงานชุดวิทยานิพนธ์ เป็นผลลัพธ์ของการศึกษาวิจัยและสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ที่อยู่ภายใต้บริบทแห่งศิลปะร่วมสมัยในระบบปัจเจก ที่ประกอบด้วยเรื่องราวเนื้อหา (ความหมาย ความคิด) รูปแบบและเทคนิควิธีการ ซึ่งโดยนัยนี้ได้กำหนดความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ไว้ชัดเจนตั้งแต่แรก ผนวกกับการอาศัยบริบทของศิลปะร่วมสมัยดังกล่าวมาใช้เป็นกรอบแนวความคิดทางทัศนศิลป์หรือทางเรื่องราวเนื้อหาที่ให้ความหมายทางนามธรรม อันเป็นแนวทางของการก่อรูปเกิดเป็นรูปแบบในเชิงสัญลักษณ์และเป็นกายภาพของผลงานหรือเป็นวัตถุทางศิลปะนั่นเอง

อนึ่งการสร้างสรรคผลงานชุดวิทยานิพนธ์อยู่ภายใต้กรอบแนวความคิดที่นำเสนอประเด็นสาระของเรื่องราวเนื้อหาด้วยการสร้างเอกภาพทางสุนทรียภาพแห่งวัตถุทางศิลปะ ซึ่งสื่อแสดงออกผ่านรูปลักษณ์แห่งภาษาของอารมณ์ความรู้สึก หรือภาษาของจิตใจในบริบทพื้นที่สภาวะเชิงสมมติ เพื่อเป็นอนุสติที่โน้มน้าวไปสู่การสำรวจพิจารณาจิตใจและความคิดตนเองที่หวนระลึกถึงการสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก รวมถึงให้ถูกคิดและตระหนักถึงความทุกข์ของชีวิตที่ย่อมเกิดขึ้นได้กับทุกคน ทว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นล้วนเป็นสังขธรรม อันเป็น “ความจริง” และเป็นเรื่องธรรมดาของชีวิตที่อยู่ภายใต้กฎแห่งธรรมชาติเดียวกันที่ทุกคนจะต้องพบเจอและยอมรับในสภาวะการณนั้นๆ โดยนัยเหล่านี้นำมาสู่การวิเคราะห์ตีความด้วยวิจารณ์ญาณและความรู้สึก และถ่ายทอดจินตภาพภายใต้สำนึกแห่งจิตในห้วงความคิดความรู้สึกอันเป็นความสะท้อนใจสะท้อนอารมณ์ด้วยจินตนาการและสร้างรูปลักษณ์ของร่องรอยความทรงจำที่เป็นการก่อรูปของเศษซากโครงสร้างเรื่อทว่าปรับเปลี่ยนบริบทให้กลับกลายเป็นรูปลักษณ์ของซากนวัตวิถี “เรื่อ” วัตถุแห่งร่องรอยในความทรงจำที่เหมือนล่องลอยในพื้นที่สภาวะแห่งจิตอันเป็นเสมือนภาพปริศนาธรรมการเติมเต็มสิ่งที่ขาดหายไป หรือทดแทนความรู้สึกที่สูญเสียให้กลายเป็นอนุสรณ์สถานแห่งอนุสติเตือนใจในบริบทของวัตถุทางศิลปะรูปแบบเหนือจริง และโน้มน้าวไปสู่การปล่อยวางความทุกข์ ความทรงจำภายในจิตใจที่ต้องยอมรับและอยู่ร่วมกับอุปสรรคให้ได้ด้วยสติปัญญาประกอบกับเพื่อเป็นกุศโลบาย “สื่อ” แห่งทัศนศิลป์หรืออุบายวิธีของเติมเต็มสร้างพลังและกำลังใจหรือการเตรียมใจยอมรับ ตั้งรับและพร้อมเผชิญหน้ากับสิ่งที่เกิดขึ้น อันเป็น

หลักคิดและแนวทางแห่งวิถีการดำเนินชีวิตที่เป็นอนุสติแบ่งบันไปยังเพื่อนมนุษย์ในสังคมผู้ที่เคยประสบเหตุการณ์รวมถึงมีความทุกข์จะได้มีพลังและกำลังใจขับเคลื่อนดำเนินชีวิตต่อไปด้วยวิถีทางแห่งความสุขสงบที่จิตใจอย่างผู้มีความสุขดีในปัจจุบันขณะ

รายการอ้างอิง

- สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม 30. (2548). เรื่องที่ ๘ คลื่นสึนามิ. Retrieved from <http://www.saranukromthai.or.th>
- Clear Ideas (2560). Retrieved from <https://www.rene-magritte.com/clear-ideas/>
- อิชาชี คุราจิ. (2557). “No Confidence Man” Art Exhibition”. Retrieved from <http://www.artlinet> (su.ac.th)
- ชลุด นิมเสมอ. (2559). องค์ประกอบของศิลปะ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- จิระพัฒน์ พิตรปรีชา. (2552). โลกศิลปะ ศตวรรษที่ 20 กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- พุทธทาสภิกขุ. (2538). กฎแห่งกรรม ตามหลักแห่งพระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ:ธรรมสภา.
- ชลนิภา วัชรสินธุ์. (2564). René Magritte : ศิลปินที่ทฤษฎีต่อภาพวาดด้วยภาพวาด. Retrieved from <https://groundcontrolth.com/blogs/19>
- พระไพศาล วิสาโล. (2550). ฉลาดทำใจ (พิมพ์ครั้งที่ 2 Ed.). กรุงเทพฯ: เครือข่ายพุทธิกา.
- สี แสงอินทร์. (2551). แมกซ์ แอร์นส์ท : ศิลปินเซอร์เรียลลิซึมผู้ยิ่งใหญ่ กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ปฏิพล สุพรรณพงศ์
วัน เดือน ปี เกิด	29 พฤศจิกายน 2536
สถานที่เกิด	จังหวัดพังงา
วุฒิการศึกษา	2560 -ปัจจุบัน กำลังศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ (ภาพพิมพ์) มหาวิทยาลัยศิลปากร
	2555 ระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาวิชาทัศนศิลป์
	มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
ที่อยู่ปัจจุบัน	333/43 ชุมชมกั้งบัวย ถ.ราชดำริห์ ต.พระปฐมเจดีย์ อ.เมือง จ.นครปฐม 7300
ผลงานตีพิมพ์	2564 - นิทรรศการ 2nd International Print Triennial in Cieszyn 2021 ประเทศโปแลนด์
	2563 - นิทรรศการ The International Biennial Print Exhibit: R.O.C. 2020 ประเทศไต้หวัน
	- นิทรรศการ 3rd ASEAN Graphic Arts Competition and Exhibition 2020 เมืองฮานอย ประเทศเวียดนาม
	-นิทรรศการ Graphic Art Biennial of Szeklerland Romania ประเทศโรมาเนีย
	- นิทรรศการ The 11th Kochi International Triennial Exhibition of Prints. ประเทศญี่ปุ่น
	- นิทรรศการ The International Graphic Arts Prize Jesús Núñez 2019 ประเทศสเปน
	2562 - นิทรรศการ Print in phangnga ณ หอศิลป์กรุงเทพฯ กรุงเทพมหานคร
	- นิทรรศการ The 5th Bangkok Triennale International Print and Drawing ณ หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร

2560

- นิทรรศการ ศิลปกรรมข้างเผือก ครั้งที่ 6 “ความสุขของคนไทย ได้ร่วมพระ
บารมี70ปีแห่งการครองราชย์” ณ หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร

2559

- นิทรรศการศิลปกรรมนิพนธ์ khao Yam art thesis #19 ณ ศูนย์การค้า
ไดอาน่า คอมเพล็กซ์ อำเภอหาดใหญ่ จ.สงขลา

- โครงการดาวเด่นบัวหลวง 101 ครั้งที่ 8 ณ หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้า
สิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ กรุงเทพมหานคร

- นิทรรศการศิลปกรรม ปตท. ครั้งที่ 31 “พอเพียง เพียงพอ ชีวิตที่ยั่งยืนบน
แผ่นดินไทย”

- โครงการค่ายเยาวชนสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัย ครั้งที่ 7 ณ
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

- นิทรรศการ Thai-malay aesthetic relation creativities. ณ สถาบัน
ทักษิณคดีศึกษาจ.สงขลา

2558

- โครงการค่ายเยาวชนสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัยครั้งที่ 6 ณ
มหาวิทยาลัยบูรพา

รางวัลที่ได้รับ

2563

- รางวัลHonorary Awards IPC International Mini Print 2020 ประเทศ
ไต้หวัน

2562

- รางวัลชนะเลิศ “Grand prix of city of varna” 20 th International
print biennial varna 2019 ประเทศบัลแกเรีย

- รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 การประกวดศิลปกรรมเด็กและเยาวชน
แห่งชาติครั้งที่ 14 โดยสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
หอศิลป์เจ้าฟ้า กรุงเทพมหานคร

2561

- รางวัลยอดเยี่ยมการประกวดศิลปกรรมเด็กและเยาวชนแห่งชาติครั้งที่ 13
โดยสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. 8 ณ หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ กรุงเทพมหานคร

2559

- ได้รับคัดเลือกจากนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ รัชกาลที่9 ทรงครองราชย์ 70 พรรษา ไปศึกษาดูงานดูงาน ณ พิพิธภัณฑ์ศิลปะ เมืองอัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์

- รางวัลดีเด่นการประกวดศิลปกรรมเยาวชนทักษิณ ครั้งที่ 14 ณ สถาบันทักษิณคดีศึกษา

- รางวัล ชมเชย การประกวดวาดภาพเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี งานวันอนุรักษ์มรดกไทย ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา

2558

- ได้รับทุนการศึกษากองทุนส่งเสริมการศึกษา มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์

- รางวัลชมเชย ระดับ 19-23 การประกวดศิลปกรรมเยาวชนทักษิณครั้งที่ 13 ณ สถาบันทักษิณคดีศึกษา

- รางวัลเหรียญทอง การสร้างสรรค์ภาพพิมพ์ ศิลปินแห่งชาติสัญญาจรูญสุประชาคมอาเซียน ค่ายวัฒนธรรมเยาวชน ภาคใต้

2557

- รางวัลที่ 3 การสร้างสรรค์ภาพพิมพ์ ศิลปินแห่งชาติสัญญาจรูญสุประชาคมอาเซียน ค่ายวัฒนธรรมเยาวชน ภาคใต้

